

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

4 అణాలు
18-6-52

301.01

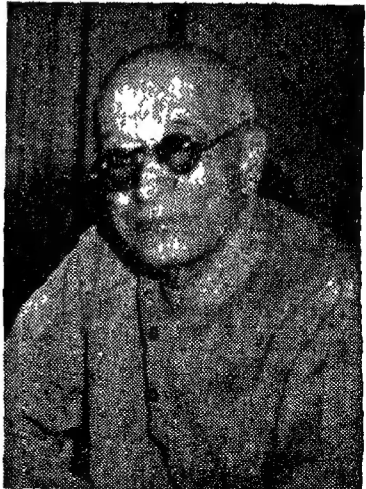
నందన జ్యేష్ఠ బహుళ ఏకాదశి బుధవారము

వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు :

రేషనింగ్, కంట్రోల్ రద్దు

మన రాష్ట్రంలో ఆహార ధాన్యాలపై కంట్రోలు, రేషనింగ్ ఎట్టకేలకు ఎత్తివేయాలి. ఈ సుదీపం కోసం ధాన్యం పుత్తెత్తి చేసేవారు, ఆ ధాన్యాన్ని వినియోగించుకోనేవారు, ధాన్యసేకరణలోను, ఆహారధాన్యాల పంపిణీలోను నియంత్రితమైన అధికారులు యిన్ని ఎండ్లుగా ఎదురుచూస్తున్నారు. ధాన్యంపై కంట్రోలు అమలులో వున్నంత కాలమూ, పుత్తెత్తివారు తమ పడ్డకష్టానికి తగినంత ఆదాయం రావటంలేదని ఆందోళన పడేవాడు. తప్పని సరిగా తన పంటలో హెచ్చుతగ్గుగాన్ని ప్రభుత్వాధికారులకు అప్పగించి, అందుకుగాను తనకు రావలసిన రొక్కంకోసం కనిపెట్టుకు మార్చిని నానా యంతనలు పడేవాడు.

ధాన్యం సేకరించబోయిన అధికారులకైనా అన్ని చోట్లా ఒకేమాదిరి ఆదరణ లభించిందనటానికి వీలులేదు. అంత కష్టంతో సేకరించిన ధాన్యమైనా రాష్ట్రం మొత్తానికి ఎన్నడూ చాలేదు. అందువల విధిగా రేషన్ డెయ్యివలసినట్లొంది. ఎవరికి కావలసినంతవారు కొనుక్కోవటానికి వీలులేకుండా 'యచ్చివంతతోనే సరిపెట్టుకోండి, లేక పోతే పుపవాసం పుండండి' అంటే ఎవరూ అందుకు ఒప్పుకోరు. ఆ విధంగా రాష్ట్ర సమస్త శ్రేయస్సుకోసమే ఏర్పడినదే అయినా, రేషనింగ్ విధానం అందరి దృష్టిలోనూ అవాంఛనీయమే అయింది. నానాదేశాల నుంచి నానా రకాల బియ్యం రేపించి, ఒకవారం రిజిస్ట్రులు, ఆ మైవారం రిజిస్ట్రుల చొప్పున యిస్తూ పుంటే బియ్యం మీద ప్రతికేవార్లకు నైరాశ్యం తోచింది.

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సి. రాజగోపాలాచారిగారు

కంట్రాక్టు తొలగిపోయాయన్న వార్త వివటానికి చాలా సాంపుగా పుంటుంది. రేషనింగ్ కంట్రోలు ఏ దేశంలో అయినా అమలులో వున్నాయంటే, ఆ దేశంలో అత్యవసర పరిస్థితులు ఏర్పడి వున్నాయేదీ మూత్రప్రాయమైన అర్థం. అలాంటప్పుడు మనదేశంలో యీ రేషన్ థి ఏండ్లకు పైగా అమలులో వున్నదంటే మూ ఎనిమిది ఏండ్ల పొడుగునా మన రాష్ట్రంలో అంతటి అవాంఛిత పరిస్థితులు పుంటూనేవున్నాయో ఆ అవాంఛిత పరిస్థితులు ఏమిటి? మొదటి కొన్ని సంవత్సరాలు యుద్ధంలో సరిపోయింది. యుద్ధం ముగిసేక అయినా పరిస్థితి కానుకుదుటం చేసుకొనుకొంటే ప్రకృతి ప్రతిహారించి వరుసగా రి ఏండ్లపాటు వానలు కురవలేదు. ఆసలు, మనదేశంలో కల్లా బియ్యం విషయంలో మద్రాసు, బీహారు - యీ రెండు రాష్ట్రాలే కాగా తరుగురాష్ట్రాలు. అదీ కాక మనదేశం మొత్తానికి సంబంధించి

ఈవారం ముఖ్యవిషయాలు

ముఖచిత్రం :	
సినీమాతార మినీ టి. డి. వసంత	
వ్యాఖ్యలు విమర్శలు	1
వాటిక :	
శైలనిరూపాయ	8
కథలు :	
భరతగిరి	4
భిక్షువులు	15
అయిదేకరాలకోసం	16
జామ్యరిలు	28
వంచలచిత్రం	24
సినీమా	30

చిన ఆహార పర్యయం వోషక త్యాన్ని నురించి పోనింగ్ కనిపించారు వెలుబుచ్చిన అభిప్రాయం ప్రకారం కూడా, నువ్వెంతో కంప్రొమైజ్ అనుబులో వుండటం తప్పని వరి. ముద్రాను ముఖ్యమంత్రి రాజాజీ గత ప్రకారం వాటి రాత్రి రేషనింగ్ ఎత్తివేస్తున్నామంటూ రేషనింగ్ బ్యూరో ప్రకటన చేసే నిమిషం వరకు రేషనింగ్ బ్యూరోకి అల-వుండగా, అంతలో రేషనింగ్ ఎత్తివేసి ప్రభుత్వం తన బాధ్యతను నిర్వహించే విధంగా వచ్చిన మార్పులు వినిపిస్తూ ప్రశ్నించుచున్నది.

ఈ ప్రశ్నకు రాజాజీయే కొంతమటుకు సమాధానాలు ఇచ్చారు. మొదటి కారణం, రాష్ట్రంలో కత్తిలకుల ఉమ్మడి పేరగా రియ్యం నిలవవుంటుంది. మరొక 2 లక్షల టన్నుల రియ్యం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి నువ్వెంతో పొందినాను అంటుంది. ప్రభుత్వపు కేటగిరీ నిర్వహణగా, చామూరు ప్రకారం యీ మొత్తం కేటగిరీ కేటగిరీ పోలీస్ సరిహద్దులు, ఇదికొక కొద్ది కేటగిరీ కేటగిరీలో గాలాకోట్ల కేంద్రం కాదు పంటచేతికి అందజేస్తున్నది. అంతేకాదు సంబంధించి సరిహద్దు గాజాజీ చూడవలసివచ్చింది. ఇక రేషనింగ్ బ్యూరో కారణాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ప్రజల జీవనవసర వస్తువులతో వ్యాపారం చేసేవారికి కూడా వ్యాపారం వుంటుందని, పొస ఫీటీ వుంటుందని చూడవలసి వచ్చింది. ఆ

ఆరేలు ఎంతవరకు నిజమా తెలుసో మనకు తెలియదు. సే అనుభవానికి వస్తుంది. రాజాజీ అయినా కనుపానులు చూచుకోకుండా, లాభాలపైనే ప్రాజాలు తెచ్చుకొనివుండే వక్రమల విషయంలో అంతటి ఆశలుపోయే వ్యక్తి కాదు. ప్రస్తుతం బిల్లు చూచుకో విషయంలో చేతమంతటా కొనసాగుతున్న కటకటలను మనసులోనుంచు కొని, నగదుహాసంలో ఎవరివస్తున అంత పెద్దమొత్తాలు లేకుండాపోవటం కూడా రేషన్ ఎత్తివేయటానికి మంచి అవకాశ మని రాజాజీ భావించి వుండవచ్చు.

రేషనింగ్ ఆమలులో వున్న కోణాలోనే ఏటా జాత్ర మొదలు పెట్టెంబడవరకు గడ్డు గోణులుగా వుండేవి. ఇంకొకటి వరిపండ్ల భూమి విస్తీర్ణం నీసమిస్తు తెలుగులేదు. మామూలుగా వరిపండించే పొలాలలో వైనా వానలు సరిగాపడక కొంత, రైతులు ఆ పొలాలలో వరికి బదులు ఎక్కువ దిబ్బు సంపాదించి పెట్టే వేరుకు వంటి సంటలు పండించటం మూలంగా మరిగొంత, వరిపంటకు విలువవకుండా పోయింది. ఇవన్నీ విస్తరించరాని యధార్థ నిషయా లే అయినా రాజాజీ అంతటి మేధావి అభాంతరంగా రేషన్ ఎందుకు ఎత్తివేసారా అని వినుటోయే వ్యక్తులు వుండకపోయి. అలాంటివారికి, రాజాజీ పెద్దెంబడు గడ్డుకల కావచ్చు కని రాష్ట్ర ఆహారశాఖ మంత్రి సుబ్రహ్మణ్యంగాడు చేసిన హావ్యరిక మరింత

అధైర్యాన్ని కల్పించవచ్చు కూడా. ఎవరు ఎంత చాదసుకొన్నా, కూడదనుకొన్నా ప్రజల ఆహారానికి, వాయకుల రాజకీయాలకు ముప్పువచ్చుతూ వుండటం తప్పదు. మొన్నటి ఎన్నికల ఫలితాలను తాదామాను గెసేంపే, ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో, బియ్యం పే. (గోధుమ కూడా కాదు.) బియ్యం విషయంలో ప్రజలు పడుతున్న యిబ్బందులు ప్రతి కూలవడాలకు ప్రచారానికి పెద్ద అంబునగా గొరితాయి. (ఈ విషయాన్ని ఋజువు చేయాలంటే ఒక ఉదాహరణ. రాజాజీ రేషనింగ్ ఎత్తివేయటంలో ధైర్య సాహసాలు ప్రదర్శించారంటూ యిన్ని పార్టీలవారు వికలవంతుల ప్రభుత్వంలే, కమ్యూనిస్టులు ముత్రం యిది పారపాటు పని అంటున్నాడు. అది ఎందుకు పారపాటు పని అవుతుందో చెబుతాను. ఆ పార్టీ పెద్దలు ఎవరూ యింతవరకు ప్రకటన చెయ్యలేదు.) రాష్ట్రంలో వున్న ఆహార పరిస్థితి అంత విరుద్ధమైనదేకాదుగా వుంటే కేంద్రం కూడా తొగడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బియ్యంకోసం అడగివస్తున్నట్లు గోళుసువాడ మని సమాధాన మిస్తువుండేది. రాను రాను ప్రభుత్వభికారం ఎవరి హస్తగతమైనా యీ బియ్యం తక్కిన మూలంగా ప్రజలకు వారంటే అసహ్యంపుట్టక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎన్నికల ప్రచారమూ గాలాలో యీ కంప్రొమైజ్ లేకపోతే బ్లాక్ మార్కెట్ వుండేదనీ, బ్లాక్ మార్కెటు

వైఎస్ఆర్ కాదాపు విడువారాంపాటు పర్యటించి మొన్న 7 వ రేషన్ ఫీల్డికి తిరిగివచ్చిన సందర్భంలో భారత సాంస్కృతిక ప్రతినిధివర్గానికి ఢిల్లీ తిరువా ప్రయంపద్ధ ముఖ్యుల స్యాగరేమిచ్చినప్పటి సితం, ప్రతినిధివర్గానికి వాయకత్వం వహించిన శ్రీమతి విజయలక్ష్మి, దుర్గాబాయి, ఆచార్య నరేంద్రచేట్, ఎం. చలంతరావు ప్రభృతులు ఇందులో వున్నారు.

చేసే అవసరమే లేకపోతే ధరలు వాటి అంతట అవే వుత్పత్తి వినియోగాల నివృత్తి ననుసరించి సర్దుబాటు కాగలవనీ ప్రజలలో ఒక ఆశ ప్రబలింది. ఆ విధమైన ప్రచారం చేసినవారి ఆశలు, వారి ప్రచారాలను నమ్మిన ప్రజల ఆశలు ఎంతవరకు సరిఅయినవో ఇప్పుడు రాజాజీ ప్రయోగించిన యీ అప్రూవ్ బుజువు కాగలవు.

వర్తకులలో స్వార్థం పెచ్చు పెరిగి బహిరంగ మార్కెటులో ప్రజల కొనుగోలుకు కావలసినంత ధాన్యం రాకపోతుం జేమానని రాజాజీ ప్రత్యామ్నాయమైనమరి కొన్ని ఏర్పాట్లు చేశారు. రాష్ట్రాన్నంతటినీ ఆరుమండలాలుగా విభజించారు. ఒక్కొక్క మండలంలోనూ కొన్ని తరుగు జిల్లాలను, ఒకటి రెండు మిగులు జిల్లాలతో జతపరిచి, యీ మండలంలో ఆహార ధాన్యాల ఎక్కడికి పడితే అక్కడకు, ఎంత అంటే అంత, రవాణా చేసుకోవచ్చునని ప్రభుత్వం అనుమతించింది. ఒక మండలంనుంచి మరొక మండలానికి ధాన్యం తెచ్చుకోవాలంటే మాత్రం పెరిట్టుకొనాలి. ఆదేశనాభారీమాత్రాలు అయితేనే. నెత్తిమూటలు తెచ్చుకొనే వారికి యిక్కడకూడా ఎటువంటి అభ్యంతరం వుండదు. ఇలా అన్నం దువల్లకృష్టాపత్తిమగోదావరి జిల్లాల విషయంలో కొంతపేచీ రాకమానదు. ఈ రెండు జిల్లాలు హైదరాబాదు సరిహద్దునవున్నాయి. హైదరాబాదులో బియ్యం లేవ న హీనంగా వుంటున్నది. అంటే—ఈ రెండు జిల్లాలలోని వర్తకులు వీలున్నంతమటుకు నెత్తిమూటలద్వారా అటు ఆ హైదరాబాదు రాష్ట్రంలోకే బియ్యాన్ని చేరవేసి ఎక్కువ సంపాదించాలని పాటుపడతారు కానీ, ఎక్కడో చెంగల్పట్టులో ప్రజలకు తిండిగింజలు దొరకటం లేదని వాళ్లు ఎంతమాత్రమూ తహతహ పడరు. మండలాల విభజన విషయంలోకూడా ఒక చిన్న పేచీ వున్నది. రాళ్లు పండుతున్న రాయలసీమ జిల్లాలు నాలుగింటికి, ఎక్కువభాగం మెట్టప్రాంతమే అయివున్న గుంటూరు జిల్లా ఒక్కటి బియ్యం ఎలా సరఫరాచేయగలదో అర్థం కావటంలేదు.

నెనుక 1947 లో ఒకసారి యిలానే కంట్రోలు ఎక్కిపోయింది. మళ్ళీ ఆరు నెలలు గడవక డానే తిరిగి కంట్రోలు అమలు జరపక ప్రభుత్వం నికిం తప్పులేదు. అదంతా ఎక్కి పోయి రద్దు చేయబడింది. వ్యాపారస్తుల మనస్తత్వం 1947 లో ఎలావుందో యిప్పుడూ అలానే వుంటుంది కానీ, తేలికగా వుంటుందనుకోవటానికి వీలులేదు. ఈ కారణాల చేతుల్లో

యిప్పుడు అంతగా రొక్కం లేకపోవటం నిజమే కావచ్చుకానీ, నలుగురు వర్తకులూ కూడ బలకొన్ని వీలైనన్ని విధాల నగదు పోగుచేసి ప్రజల నోటినుంచి అన్నాన్ని దూరంగా తీసుకుపోగలరు. లేవకా ఎత్తి వేశాం కనుక యిక ప్రజల తిండిసమస్యను గురించిన బాధ్యత మాకేమీ లేదని కూర్చోక, ప్రభుత్వం యిలాటి చర్యలను పనికిగట్టి ముందుగా నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేయక పోతే దేశం అల్లకల్లోలం కాకతప్పదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సమస్య:

రోజురోజుకీ ప్రతికలలో వచ్చే ప్రకటనలను చూస్తుంటే ఆంధ్రరాష్ట్రం మనకు దగ్గరకు వస్తున్నదో, దూరం పోతున్నదో తెలియటంలేదు. ఇకనైనా రాష్ట్రం వస్తే బాగుండునని మనం ఎలా అనుకుంటున్నామో, రాష్ట్రవిభజనచేసే అధికారం వున్న ప్రధాని నెహ్రూ ప్రభృతులుకూడా యీ సమస్య త్వరగా తీరిపోతే బాగుండునని వారూ అనుకుంటున్నారు. ఈ అనుకోటాలన్నీ ఏకమైతే ఆంధ్రరాష్ట్రం రావచ్చు. ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజనకు అడ్డంగా వున్న ఆ ఒకటి రెండు అంతరాయాలు తీరిపోతే ఆంధ్రరాష్ట్రం రావటం తేలికేనని

నెహ్రూ అన్నారు. ఆ అంతరాయాలు చిన్నవి కావు; చాలా పెద్దవి. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఇన్నేళ్లుగా రాకపోవటానికి, ఇంకా ఎన్నేళ్లయినా రాకుండాపోవటానికి ఆ రెండు అంతరాయాలే చాలు. మద్రాసు వదులుకొంటే మూడు నెలల్లో రాష్ట్రం తెప్పిస్తామని సంజీవరెడ్డిగారు అనేకసార్లు అంటున్నారు. మద్రాసులోని ఆంధ్రులు, ఆంధ్రనాయకులు మాకు మద్రాసు లేని ఆంధ్రరాష్ట్రం అక్కరే లేదు పొమ్మన్నారు. ఎవరేమంటున్నా స్వామి సీతారాం మాత్రం మళ్ళీ

(46-వ పేజీ చూడండి)

మరళి క్రాసు వద్ద పోటీ నెం. 16
సీటు ఆస్తిగు

1112222 111112

మా మరుసటి పోటీ నెం. 18 ముగింపు
లేది 5-7-52. అతి సులభమైన
తెలుగు, కన్నడము పోటీ. బహుమతి
రూ. 10,000. ఈచిత్ర కూపనులకు దిగువ
అడ్రసుకు వ్రాయుడు.

మురళి క్రాసు వద్ద,
పలమనేరు. (చిత్రాక్షరాలు)

రచయితలకు మనవి

రచయితలు తమ రచనలను సిరాతో కాగితానికి ఒకే వైపున వ్రాసి పంపవలెనని మనవి. తమ రచనలను త్రిప్పి పంపగోరువారు, మూడు కాన్ల స్టాంపులను రచనలతోనే చేర్చి పంపవలెనని కోరుతున్నాము. అలా స్టాంపులను రచనలతో చేర్చి పంపనిచో త్రిప్పిపంపుట సాధ్యముకాదు.

కొంతమంది తమ రచనలను ఏ కారణములవల్ల ప్రచురించలేదో ప్రశ్నిస్తూ లేఖలు వ్రాస్తున్నారు. అట్టి కారణాలను వివరించుట సాధ్యముకాదని రచయితలు గుర్తింపవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

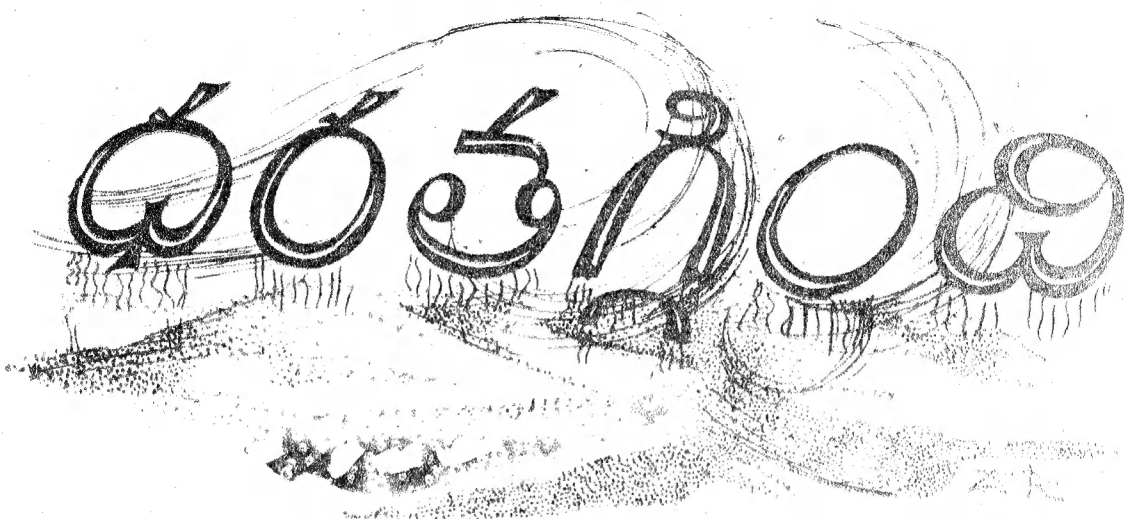
కాంచన ద్వీపం

రాబర్ట్ లూయీ స్టీవెన్సన్

అనువాదం: నందూరి రామమోహనరావు

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

మద్రాసు-1.

“మండి మిమ్మల్నే”

“పిలుస్తుంటే పలుకరేమండి”

“.....”

“రాత్రింబగళ్లు రాతపిప్పితే రాగిదమ్మడి వచ్చేదిలేదు.”

ఆఖరుమాట అమరయ్య చెవిలోదూరిన అరగంటకు తలయెత్తి భార్య ముఖములో సాభిప్రాయముగా చూచాడు. చిట్టా, ఆవరాలతో చిరకాలమునుంచి చివికిపోయిన అమరయ్యబుర్రకు భార్యమాటలలోని భావము బోధపడక, ఆమెవంక ఆర్థరహితంగా మాన్తూ “అయితే! అసలు విషయం ఏమిటి?” అని అడిగాడు.

“ధరలన్నీ పూర్తిగా పడిపోయినయ్యిట. చూచారా” అంది భార్య భ్రమరాంబ, చేతిలోని వార్తాపత్రిక భర్త కందిస్తూ. ధరలు పడిపోవటమువల్ల ఏ పట్టణములోని వర్తకులకెంత నష్టము కలిగిందో అంచనాలతో ఉన్న ఆ శిశికవంక అతను ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నాడు.

“అయితే చూడండి! ధరలన్నీ పూర్తిగా తగిపోయినయ్యిట, రోజూ మీరు వెచ్చాలు తెచ్చేకొట్టో మామూలు రేలే వేస్తున్నాడేమండి” అంది పద్మపుస్తకము తీసి చూస్తూ.

“బజార్లో ధర తగితే, మనకు మాత్రం వస్తువులధర తగించడూ? నీ పిచ్చికాక పోతే”

“మీ పిచ్చిలో సగము నాకూ అబ్బింది. పిచ్చిగాకపోతే ధర పడిపోయిందో అని దేశమంతా గోలపెట్టుంటే మామూలు రేట్లకే మనకెందు కంటగట్టాడు”

అమరయ్య ఆలోచనలో పడ్డాడు. భార్య చెప్పింది నిజమేమో అనిపించింది. లేకపోతే ప్రతీకలవార్త కేంపటింది పనికిమాలిన రాతలు రాయటానికి? కాస్తా మాస్తా

చదువుకుని వ్యాపారానుభవం ఉన్న తన కంటే భార్య నయమనిపించింది.

“అడిగిన మాటకు నమాధానం చెప్పకుండా ఆలోచనలో పడటం మీకెప్పుడూ అలవాటే. పాలు, పెరుగు వాళ్లు నా ప్రాణాలు తీస్తున్నారు. ధస్తు తోటిబోయి పదిరోజులయినా మీకు యింకా జీతంరా లేదు. ఇవ్వాలియినా జీతముడిగి తీసుకుని రండి.”

“నన్ను మాత్రం ఏం చెయ్యమంటావు చెప్ప. రాత్రింబగళ్లు యంత్రంలాగ పని చేస్తున్నా జీతం యివ్వవచ్చేసరికి శువుకా రుణకష్టంకలి ఏవో సాకులు చెప్పి కాలయాపన చేస్తాడు. ఇవ్వాలి గట్టిగా అడిగి వస్తాను. సరేనా” అన్నాడు చేతిలోని ఆకర్షాపుస్తకాన్ని అవతలిపెట్టా.

“నాకు కట్టుకోటానికి సరైన గుడ్డలేదు సరేకదా, పిల్లలకయినా పట్టుమని రెండు చొక్కాలు లేవు. ఎప్పుడడిగినా ధరలు మండిపోతున్నై, తగ్గంగానే తెస్తానంటారు. ప్రక్కయిల్లవాళ్ళంతా పడేసి చీరలు కొనుక్కున్నారు. ప్రక్కభాగంలోని పంకజాక్షి పట్టుచీర కొనుక్కుంది. పెరుగుపోసే పేరింజేవి కేరలస్ చేయించుకున్నది. మనకంటే అదే నయం. నగలు, నాణ్యాలు లేకపోతే మానకడుపునిండా భోజనం కూడా లేదు. బట్టలకు కూడా ధర తగి కొనేవాళ్లు లేక గోలపెట్టున్నారు. ఇవ్వాలి పనిదానికయినా ఒక చొక్కాగుడ్డ పట్టుకురండి”

భార్య ఉపన్యాసము విని ఒక్క నిట్టూర్పునిడిచాడు. తన పూర్వచరిత్ర అంతా ఒక్కసారి గుర్తుకు వచ్చింది.

.....

.....

అమరయ్య తండ్రి అయి డాకరా అమాగాణి, ఆరుదూలాల మండువాలోగిరి కొడుక్కు అప్పగించాడు. స్కూల్ పైనలోదాకా చదువు చెప్పించి మంచి సంబంధం చూసి పెళ్లిచేసి కళ్లుమూశాడు. తండ్రి పోవటంతో సంసారబాధ్యత తీవ్రపడ్డది. పుట్టి పెరిగిన ఊళ్ళోనే ఉండి వ్యవసాయము చేస్తూ కాలము గడుపుచామనకున్నాడు. పల్లెటూరి రాజకీయాలలో పడకుండా ప్రక్కకు తప్పకోటం సాధ్యము కాదని తెలుసుకోటానికి అతని కంఠోకాలం పట్టలేదు. వంటకాల్య తగాదా దగ్గరనుంచి, వక్కా రాజకీయాలవరకు ఆ గ్రామములోని రెండు ముతాలవారికి ప్రముఖపాత్ర ఉంటుంది. ఆ పార్టీలలో చేరకుండా ఆ గ్రామములో ఉండటం అసంభవం. ఉన్న పూరువదిలి వుద్యోగ ప్రయత్నించినా పడ్డాడు. డిగ్రీలు ఉన్నవారికే దిక్కులేని ఈ రోజుల్లో అమరయ్య మొర ఆలకించేవాడే అగుపించలేదు. బస్తీ కాపురానికి, ఉద్యోగమిప్పిస్తామన్నవారి ఉదరాలు నింపటానికి అయిడకరాలు ఆఖరయింది. భార్య వంటిమిద బంగారంకూడా హారతి కర్పూరంవలె హరించిపోయింది.

ఆఖరికి నల్లరూపాయల జీతంమీద శువుకారుగుమాస్తా గిరి దొరికింది. సంవత్సరానికి రూపాయచొప్పున జీతం వృద్ధిఅయింది. అయిదు సంవత్సరాలు చెసుట్లోడ్డిపనిచేస్తే అయిదురూపాయల జీతం పెరిగింది. ఉదయం ఏడుగంటలనుంచి రాత్రి ఏడుగంటలవరకు కొట్టో పని చెయ్యటం, రాత్రి యింటికివచ్చి రాతపని చూట్టం అతగాడి నిత్యవిధులు. గవర్నమెంటువారి ఉత్తరువుప్రకారం పనిచేయవలసినది ఎనిమిది గంటలే. కాని అది ఎక్కడా అచరణలో ఉండదు.

“అలోచనకు అంతలేకుండా ఉంది. ఏగుంటలు కావస్తున్నది. కొట్టుకు వెళ్ళండి” అన్న భార్య మాటలు, అలోచనా సముద్రములో ఉన్న అమరయ్యను ఒడ్డుకు చేర్చినై.

“మాడు భ్రమరం! ఇవ్వాలి జీతము తీసుకుంటాను. జీతముతోపాటు ప్రతివిడు నాకు యిచ్చేబోనకుకూడా యివ్వమని అడుగుతాను. వచ్చేటప్పుడు నీవు కోరిన వన్నీ తెస్తాను, సరేనా”!

“ఒక నెల జీతమేమిటండి బోనకు; కార్మికులకు మాడు, నాలు నెలల బోనకు యిస్తారని వారాపత్రికల్లో వేస్తారే; మీ కారు ఒకనెలేనా యిచ్చేది?”

“నీవు కోజూ పేపరుచదవటంకూడా నా ప్రాణంమీదకే వచ్చింది ఇచ్చేవాళ్ళు నాల్గు నెలలుకూడా యిస్తారు. ఇవ్వనివాళ్ళకూడా యిచ్చినట్లే చెప్తారు. అది అంతా అంకెల గారడీ, నీకు అర్థంకాదు”

“నాకు అర్థం కాకపోయినా అధికార్థ కర్థం కాదుటండి?”

“వాళ్ళ కర్థమయినా కానట్లే ఉంటారు. ప్రభుత్వదృష్టికిగాని, ప్రజల దృష్టికిగాని రాని త్రిశంకుస్వర్గాలు మా వువ్వగారు”

“ఏదైతే నాకెందుకుగాని వచ్చేటప్పుడు మాత్రం నే చెప్పినవి మర్చిపోకండి”

సంచి చేత్తో పట్టుకుని అరుచిచ్చే చిల్లర కొట్టువైపు దారితిశాడు భార్య మాటలు నెమరు వేసుకుంటూ.

“మాడు నుబ్బయ్య! ధరలన్నీ తగ్గిపోయినా నీవు తగ్గించటంలేదే”

“అదేమిటండి; కేరళోసం పేష కో వేసుకోటమేకాని, తగ్గించి అమ్మేసన్నానీ ఎవరండి! ఎక్కువరేటు పెట్టి కొనితగ్గించి అమ్మితే యిల్లువాకిలి అమ్ముకోవాల్సిందే బాబూ”

“కిరసనాయిలు ఊళ్ళో కొంచెం తక్కువగా ఉందని తెలియగానే కాయకు అణా పెంచి అమ్మావుకదయ్య. ధర పెంచేటప్పుడు లెక్క అవుసరం లేదనుకుంటా”

“వ్యాపారం అంటే ఏమిటిబాబూ! అణాడబ్బుకోసం అభూరింపేగా! అది మీకు భేరే చెప్పాలి! అయినా ధరతగ్గించగ్నారు. మర్నాడే మళ్ళీ పెరిగిందన్నారు. మాబోటి చిన్నకొట్లవాళ్ళకు తెలిసేసరికే అంతా అయిపోయింది. వ్యాపారంలో వేలు, లక్షలు లాభాలుంటయ్యనుకుంటారు. చెనక్కిలిరిగి చూసుకుంటే ఏమీ ఉండదు. అది సరేకాని బాబూ! క్రిందటి నెలలో నాడుకున్న బాపకు అలాగే ఉండిపోయింది. ఈ నెలలో బాకీ

మళ్ళీ పెరిగిపోతున్నది. కేరళ రంగానే “అదేమిటండి అంత ధర చెప్తారు అల్లీ అంతా సర్దకపోతే బాగుండు బాబూ”

కోమటి ఉపన్యాసం సాంతంకాక ముందే సంచి పట్టుకు సందువాటాడు అమరయ్య. ఎదురుగా బట్టలకొట్టు కనిపించింది. అలోచిస్తూ లోపలి కడుగుపెట్టాడు.

“పావుకారుగారు! పిల్లలకు పనికొచ్చే చొక్కానడ్డ చౌకలో ఏమన్నా ఉందా”

“లేకేమండి! గజము రెండున్నర”

రకంగాడా! ధర తగ్గిపోయి బట్ట కొనే వాళ్ళేలేరని అనుకుంటున్నారే”

“అదేగుడ్డ అయిదురూపాయ లమ్మాయి. ధరతగ్గటంవల్లే ఆరేటు కివ్వటం. అయినా బతిమాలి అమ్మాల్సినంత బట్ట మాదగ్గరలేదు కోటాలు రాక గోలపెట్టుంటే మిగిలిపోయిందని మీ రంటున్నారు.”

(46-వ పేజీ చూడండి)

వ్యాధిని ఎంత త్వరగా పోల్చుకుంటే అంతమేలు మీ పనిపాపకు

పనితనంలో చిన్నపిల్లలు ప్రమాదకరమైన లివర్ వ్యాధికి సామాన్యంగా గురి అవుతూ వుంటారు. సత్వరంగా చికిత్స చేయకపోతే అది మాసాలకొద్దీ వేదన పడేటట్లు చేస్తుంది. కొన్నివేళల ప్రాణానికి అపాయంతూడా కల్గుతుంది. చీదరగా మందకొడిగా వుండడం, కొంచెం జ్వరము రావడం, ఆహారంపై అవతవు, వుబ్బిన పొత్తి కడుపు, మలబద్ధకము లేదా అతివిరేచనాలు—ఇవి, లివరు వ్యాధికి ఆరంభంలో వుండే లక్షణాలలో కొన్ని. అటువంటిప్పుడు తక్షణమే వైద్యుడికి చూపించండి. సాకల్యంగా లివరు వ్యాధిని పోల్చటంలోనూ పిల్లల లివరు స్త్రీలూ వ్యాధులను తుదర్శడంలోనూ సుమారు 40 సంవత్సరాలనుండి జమ్మివారు ప్రత్యాధి పొందిరి.

జమ్మివారి

లివర్ క్యూర్

జమ్మి వెంకట రమణయ్య అండ్ సన్స్
మైసూరు, మద్రాసు. 4.

(ఇప్పుడు మాత్రలూపంలో దొరుకుతున్నది)

బ్రాంచి: ఓరుగంటివారి ఏధి, విజయనగరం నిటి.

సినిమాలవల రెండు మహా నగరాలు

చార్లెస్ డికెన్స్

16

అడపాదడపా పంటచేలు; మధ్యమధ్య, మాసికలు మాసికలుగా, నాసిరకం గడ్డిధాన్యాలు: చెదురుచెదురుగా అక్కడక్కడ యిలకరుచుకుపోయిన వంగపాదులూ గట్లా; ఆ పొలాలూ, ఆ పొలాలమీద పనిచేస్తున్న ఆదా మగా మనుషులూ అంతా అదో ఊసురోమంటూ నిర్జీవంగా కనుపించుతారు. అతి నిరాశగానూ, అతి అయిష్టంగానూ తప్పనిసరి కర్మక్రింద బ్రతుకుతున్న వాళ్ళులా వున్నారు.

జమిందారు కోచ్ బండి ఆ చేలమధ్యగాబడి, కొండగుట్టమీది కుక్కతోంది. బండిలో కూర్చున్న జమిందారుముఖం కళ్ళ కళలాడుతోంది. ఆ సొగసు సహజంగా ఆయనలోనుంచి ప్రభవించిందిగాదు. అస్తమయ సూర్యకాంతాలు ఆయన ముఖంమీద పడుతున్నయ్.

బండి కొండ గుట్టమీదికి చేరగానే, సంజకాంతాలు సరాసరి బండిలోకి చొచ్చుకువచ్చి జమిందారు వశ్యంతా ధగధగ లాడుతోంది. జమిందారు తన అరిచేతులు చూసుకుని: 'ఈ కాంతి యెంతసేపుంటుంది? వెంటనే నశించిపోతుంది' అనుకున్నాడు.

నిజంగా సూర్యుడు అప్పటికే అర్ధార్ధం గర్భంలో మరుగుపడ్డాడు. జమిందారు బండి కొండమీదినుంచి క్రిందికి దిగుతోంది. సూర్యబింబం కూడా బండితోపాటు క్రిందికి దిగిపోతోంది. బండి కొండమొదట్లోకి దిగేసరికే సూర్యబింబం, పాంతం అదృశ్యమై మనక చీకట్లు అలుముకుంటున్నయ్.

కొండ దిగగానే శిథిలావస్థలోవున్న ఒక చిన్న వల్లెటూరు. గ్రామంచుట్టూ తుప్పలూ, దుట్రా, కొండలూ, గుట్టలూ, దారిదోంకాలేని బంజర్లూ బీళ్ళూ. ఆ గ్రామంలో ఒకచర్చి, ఒక పిండిమిల్లు; ప్రక్కనున్న చిన్ని కొండగుట్టమీద ఒక జైలూ కావలసిన అన్ని హంగులూ వున్నయ్.

ఆ గ్రామంలో కూడా ఒక పీఠి వుంది—ఆ పీఠిలో ఒక బ్రాందీసులూ, ఒక తోళ్ళకార్తానా, ఒక సత్రం, గుర్రాలశాల అన్నీ వున్నయ్—ఆ బీదగ్రామానికి తగిన బీదపద్ధతిలోనే గ్రామంలోవున్న యావన్మండీ గర్భదరిదులే. గుమ్మాల్లో కూర్చుని కొందరు స్త్రీలు చచ్చువుల్లిపాయలూ గట్లా తరుగుతూ వంట ప్రయత్నంలో వున్నారు. ఏది దొరికితే అది తిని బ్రతకవలసి వుంది గనక ఆకూ అలమూ గడ్డి గాదం పీఠిమధ్యవున్న కుళాయి దగ్గర కడిగి శుభ్రంచేసుకుంటున్నారు. వాళ్ళు అలాంటి బీద స్థితిలో వుండటానికి కారణమేమిటో అంటే, అది ఎంతోదూరం పరిశోధనచేసి తెలుసుకోవలసిన గడ్డుసమస్యమీ గాదు; ప్రభుత్వానికి కట్టాలిసిన పన్నులూ, చర్చికి కట్టాలిసిన పన్నులూ,

జమిందారుకు కట్టవలసిన పన్నులూ, స్థానికంగా కట్టవలసిన పన్నులూ, కేంద్రానికి కట్టవలసిన పన్నులు యిక్కడ కట్టవలసిన పన్నులూ అక్కట కట్టవలసిన పన్ను యివన్నీ తడిసి ముప్పు దుమై—గ్రామాలకు గ్రామాలే కర్పూరంలా హరించిపోయి ఆ స్థితికి వచ్చేసివై.

ఆ గ్రామంలో పిల్లాజిల్లా అంతగా కనుపించరు. కుక్కలూ కూడా లేవు! ఇక ఆ గ్రామంలో మిగిలిన ఆదా, మగా అందరి ముఖాలమీదా ఒకటే లిపి: ప్రాణం నిలుపుకోవటానికి సరి పోయేమాత్రం, కనిష్ఠప్రమాణంలో తిండి సరిపెట్టుకుని గ్రామంలో బ్రతకాలి—లేదా పన్ను లెగబెట్టి కొండగుట్టమీది జైల్లో ఖైదుగా నశించిపోవాలి; మరో గత్యంతరం లేదు.

జమిందారు బండివచ్చి స రా స రి ఆపిధి మొగిలోవున్న పోస్టాఫీసు గేటుముందు ఆగింది. ప్రక్కనున్న కుళాయిదగ్గర గడ్డి గాదం ఉసుముకుంటున్న జనమంతా ఎక్కడిపనులు అక్కడి వదిలేసి బండిచుట్టూ మూగి జమిందారువంక చూస్తున్నారు. ఆయనకూడా వాళ్ళముఖాల వంకే చూస్తున్నాడు. దారిద్ర్యంతో క్రుంగిపోయిన మహాదైన్యం ఆ ముఖాల్లో విస్ఫురేఖలుగా కనుపించుతున్నా, ఆయనకు మాత్రం అర్థంకావటంలేదు. తను ముందు పిలి కూనల్లా బిక్కిముఖాలు చేసి, నిల్చున్నట్లు ఆ జనం వంక తీవిగా చూస్తున్నాడు. తాను, నిన్నటిదినం, చక్రవర్తి దర్బారు తాలూకు బడా ప్రభువు సముఖంలో యెలా దేవేముఖం బెట్టి నిల్చున్నాడో, ఇప్పుడు వీళ్ళంతా ఆయనముందు అలానే నిల్చు నున్నారు. ఇంతలోనే, జుట్టంతా తెల్లబడిపోయిన గోడ్డు బాగుజేసే కూలి వాడొకడొచ్చి, బండిచుట్టూ మూగివున్న జనంలో కలిశాడు.

ఆ రోడ్డుకూలీని చూడగానే జమిందారు తన నౌకర్ను కేకబెట్టి: 'ఒరేయ్! ఆవెధవను ఇల్లా లాక్కురా' అన్నాడు.

వాణ్ణి ముందుకు లాక్కొచ్చి నిల్చిబెట్టారు. సంగతేమిటో విందామని చుట్టూవున్న జనం మరింత ముందుకు తోసుకొచ్చి నిల్చున్నారు.

'ఒరేయ్! నువ్వు నాకు రోడ్డుమీద కనుపించావు గాదురా?' అన్నాడు జమిందారు.

'జూసు దొరా'—

'కొండమీదకూడా కనుపించావు గాదూ?'

'చిత్రం దొరా'—

'ఏమిటా బండివంక అంత పరీక్షగా చూశావ్?'

'మడిసి దొరా?'—అంటూ, వంగి బండిక్రిందికి తొంగి చూస్తున్నాడు. అక్కడున్న వాళ్ళంతా కూడా, యేం వుందా అని బండిక్రిందికి తొంగిచూస్తున్నారు.

అనువాదం: తెన్నేటి సూరి

‘మనిషేవిట్రా పందీ?—ఏవిట్రా బండిక్రిందికి చూస్తున్నావ్?’—

‘మడిసి సావీ!—ఆడ బండిక్రింద కాడిగొలుసుబట్టుకు యేలాడతావుండాడు.’

‘ఎవడు వాడూ?’—

‘మడిసేనుండీ?’—

‘ఫీఫీ!—ఈ అజ్ఞానం వెధవల్ని ఏం జెయ్యాలి—వాడి పేరేవిట్రా చెప్పేవరా బద్దూ!’

‘ఆడి పేరేందో యెట్లా తెలుతది సామీ!—ఆడి మోహం పేనా ఎప్పుడూ చూడందే—ఈపరగజాలలో అణ్ణి యెప్పుడూ నేను చూడలేదను కోండి దొరా!’—

‘గొలుసు బట్టుకు నేళ్ళాడట యేవిట్రా—ఉరిబోసుకు చావటానికి గారుగదా?’

‘అదేనుండి సావీ! ఇసిత్తరం—గొలుసుమీన ఆడితల ఈమైన యేలాడబడి వుండది’

బండిప్రక్క నే ఆనుకుని, తల వ్రేలవేసి అభినయించి చూపించాడు.

‘ఎలా వున్నాడురా?’—

‘ఒళ్ళంతా దుమ్ముగొట్టుకుని మిల్లలో పనిజేసేవోడికన్నా కనాకష్టంగా వుండాడండీ—తన్నాదయ్యా పెద్ద భూతమల్లె, తెల్లగా బారుగా వుండాడండీ’—

ఆ వర్షన విశేసరికి అక్కడవున్నవాళ్ళందరికీ హడలుబుట్టుకొచ్చింది. జమిందారు మెదడులోకూడా మరో భూత మేదైనా వుట్టుకొస్తోందేమోనని, ఆయనముఖంవంక పరీక్షగా చూస్తున్నారు.

‘బలేదని చేకాపురా నాయనమ్మా!—వాడెవడో దొంగ వెధవ నా బండిని వెంటాడుతుంటే కళ్ళతో చూసికూడా, మెదలకుండా పూరుకున్నావన్నమాట—ఎందుకురా చాకలా అంతలావు నోరుంది యేడవనా?—గాబెల్లి గారూ! ఆ వెధవని మెడబట్టి అవతలికి గంటండి!’—

గాబెల్లి ఆపూరి పోస్తున్నాడు. పోస్తున్నాడు ఉద్యోగంతో అనేక యితర చిల్లరఅధికారాలుకూడా వహించుతూడు. ఇందాకటినుంచీ జమిందారుపక్కనే నిల్చుని ఈ ఇల్లో సాయపడుతున్నాడు. అధికార దర్పంతో గాబెల్లి, చొక్కా ముంజెయ్యి బట్టుకొని యివతలికి లాగి, పోరా! పో! అని ఒక్కతోపు తోకాడు.

‘గాబెల్లి గారూ ఆ దొంగవెధవ గనక యీరాత్రి, తలదాచుకోవటానికి గ్రామంలో ప్రవేశించితే, పట్టుకు కాట్టా చేతులూకట్టెయ్యండి; వాడి సంగతేవిట్రా నిజం తేలేదాకా వదలకండి’ అన్నాడు జమిందారు.

‘చిత్తం వాడి సంగతేవిట్రా కనుక్కొందే పోనిస్తామా?—తమ నెలవైనతరవాత.’

‘ఓరేయ్! ఆ దొంగవెధవ యెటు పారిపోయాడురా?—ఏదీ యీతట్టు పర్లవెధవేదీ?’

తట్టు పర్లవెధవ, బండిక్రిందదూరి, తనతోపాటు బండిక్రింద దూరిన వాళ్ళకు ఆ గొలుసు చూసిస్తున్నాడు. మరో అయిదారుగురు మనుషులు బండిక్రిందికి జొరబడి ఆతట్టు పర్లవెధవను యివతలికి పడలాక్కొచ్చి మళ్ళా జమిందారుముందు నిల్చి బెట్టారు.

‘ఓరేయ్! బద్దూ!—ఆ దొంగవెధవ ఎప్పుడు పారిపోయాడురా—బండి కొండగుట్టమీద ఆగినప్పుడేనా?’

‘పారిపోవటంగాదు సావీ! కొండ కొమ్ముమీదనుంచి బారి తల్లకిందుగా పాతాళానికి పడిపోయిండు సామీ!’—

‘ఆ సంగతేవిట్రా కనుక్కొండి గాబెల్లి గారూ!—ఓరేయ్! గుర్రాల్ని పోనీ!’—

బండిక్రింది ఆరుగురూ, గొర్రెలమందలా యింకా బండిక్రిందనే కూర్చున్నారు. మరాత్తుగా చక్రాలు కదిలినై. ప్రాణాలతో యివతలబడటం బ్రహ్మప్రళయమైంది. బండి రివ్వన సాగి ఊరిబయటికొచ్చేసింది. అక్కడనుంచీ మరో కొండగుట్ట నెక్కవలసివచ్చి, కొంచెం మందగమనానపడ్డది. గుర్రాలు బండిని కొండమీదికి లాగలేక సదమదమాతున్నయ్. వసంతముతువు కావటంచేత చుట్టుపట్టునున్న చెట్లనుంచి తియ్యటి వాసనలు వ్యాపించుతున్నయ్. గుర్రాల మొహాలచుట్టూ తుండీ గల ముసురుతున్నయ్. కోవ్వాలా బండిదిగి గుర్రాలప్రక్కనే నడుస్తూ వాటిని హుమరిచ్చి వైకెక్కించుతున్నాడు.

కొండమీదికి కొంతదూరం సాగినతరవాత అక్కడ చిన్ని శృళానం తగిలింది. అక్కడ ఒక శిలువా, దానిమీద కొయ్యలో చెక్కిన యేసుక్రీస్తు బొమ్మా వుంది. అది పని చేతగాని నాటు శిల్పి యెవడో చెక్కినబొమ్మ; యేసుక్రీస్తుని యెరగనివాడు కావటంచేత బక్కచిక్కిన తన రూపంలోనే ఆ బొమ్మను చెక్కాడు.

పరమ దురదృష్టానికి చిహ్నమైన ఆ బొమ్మముందు, అంతకంటే దురదృష్టవంతురాలైన ఒక స్త్రీ మోకరిలివుంది. బండి చక్రాల చవ్వడువిని తల వైకెత్తి చూచింది. లేచి గబగబా బండి దగ్గరికి పరుగెత్తుకొచ్చింది.

‘ఎవురో ననుకుండాను తవురేనా దొరా?—మనివి!’—

‘మనివీ—గినివీ—ఎప్పుడూ ఏదోఒక మనివి—చెప్పి యేదు!’—

‘కరుణించండి సావీ!—నా పెనివిటి—అడివిదగ్గరందే కాపలావాడు లేడండీ.’—

‘ఏవిటి?—ఆ వెధవ, పన్నులేవో ఎగబెట్టాలని చూస్తున్నాడన్నమాట.’—

‘పన్నులన్నీ కట్టేశాడు సామీ—చచ్చిపోయిండు.’—

‘అవును చచ్చిపోతాడు—దానికేవిటి?—వాణ్ణి బ్రతికించి నీకు వప్పుజెప్పుమనా నువ్వనేది?’

‘లేదుబాబూ!—ఆణ్ణి ఆ పచ్చగడ్డి దిబ్బలేదుండీ—ఆణ్ణి పాలేసిను!’

‘అయితే—’

‘అసువంటి దిబ్బలు యీడ యెన్నో వుండై—’

‘వుంటే—’

మనిషికి వయస్సెంతో లేకపోయినా బాగా ముసలిదిగా కనుపించుతోంది. లోపలనుంచి పొర్లుకొస్తున్న దుఃఖాన్ని బలవంతాన మ్రొగుకుంటోంది. బొమిలెలు లేలిపోయిన చేతివేళ్ళు దీనంగా నలుపుకుంటూ మొర జెనుతోంది—

‘దొరా! నా మనివి! కుళంత ఆలకించండి—నా పెనివిటి’

(47-వ పేజీ చూడండి)

చెల్లని రూపాయి

కృష్ణయ్య : ఏమే! ఏం చేస్తున్నావ్. వీరూముక్తి వంటిట్లు దాటి ఇవరల పడటానికి తెలుదా ఏం - నా చేతికర ఎక్కడుంది?...

రామయ్య : వస్తున్నానండి - ఇరుగో ఆర నాస్తాడు కదా అని మదిగట్టుకొనే కూర్చున్నాను.

కృష్ణయ్య : ఇంకా భోజనం కాలేదా? రామయ్య : ఎల్లాగండి! మొగాళ్ళ భోజనాలు కాండే ఆడవాళ్ళు ఎల్లా కూర్చోండి! అతగాడు రాండే అది కూర్చోదాయెను. పిల్లలను నిడిచి పెద్దదాన్ని నాకేం తొందర...

కృష్ణయ్య : బోనులే, నీ పిల్లలూ నీ అల్లుడూ నీకుంటే చాలునాయెను, ఇవరల నాకేం కావాలి నా నేనే ఏడ్చుకోవాలి! అయినా ఇంత పొద్దుపోయినదాకా ఈయన గారు ఇంకా ఎక్కడున్నట్లు! దమ్మిడి సంపాదన లేదు, క్షణం తీరిక లేదన్నట్లుంది -

రామ : మీకు పుణ్యముంటుంది గాని మళ్ళీ రోజూ మొదలుపెట్టకండి. ఇప్పటికే అది లోపల లోపల కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడుస్తోంది...

కృష్ణ : ఏడుపు కూడా ఎందుకు-ఓ పెద్ద చాళ్ళమంట వినటం, ఆ పద్ధతులూ, ఉంటే ఏవన్నా చెప్పవచ్చును. అప్పుడు గుమాస్తా పరీక్షకు కట్టమంటే తెగ నీళ్ళాడు. తాను బి. సి. యస్. అవుతానని, కాకపోతే వ్యాపారం పెడతాననీ, స్వతంత్ర జీవనం తప్ప తనకక్కలేదనీ, - పోనీ ఆ రియాలిటీ మాత్రం! అప్పుడు తానెల్లారు కాస్త టిరి గున్న ఆయన వచ్చాడు, ఏ టెంపరరీ ఉద్యోగమో క్షణంలో దొరికేవని - "ననే మీరా నేను తాలూకా ఉద్యోగం చెయ్యి నంటే చెయ్యవని" బిగికాడు.

రామయ్య : అబ్బ పొనిద్దురూ, నిత్యం అదంతా ఎందుకు? పోనీ ఇప్పుడిప్పించ రామా మీకు స్వాధీనంలో ఉన్న ఉద్యోగమేదో - అతనేం చెయ్యనంటం లేదుగా -

కృష్ణయ్య : ఎల్లా వస్తాయ్, ఆయన గార్ని నామూర్రా ఆయెను, ఆ డిస్టిక్టు బోర్డు మెంబరు వెంకయ్య గార్ని నా బ్లూ మాట్లు కాస్త కలుసుకొని చూసి కా అంటే ఉమా. తన లాంటి వవల్ని నలుగు

రేసుకుకొని ఈ కట్టుకొట్టుకుంటూ కూర్చుంటే ఉద్యోగా లాస్తాయీ...

(కృష్ణయ్య కూతురు జానకి ప్రవేశం - నిరుద్యోగి కేఖరం భార్య)

జానకి : ఇదిగో నాన్నా చేతికట్ట; అమ్మా ఆయనవస్తే నేను పెడతానుగాని నువ్వు భోంచెయ్యి.

కృష్ణయ్య : ఏం! నువ్వు మాత్రం ఉండటం దేనికి, నిత్యం ఉండేదానికి. ఏమే అమ్మాయి, ఆ వెంకయ్య గార్ని చూడమని నువ్వన్నా చెప్పబోనీ!

జానకి : చూశారట నాన్నా. మొన్న ఎప్పుడో పొద్దున్నే వెళ్లారట; ఆయన పశువుల కొట్లంలో పాతేరాడితో మాట్లాడుతూ ఎంతసేపటికీ కైటికి కాలేదట! చివరకు ఆ పాతేరే ఈయన్నుక్కడికి తీసికెళ్ళాడట.

కృష్ణయ్య : అంతలోనే నామూర్రా వచ్చేసిందా ఏమిటి? వెళ్ళింది అడుక్కొటానికేనా, మహారాజాల్ని చూసినట్లు చూడలేదని నీలికే ఎల్లా -

జానకి : అట్టే అదేం లేదు వెళ్లారట - ఎవరు, ఏమిటి, అని అన్నీ అడిగాడుట - ముంచు మీపేరు చెప్పలేదట.

కృష్ణయ్య : ఎల్లా చెప్పకొంటాడు - నాతో సంబంధమే అయిన గార్ని నామాషీ చేస్తుండే - ఎల్లా...

జానకి : లేదు తరవాత చెప్పారట - ఏం ప్యాసయ్యారని అడిగారట - బి. ఎ. అని చెప్పారట - అంటే ఇంతకీ కుట్టి వ్యవస్థకా అయిందా అన్నాడట - అయ్యే బి. ఎ. అయినా న్నారట. అప్పుడొక గొడుగు క్షో జబ్బు చేసిందని చూస్తున్నాడట - గొడుగు అవాలు గుండకొట్టి ఉండే మింగిం చటం మంచిదేనా అని అడిగాట - ఆయన నాకు తెలియదన్నారట - అవళాని వెటకారంగా నవ్వుటం మొదలుపెట్టాడట - చదువుకొన్నాడికంటే చాకలాడు మేలంటూ ఆ పాతేరు అందుకొన్నట్టు...

కృష్ణయ్య : అంతటితో ఆయన్ని నాలుగు రూపిం చేసి వచ్చాడు లాగుండి - (ప్రజ్ఞ -

జానకి : అట్టే లేదు, మీపేరు చెప్పి మీరు పంపించారని చెప్పారట -

కృష్ణయ్య : నిర్వాకమే! అలాంటి పప్పు నా పేరు కూడా ఎందుకు పరుట తీసేసేందుకు -

జానకి : ఆయన కాస్త నిదానించి, ఇప్పుడేం ఉద్యోగా లంటాయ్, అయినా మళ్ళీ కనబడుతాండు అన్నాట - ఈ లోపల తన కుడ్డాడు నాలుగోకాను. చదువుకున్నాడికి బ్యూషకా చెప్పతావా అని అడిగాడట, అంత చిన్న పిల్లలకు చెప్పలేనని వచ్చేకారట.

కృష్ణయ్య : ఘన కార్యం చేశాడు - బి. ఎ. లకు ఎం. ఏ లకు గానీ తన బ్యూషకా చెప్పాడు కాబోలు. అయినా ఆయన గారు పనికే వచ్చే పనులెల్లా చెప్తాడూ? అల్లా బ్యూషకనీ పేరిట కాస్త ప్రాపకం సంపాదించుకొని పెకిపోవాలి గాని - ఇప్పుడింతకీ ఇవాళ ఎక్కడికెళ్ళాడు?

జానకి : ఎవో సారస్వత సభలుట - పెద్ద పెద్ద కవులూ, కథమలూ అంతా ఈ ఊరొచ్చారట. అక్కడి కెళ్లారు.

కృష్ణయ్య : బోగీబోగీ రాసుకుంటే బూడిద రాలిందన్నట్లుంది; కూటికిటికాణా లేని సవలతో తప్ప పనికొచ్చేవాడొక్కడితోటీ పరిచయం చేసికొంటామే తెలియదాయ్. ఇన్నాళ్ళుబట్టి, పద్యాలూ, కథలూ పత్రికలలో వెలగబెట్టున్నాడు. పట్టుమని పదియోపాయలు సంపాదించాడా! మొన్న జమీందారు గారింట్లో పెళ్ళికి నువ్వుకూడా నాలుగవద్యాయి గెలకబోయింది. వదో పరకా మనకూ గిట్టుతాయో మొహంతిప్పేసి తనకాథలూజాకవిత్వం చేతకావన్నాడు. ఓనాటి చేతాడ కనకా...

రామయ్య : మీకెందుకు, మీ కూర్చ రామా; నాళ్ళ మంచి చెడ్డావా చూస్తూ తరట -

కృష్ణయ్య : నోరు మూసుకొందూ చెప్పొచ్చావుగాని - ఏదాదినంచీ ఇంటి మీద పడి తింటుంటే భరించేవాడిని నాకు తెలుస్తుందిగాని - నీకేం పట్టుంది - ఓహో అతగారండీ, అంటే ఉప్పి తప్పిబ్బకటం తప్ప -

రామయ్య : ఏం చేస్తా మేమిటండీ - పిల్ల

శ్రీ వి.డి. ప్రసాదరావు

నిచ్చుకొన్నాక, కష్టమయినా భరించాలి, గుఖమై నాభరించాలి, -మీరు ఏమన్నా అంటే ఇప్పటికప్పుడే

అతను లేచిపోతా, నంటాడు.

కృష్ణయ్య: ఎవరిని బెదిరిస్తాడు. తిండికి బోతరాజా పనికి తిమ్మరాజా అని, మొన్న ఆ బ్రెన్ మేనేజరు కనబడి రోజు కౌను టెక్స్టు బుక్కులు వ్రాసింది, ఒక్కొక్క దానికి ముప్పై రూపాయలు తోప్పన ఇప్పిస్తానన్నాడు - ఉత్తరం, చంటి పిల్లలకు నాలుగు మాటలు గీతేసి నాలుగు రాళ్లు సంపాదించుకోవచ్చు-అన్నే అల్లాంటి పనులు నేను చెయ్యను అని మొహం ముడిచేశాడు - అయినా తాటిచెట్టెక్కే వాణ్ని ఎంతవరకు తోస్తాం!

(శేఖరం ప్రవేశం)

శేఖరం: ఎంతవరకు తోస్తారు! ఎక్కడి నుంచి క్రిందపడితే నడిచిరుగుతుందో అంత వరకు తోసి వదులారు...

కృష్ణయ్య: మాటలు నేర్పిన కుక్కను ఇన్నా అంటే ఇన్నా అందిట.

శేఖ: బొసులెండి తుమించండి. జానకి బయల్దేరు, ఇంటికెళ్ళాం.

రామయ్య: తొందరపడకు నాయనా! ఆయనల్లాగే అంటూ ఉంటారు. ఆయన మాటలకేం అనుకోకు - లే, కాళ్ళు కడుక్కొని భోంచేయి...

శేఖరం: అన్నే, వింతాట అన్నారు! ఆయనఅయినా పెద్దవారు నుంచీకే చెప్తారా గాని!

రామయ్య: కాదునాయనా ఇందాకటి నుంచి అన్న మాటలు విని బాధపడ్డావు కాబోలా.

శేఖరం: (కటువుగా నవ్వి) ఇందాకటి నుంచీ అంటున్నారా? నాకు తెలియదు లెండి ఇప్పుడే వచ్చాను... జానకి భోంచేశావా బయల్దేరు - అమ్మ ఉత్తరం వ్రాశారు. నిన్ను అక్కడ దిగబెట్టి-నేను పట్నం వెళ్తాను. ఇంటర్వ్యూకి రమ్మన మని ఉత్తరం వచ్చింది.

రామయ్య: అయ్యో! కుభవార్త చెప్పావు కానీ నాయనా. ముందు భోజనానికిలే..

కృష్ణయ్య: ఇప్పుటికి ఇరవై ఇంటర్వ్యూ అయ్యాయి.

రామయ్య: మీరు ఉక్కిరించుతూ?

శేఖరం: నిజమే మామగారూ. ఇరవై అయ్యాయి. ఈ మాట ఉద్యోగం దొరికితే సరి లేకపోతే మీరు చెప్పినట్లు వెంకయ్య గారి పిల్లలకు నాల్గోక్కోను ట్యూషన్లు, చెప్పే మూడోక్కోను టెక్స్టు బుక్కులో వ్రాసికోనో విపరీతం సంపాదించుకోంటానులెండి.

జానకి: ముందు భోజనానికి లేవండి... అమ్మయింకా భోంచెయ్యలేదు. మీకోసం కాచుకొని వుంది.

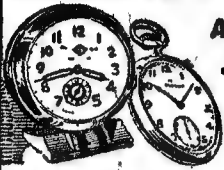
శేఖరం: నీ భోజనం అయిందా-ముందు సర్దుకో.

జానకి: ఆలస్యంలేదు.

కృష్ణయ్య: ఎల్లా! ఇప్పుడు అమ్మాయిని అద్దంతరంగా నిలుచున్న పోన తీసి కళతానంటే, ఎల్లా పిలవుతుంది. ఇప్పుడు రాదు అమా...

REDUCED PRICES.

ALL SWISS
WATCHES.
Guaranteed
5
YEARS

ALARM TIME PIECE (ENGLISH) 16/-
DO - SUPERIOR QUALITY 19/-
RAILWAY POCKETWATCH (A) - 10/-
DO - SUPERIOR RADIIUM 12/-

4 15 JEWELS R/GOLD 42/SUPERIOR 45/

5 CHROME 18/- ROLLER GOLD 20/-
15 JEWELS WATER PROOF C/SECOND 52/

6 4 JEWELS R/GOLD 22/SUPERIOR 25/-
15 JEWELS R/GOLD 40/SUPERIOR 43/-
POSTAGE FREE ON ORDER FOR 2.

H. DAVID & CO.

Post Box No. 11424, Calcutta-6

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. శుభము, నిక్కాళ, నిష్పత్తులకు క్షయమును వారింపి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము.

20 రూ॥ దీర్చురు. 8-4-0 పోస్టేజీ 12 అ. బి.సి. పి. గ్రామం పేని. "ఆయుర్వేద సమాజం" పెరిచేపిలెల్లూరు జిల్లా.

శ్రీమదాంధ్ర

మహాభారత

ఉద్యోగపరక

ఆంధ్రగ్రంథ

నం. 7, తిరుపతి

జానకి : కాదు నాన్నా వెళ్తున్నా.

కృష్ణయ్య : వెళ్లి ఏం తింటావ్ అక్కడ... ఏదాది పనులు పడుకోని పుట్టెడు రోగంతో ఇక్కడికి వచ్చావ్-ఇప్పుడు మళ్ళీ పనులు పడుకోటానికే గదా అక్కడికి.

రామమ్మ : అబ్బ, పెళ్ళి ను గా తప్ప మాటాడరేం. అదికాదు నాయనా కాస్త పనులు పంపించి పెట్టి పంపించాలన్నా ఒక రోజు తీరిక ఉండొద్దూ... ముందు భోజనాలు చేయండి చూదాం.

కృష్ణయ్య : ఎందుకొ మెలికకబురన్నీ నువ్వు ఉద్యోగం చేస్తాం లేతప్ప అమ్మయిన పంపించను-నాదోవను నేనెళ్ళున్నా ఏమైనా చేసుకోండి (నిమ్మల పువ్వు)

జానకి : అమ్మ నేను వెళ్తున్నా.

రామమ్మ : అల్లాగో వెళ్తువుగానిలే అమ్మ అయిన పట్టు పెళ్ళాళి గనుక వెంటనే బయల్దేరా - రేపో ఎల్లండో, మిన్నాన్న తీసికొచ్చి దిగబెడతారుగా, భోజనానికి రండి వడ్డిస్తున్నా. (లోపలికి వెళ్ళింది)

శేఖరం : (నిట్టూర్చి) జానకి పోనీ నువ్వు అను, అయిన చెప్పింది నిజమే. నా సంపాదన లేనంతకాలం నిన్ను తీసికెళ్ళి ఏం చెయ్యను. పనులు ఉండటమేకదా!

జానకి : మీరంతా ఉంటే నా కొక్క తెకేనా వచ్చిందికి నేనూ అక్కడే ఉంటాను తీసుకెళ్ళింది.

(లోపలి నుంచి రామమ్మ కేక "అమ్మయి, మడి గట్టుకోమనవే")

జానకి : లేండి - నేనూ పెట్టి సద్దాకొంటాను.

శేఖరం : వద్దులే! అంతగా అయితే అత్తగారు చెప్పినట్లు నెమ్మదిమీద వద్దువుగాని, వదలాలికి వదల...

డబ్బు రంగము

(నులా హోటల్ లో)

నటేర్, బిల్లు;

రజా సార్; నే నెబ్బ

నీజర్ కిచ్చేయమి...

రజా! రెండు ఇడ్లి

బుట్టండి.

బి; రెండిటి రెండణా;

కాఫీ రెండణా; ఐస్

రజా, ఇదేమి నాకిచ్చి

నోనాటర్ నే నడ

నే వద్దందును.

నుకు తింటివి?

వికదా అను

నుకు నాకేమి

శేఖరం : మునుపు పేటికి ఛార్జి చేసేవారు కాక...

వెంట్రో : మునుపు ఇడ్లి కూడా ఊర్లలో ఇస్తురా? అన్నా! ఆరోజులు వెళ్ళినవరకూ పోయి మాటాడక దుడ్డు చెరించు - ఆరజా (అని గొట్టిగా శేక చేస్తాడు)

శేఖరం : ఇదిగో మేనేజరు. రూపాయి, ఆరజా తీసుకుని చిల్లర యియ్యి.

మేనేజరు : ఈ రూపాయి చెల్లదు సార్.

శేఖరం : ఇది వెండి రూపాయేనే బిక్టో రియా రూపాయి ఇది చెల్లకపోవట మేమిటి?

మేనేజరు : అను; ఇప్పుడా రూపాయి చెల్లదు... వేరే దుడ్డు యియ్యమి...

శేఖరం : ఎందుకు చెల్లదు; చెల్లకపోవట మేమిటి... (గట్టిగా కోప్పోతో)

మేనేజరు : ఏ ను య్యి, ద బ్బు లాట కొట్టివా; ఇందాకటినుంచి తిని బిల్లుకి వెంట్రోతో తగాదా పెట్టివి. ఇప్పుడు రూపాయి చెల్లదంటే పోట్లాడుతావేమి- వేరే రూపాయి ఇయ్యి...

శేఖరం : నాదగిర వేరే రూపాయి లేదు.

మేనేజరు : లేదు! అది నాకు ముందుదా తెల్లను. నూటునూటు వేసే మోసపోయి చెల్లని రూపాయి పుచ్చుకొంటాను ను కొంటివి. ఇల్లాంటి బోసీ మనుష్యులను చాలామందిని చూస్తేమి గాని మాట్లాడక దుడ్డు చెల్లించి వెళ్ళు...

శేఖరం : నాదగిర నిజంగా ఇంకో రూపాయి లేదు. నేను అర్థం టుగా పోనాళి...

మేనేజరు : అమ్మ! దుడ్డు ఇయ్యకుండా పోయేందుకు చాలా అర్థం టు ఉండాది... ఆ రూపాయి ఇక్కడ పెట్టి; వెళ్ళి చిల్లర తెచ్చి ఇచ్చుకో...

శేఖరం : నాకు టైం లేదు నేను ఆర్థం టుగా ఇంట రూప్యి కు పోవాలి... ఆ రూపాయి ఇక్కడ పెట్టే బస్సు ఛార్జులు కూడా లేవు...

మేనేజరు : ఇంట రూప్యి కెళ్ళు, నే ఆఫ్ బెంగాల్ లోకి వెళ్ళు నాకేమి, నా దుడ్డు ఇచ్చి వెళ్ళు, లేదా ఆ వెన్ ఇక్కడ పెట్టి, డబ్బు ఇచ్చి తీసుకుపో.

శేఖరం : ఆరజాలోనం ఆరపాయల పెన్నిక్కడ పెట్టనా, పోనీ రసీదు యియ్యి.

మేనేజర్ : అను! నువ్వు ప్లాడిమింగి నటు, నేను వెన్ మింగుతాననకొంటివా, రసీదు లేదు, గిసీదు లేదు మాట్లాడక అక్కడ పెట్టి వెళ్ళు...

శేఖరం : వెన్ లేకుండా ఇంట రూప్యి

కల్లనా-హుమ్, రామ. సరే ఉంచు-ఏం పాడుకాలం...

మేనేజర్ : ఆ, పాడుకాలం ! వీపాడుకాలం కాదుంటే నీవంటి కష్టమర్చుచును ! అధిక ప్రసంగం చెయ్యక వెళ్ళు...

శేఖరం : రామచంద్రా, రాఘవేంద్రా ! (అంటూ బయటికి వస్తాడు. బస్సుపాండు దగ్గర కార్లు వెళ్తున్న చుట్టూ... మన మ్యూల రద్దీ-)

ఒకడు : ఏమయ్యా ముందుకు తోనుకు పోతున్నావు క్యూలోనిలోపు. వెనక్కిరా..

శేఖరం : బాబ్బాయి నేను అర్థంబుగా ఇంటర్వ్యూకి పోవాలి.

ఒకడు : అందరికీ ■ ర్థం బు పనులే - నూటు తొడిగావు, అంత సివిల్ పద్ధతులైనా తెలియవా...

శేఖరం : (నిట్టూర్చి) నిల్చుంటున్నారే కోప్పడకు బాబు (కారు హార్న్, బస్సువచ్చిన చుట్టూ - హోల్లాన్-అన్న కేకలు-)

కండక్టరు : సరి, రైల్వే...

శేఖరం : హోల్లాన్ హోల్లాన్...

కండక్టర్ : ఎడమిల్లా పో రైల్వే - (బస్సుపోతుంది)

శేఖరం : రామచంద్రా, ఇంక అరగంట పైముంది. (హోర్న్ చుట్టూ - మళ్ళీ బస్సు వచ్చింది. బస్సులో ఎక్కుతాడు.)

కండక్టర్ : ఉళ్ళ చాంగో పైకి పద సామీ... రైల్వే పోనీ-

శేఖ : పారిస్ కొ కటిక్లాటియ్యి...

కండక్టర్ : ఇరు! ఇరు! నీవు టిక్కెట్ తీసుకున్నావా సామీ, అక్కడ ఆయన, నువ్వు ఊ (టిక్కెట్లు, చిల్లర చుట్టూ, ఏమి ఎక్కడకు పోవాలా...

శేఖరం : పారిస్...

కండ : రూపాయి మారగు... వేరే రూపాయి యియ్యి...

శేఖరం : ఏం ఎందుకు పడదు... గవర్నమెంటు సర్వీసు బస్లోనూ పడదా ;

కండక్టర్ : ఆహా ! ఎక్కడా చెల్లక ఇక్కడికిదా తెస్తేవా, ఇక్కడా పడదు, వేరేరుద్దయ్యి...

శేఖరం : నాదగ్గర వేరే రూపాయి లేను...

కండక్టర్ : లేరగా ఎక్కు దా మని వస్తేవా - వేరే డబ్బియి... డ్రైవర్ హోల్లాన్... ఇక్కడ ఒక చెల్లని రూపాయి వచ్చినాడులే...

శేఖరం : అధిక ప్రసంగం చెయ్యకు...

కండక్టర్ : ఏమి అధిక ప్రసంగం - దుడ్డులేక ఎక్కి ఇంకా మాట్లాడుతావు... దమ్మిడి ఇయ్యకుండా ఇల్లాగే కార్లెక్కి

పారిస్ పోదా మను ■ంటివా... పోమినిస్టర్ తో చెప్పకో చెల్లని రూపాయి ఇస్తే ఎక్కనీయలేదని...

శేఖరం : కండక్టర్, నేను అర్థంబుగా ఇంటర్వ్యూకల్లాతి ; పోనీ ఆ రూపాయి ఉంచేసుకొని పోనియ్యి...

కండ : ఈ చెల్లని రూపాయి నాకు లంచమా ! ఇది గవర్నమెంటు సర్వీసు అయ్యా, నాదికాదు... ముందు దిగు వయ్యా, టైమెపోతోంటే... దిగినావా ! పో రైల్వే ! (కార్లెక్కి పోతుంది)

శేఖరం : ఛీ వెధవ బతుకు ఇంక నడిచి పోవాల్సిందే - పావు గంటపైమ్ లేదు - ఆరుమైళ్ళ పోవాలి అందులో ఈ కొత్త బూడ్సులు...

* * *

(కంపెనీ ఆఫీసుముందు)

శేఖరం : (నిట్టూర్చి) అమ్మయ్య ! ఇప్పటికి వచ్చాను. ఫ్ర్యాన్ ఈ కార్డులోపల చూపిస్తావా...

ఫ్ర్యాన్ : ఎవరుసార్ ఏం కావాలి ?

శేఖరం : ఇవాళ నన్ను ఇక్కడ ఇంటర్వ్యూకి రమ్మన్నాడు.

ఫ్ర్యాన్ : అరే ! అందరూ గంట క్రిందనే వచ్చిరే ఇంత ఆలస్యంగా వస్తేవే...

శేఖ : అప్పడే ఇంటర్వ్యూలు అయి పోయాయా ?

ఫ్ర్యాన్ : అప్పడే ఎక్కడ.. వంద మంది ఉండిరి. పోయి టైంక్లర్కు తెలుపుకొని ■ జనం లోకూర్పొండి... అటు పొండి, ఆర. ఆయనే...

క్లర్కు : ఇప్పుడు వస్తేవే.. అడ్మిట్ చేస్తారో చెయ్యారో... సరే నేను చెప్తా లే.. ఇంకా ప్రారంభం కాలేదు. అదిగో ఆ జనం లోకూర్పొ.

శేఖ : ఇక్కడ ఎక్కడా కూర్పొనేం దుకే లేదే...

రామూ : ఏరోయ్ శేఖరం.. ఇల్లా వచ్చావే నువ్వుకూడా ఇంటర్వ్యూకేనా ఏమిటి.. ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చావే ?

శేఖ : నువ్విల్లా వచ్చావే ?

రామూ : ఆర... ఊర్కే చూడూమనే వచ్చానులే... (రహస్యంగా) మా అంకుల్ కు కంపెనీ ఇంటర్వ్యూ కమిషన్ మెంబర్లు తెలుసులే. అందుకని నన్ను ఒక అప్లికేషన్ పడెయ్యమన్నాడు. ఈ ఇంటర్వ్యూ కేవలం ఫార్మల్... నాకు న్యూరే. అరే... నువ్వెందుకొచ్చావురా పాపం. నాకు ఉత్తరం వ్రాస్తే పాపం నీకి ఖర్చు తప్పేది.

శేఖ : ఎనిమిది ఉద్యోగాలున్నాయట కదా...

రామూ : ఎనిమిదికి మూడువేల అప్లికేషన్లు వచ్చాయిట. వందమందిని ఇంటర్వ్యూకి

పై బ్రా

గర్భాశయ రోగనివారిణి

నర్వ గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి, సత్సంతానమును కలుగజేయుటలో మా పై బ్రా మిక్కిలి ఘనతవహించినది. అన్ని మాపులలో కొరకును.

రు 2-8-0

కృష్ణా రేబరేటరీ

★ బెజవాడ ★

కొక్కో కము

24 చిత్రపటములతో 180 పేజీలుగల పెద్ద పుస్తకముధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చు అ. 6. రు. 1-14-0 మనీయార్డరుచేయవలెను. వి. పి. లేదు. బై హింద్ బుక్ డిపో, అరుణాచల మొదలిపేది, 26 వీటు మద్రాసు.

32 సంవత్సరముల అనుభవముగల

రెడ్డి అండ్ కో., వారి

(రిజిస్టర్డ్)

కుటుంబ, బాల్లి, సుఖ రోగోద్రాచికిర్నలకు నేడే సంప్రదించండి

నకలుమందులు చూసి మోస పోకుడు

అన్నిభాషలలో కేర్లుగు ఉచితము

హైదరాబాద్ రెడ్డి అండ్ కో.,

గోపాలపురం.

(తూర్పుగోదావరి)

బ్రాంబిలు - నెల్లూరు, బెజవాడ, రాజమండ్రి నకింద్రాబాద్, విశాఖపట్నం, బరహంపురం మొదలగు పట్టణములలో.

కేశ సంపదకు

రీటా

హిందూ దేశమంతటా దారకును

రు 1000 బహుమానం

లెప్పర్ క్యూర్

(రిజిస్టర్డ్)

కుష్ఠం, బొట్టి, సుఖిరోగాదులకు

గ్యారంటీ చికిత్స.

అన్ని టావలలోన కేటలాగు ఉచితం.

లక్ష్మీ అండ్ కో

(రిజిస్టర్డ్)

H. O. వాల్తేరు, ఆర్. యన్.

బ్రాంచిలు:

2/195 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

గాంధీనగర్, విజయవాడ.

కటక్, సికింద్రాబాదు,

రాజమండ్రి etc.

గోనో క్వెట్

అన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము

ఈశ్వర ఫార్మసీ రాజమండ్రి.

పిలిచారు. అసలు ఇంతకుముందే మన మృత్యులు కూడా ఫీక్స్... (లోపల్పించి) మిస్టర్ ఎస్. రామూ - యస్. రామూ...

రామూ : హియర్ ప్లీజ్... వస్తున్నా మళ్ళీ కలుస్తా బ్రదర్ - నెక్ టై సరిగా ఉందా చూ... (అంటూ టాక్ టాక్ నుంటూ లోపలికి పోతాడు.)

(లోపల్పించి ఒక కాండిడేట్ వస్తూ) కాండి : ఛీ...ఛీ... అన్నీ తెగ లేశాను.

ఛీ...రాత్రి అంతా చదివినదంతా దండగై పోయింది. పెద్దవత్సరాలు వేశాడు.

ఏమండీ మీరు చెప్పండి... నైలు పెద్దదా అమెజాన్ పెద్దదా? నేను అమెజాన్ అంటే వాళ్ళు ముగ్గురూ కాదన్నార.

శేఖరం : ఏమేం అడుగుతున్నా రేమిటండీ...

కాండి : ఒకటేమిటండీ వాళ్ళ ఇష్టం. ఈ రంగు నెక్ టై వేశావేమిటన్నాడు.

బూడ్సులమీద దుమ్ముదిట్టం... దులుపుకోలేదేమన్నాడింకో ఆయన. మీ బూడ్సులు తుడుచుకోండి. అదేమిటి (నవ్వుతూ) ఆకాలిదీకాలికి ఈకాలిదాకాలికి తొడిగారు. వాళ్ళు చూస్తే మరీ చంపేస్తారు. సరిగా తొడుక్కోండి.

శేఖరం : అందుకనే గాబోలు ఇందాకట్నించి కాళ్ళు, చిచ్చులై తిపోయాయి. (విప్పి తొడుగుకొంటూ) ఇంకా ఏమడిగారండీ.

కాండి : దక్షిణాది ఆర్మిటిక్పురుపురాతనమా ఉత్తరాది ఆర్మిటిక్పురుపురాతనమా అని అడిగారు. వాకెం తెలుసు వాబోంద, ఏదో వాగేశాను. కాని పాపం వాళ్ళూ కాదనలేదు. స్వేచ్ఛమీద ఎక్కువ అడుగుతున్నాను జాగ్రత్త పడండి. ప్రపంచంలో ప్రముఖమైన వాటిని అడుగుతాడు బహుశా...

శేఖరం : అంటే...

కాండి : ఎవరెప్పుడు ఎత్తైన పర్యతము. ఆసియా అన్నిటికన్నా పెద్ద ఖండం. లండన్ పెద్ద నగరం. జపాన్ లో భూకంపాలెక్కువా.. ఇలాంటివి...

శేఖరం : ఇన్ని తెలిసిన మీకే ఇల్లా ఉంటే నా పని ఏం గాను.

కాండి : ఏమయ్యేది ఏం ఉందితెండి... అదృష్టం! ఏం చెప్తాం! విషయం గుడ్ లక్ వస్తా...

(లోపల్పించి కేశ) శేఖరరావు... మిస్టర్ శేఖరరావు...

శేఖరం : హియర్ ప్లీజ్ వస్తున్నా, అబ్బ పెద్ద బూటు పట్టడం లేదు..... (ఇంటర్వ్యూ గదిలోకి వెళ్తాడు)

(ఇంటర్వ్యూయర్లు ముగ్గురూ ఏక కంఠంతో) హలో గుడ్ ఆఫ్టర్ నూన్ టేక్ యువర్ సీట్... అల్లా కూర్చో, శేఖరం : గుడ్ మార్నింగ్ సార్స్. ఆ సారీ...గుడ్ ఆఫ్టర్ నూన్ సర్స్.

ఇంటర్వ్యూ : ఆ...కూర్చో కూర్చో సీట్ చేసుకోండి...

శేఖరం : యస్. శేఖరరావు.

ఇంట : ఆంధ్రుడవా...కృష్ణ జిల్లా... శేఖరం : ఔను సార్.

ఇంట : ఉమా...వయస్సు ఇక్కడ ఉందిలే 24...బర్త సర్టిఫికేట్ ఉందా... ఉమా...అదేనా అంతకన్న గట్టి నిదర్శనం ఏమైనా ఉందా?

శేఖ : అది మా ప్రిన్సిపాలుగా రిచ్చింగుండీ...

ఇంట : ఔనులే...భార్యభారం అప్పుడు మీ వాళ్ళు చెప్పిందేగా...అంతకన్న జాతకచక్రం అవేమన్నా ఉన్నాయా...

శేఖరం : లేనండీ.

ఇంట : సరే...బి. ఎ. లో నీసబ్జెక్టు... శేఖరం : ఎకనమిక్స్ అండీ.

ఇంట : దట్టుగుడ్! మంచిసబ్జెక్టు—ఇంటర్మీడియేట్ లో...

శేఖరం : మాధ మిటి క్న, ఫీజీ క్న, కమిస్ట్రీ అండీ...

ఇంట : ఏం...మరి బి. ఎ. లో ఎకనమిక్స్ తీసుకొన్నావే? అది గిట్టుబాటు కాలేదా...

శేఖరం : కాదండీ...ఆ సబ్జెక్టులో సీటు లేదన్నారండీ...

ఇంట 2 : మంచి మా రుక్మ లాస్తే ఇస్తారే...

ఇంట 1 : రాలేదు గాబోలులెండి, పోనీ కదలేద్దాం...ఎకనమిక్స్ ఫస్టుక్లాసులో వచ్చావా?

శేఖరం : ఔనండీ.

ఇంట 2 : నువ్వు బి. ఎ. ప్యాషన్ యి ఎన్నాళ్ళయింది?

శేఖరం : నాలు ఏళ్ళు అయిందండీ...

ఇంట 1 : ఇన్నాళ్ళూ ఏం చేస్తున్నావ్?

శేఖ : ఊర్కేనే ఉన్నానండీ.

ఇంట 2 : ఏం! ఉద్యోగం చెయ్యటాని కిష్టంలేదా?

శేఖరం : (గుక్కిళ్ళు మింగుతూ) కాదండీ. దాదాపు పదిహేను ఇంటర్వ్యూల కెళ్ళానండీ.

ఇంట 1 : ఎక్కువ పనికి రాలేదన్నమాట. హు!

ఇంట 2 : బాడీ లైన్ జాలింగ్ అంటే ఏమిటి?

శేఖరం : (నట్టు తూ) బాడీ లైన్

కాలింగ్ అంటే... బాడిలను..... బాడిలను.....

ఇం 1: క్రికెట్ ఎప్పుడైనా ఆడావా? శేఖరం: లేదండి.

ఇం 1: పోనీ చూశావా?

ఇం 2: క్రికెట్ అంటే చివ్లుంటుంది, అనుకుంటున్నావేమో... (అహహ అని ముగ్గురు నవ్వుతారు శేఖరం గట్టిగా నిట్టూర్చాడు)

ఇం 3: నీకీ ఉద్యోగం వస్తే - అంటే ఇచ్చావుని కాదు.. నీకు చెయ్యటాని శ్రమైనా అధ్యంతరం ఉందా?

శేఖరం: లేదండి.

ఇం 1: కాస్త అక్కాంటు ప్యాసయ్యావా?

శేఖరం: లేదండి.

ఇం 3: మార్కులలో టైప్ రైటింగ్ ఏమన్నా వచ్చునా?

శేఖరం: (కొంచెం చిరాకంతో) రావండి

ఇం 2: పోనీ - పెట్రోల్ నీటికంటే తేలికా బరువా?

శేఖరం: లేరికండి.

ఇం 3: పోనీలే మూతం తెలుసు గదా... పెట్రోల్ వాడే మోడర్న కార్లు విడిచిపెరు చెప్ప.

శేఖరం: (మాట్లాడడు.)

ఇం 3: పెట్రోల్ కాక ఇంకేమైనా కార్లలో వాడారా...

శేఖరం: (కోపంతో మాట్లాడక గొంతు సవరించుకొంటాడు.)

ఇం 2: అతనికి తెలియదులేండి.

ఇంకా ఏమిటి... నీ ఇతర క్వాలిఫికేషన్లులో కథలూ అవి వ్రాశాను అని ఉంది. నీకు సారస్వతంలో మంచి ప్రవేశం ఉందా?

శేఖ: మంచి అని కాదండి కొద్దిగా ఉంది. చిన్న చిన్న కథలూ అవి వ్రాస్తానండి.

ఇం 1: పబ్లిష్ అయ్యాయా... ఎన్ని అయ్యాయి?

శేఖ: ఒక యి రైతు ముప్పైదాకా అయ్యాయి.

ఇం 2: ఇంకేం.. పేరున్న ఆధర్ వన్న మాట. అయితే దానివల్ల మంచి ఇన్ కం కూడా వచ్చిఉంటుంది. నీకీ చిన్న ఉద్యోగం ఎందుకు.

శేఖరం: చాలా ప్రతికూల డిప్యూయియట్ లేదండి. కొన్ని యియ్యవండి.. ఇచ్చే పేమైనా ఉంటే విడుదలకో ఆరు నెలలకో ఒక పదిరూపాయలు వస్తాయండి.

ఇం 1: నేను నమ్మను. మొన్న మా ఫ్రెండ్ స్ట్రాండ్ కోక పేజీ కథ పంపాడు, వాళ్లు 400 రూపాలు పంపించారు. సరే...

అంతటితో ఆపుదాం. బ్రిటిష్ ప్రధాన మంత్రి ఈ మధ్య కామన్వెల్త్ ఒక బిల్లు పెట్టాడు. దానిమీద ప్రభుత్వ పక్షం ఓడిపోయింది. దాని వివరాలేమైనా చెప్పగలవా...

శేఖరం: అజేబో వాకు తెలియదండి.

ఇం 2: నవ్వు సాహిత్యపరుడి నన్నావుగా, పేపరు రెస్ట్రలరుగా చదవావా...

శేఖ: చదువుతానుగానీండి. అది సరిగ్గా చదవలేదండి.

ఇం 3: ఈ సంవత్సరం ఇండియా ప్రభుత్వం ఆదాయవ్యయాలు ఎంత?

శేఖ: 498 కోట్లు ఆదాయం... ఖర్చు..

ఇం 3: నాలుగవంతు లొంట్రెయూడు.. ఏమండీ ఆ ఫిగర్ కరెక్టా... తప్పును కుంటాను.

ఇం 1: తప్పేనుకొంటాను చూడాలి. ఈ-ఈ ఏడు వింబిల్స్ టెన్నిస్ ఛాంపియన్ ఎవరు?

శేఖ: (ఒళ్లు ముందుకుపోయి) అయ్యో ఇవన్నీ ఈ ఉద్యోగం చెయ్యటానికి కావల్సినవేనా?

ఇం 2: (అధార్టీతో) అబ్బాయి... పెద్దలయ్యాడ మర్యాదగా ప్రవర్తించటం నేర్చుకోవాలి... ఉద్యోగం చేస్తామని వచ్చావా... లేక...

శేఖ: చేద్దామనే వచ్చానండి. కాని మీరు నీకు తెలియనివేవో చెప్పమన్నట్లు వచ్చిన కాండిడేట్ నల్లా వెలకారం చేసి పంపిస్తున్నారు. పిల్లకి చెలగాటం... ఎలకకు ప్రాణపోకలం అన్నట్లుగా ఉంది. నేను ఈ ఇంటర్వ్యూకు సాభార్యనగలు తల్లిసగలు అన్ని తెగనమ్మకొని ఒక్కొక్క ఇంటర్వ్యూకి వందరూపాయలు చొప్పున తగలేసుకొని, కడుపు మాడ్చుకొని వచ్చాను.

ఇం 1: నిన్ను రమ్మని మేం బతిమాలినట్లున్నామే? అయినా ఇలా అధిక ప్రసంగం చేస్తేనే పది పండ్లెండు ఇంటర్వ్యూలలోను చెల్లని రూపాయలయి ఉంటావు.

శేఖ: లేదండి. ఇన్నాళ్లూ బిగబట్టుకొని విదానంగానే ఉన్నానండి కానీ ఫలితం లేదండి. ఎప్పటికప్పుడు అధికారులు తమకు కావల్సినవార్ని గుర్తెట్టుకొని ధర్మంగా ఎన్నికపేరిట ఈ డింబాచారం అంతా నడుపుతున్నారు. వందలమంది నాలాంటి దరిద్రులే ఈ ఎరలో వేలు తగలేసుకొని మీరు వ్యాయవ వ్రసులని నమ్మి తలలమ్మకొని వస్తున్నారు.

ఇం 2: అధిక ప్రసంగం చెయ్యకు. నేల అపికేషన్లు వస్తుంటే కామన్వెల్త్ ఉన్నవాడెవడో లేనివాడెవడో చూసుకోకుండా

బాబు ప్రచురణలు

విల్లల కథల పుస్తకాలు

1. అపూర్వ విద్య. 2. నర్కస్ నకళం. 3. కాంతి మతి. 4. నా తమ్ముడు. 5. శంకరంపాహునం. 6. రైర్య కాలి. 7. పిచ్చుక కావం. (ఒక్కొక్కటి రెండణాలు) సిండ్ బాద్ 1-6-0 ప్రతులకు విజంట్లు 25% మినహా ఇంచుకొని సొమ్ము వంపుకొనవచ్చును

బాబు

కమ్మది కథలు. కబుర్లు. వింతలు. నేడుకలా. చిత్రాలు. విచిత్రాలతో ప్రతినెలా వెలువడు విజం మన ప్రతిక వెం 0-4-0 నంబరం చందా రూ 3-0-0.

లేనిదొల్ల విజంట్లు కావాలి.

బాబు : : మద్రాసు-5.

అతిమూత్ర వ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రంలో అధికంగా చక్కరపోవటం, అతిమూత్రవ్యాధి అంటారు. (Diabetes)

ఇది యంత ఉపద్రవం. సిన వ్యాధి అంటే. దీని పాలిటినివారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు. దీనికి దాక్షర్ష ఇన్ సులినో ఇన్ జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు ఇన్ జెక్షన్ గుణము పుష్పంకతాలం మాత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈజబ్బు లెజ్జా లలో ముఖ్యమైనవి డాహం, ఆకలి, తరచుగా చక్కెరతో మూత్రం విడుదల వేడలటము, దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రావ పుండు, కురుపులు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు సంభవించును. వీనస్ ఛారమ్ ఆధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స, దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రంలో చక్కెర తగ్గించి ఆత్మధికమూత్రం గూడ నివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలిక యిస్తుంది దీనికి ఐత్యం లేదు. ఇన్ జెక్షన్లు ఆవ సరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కిర పత్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 బిల్లల టుడ్డి ఖరీదు రూ. 12.00

ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము

వీనస్ రీసెర్చ్ లేబరేటరీ,

పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W).

మేము ఈ ఉద్యోగం ఎల్లా ఇస్తామను కొన్నావ్...మేం న్యాయం గానే చేస్తున్నాం.

శేఖ: అల్లా అని ప్రమాణం చెయ్య గలరా?

ఇంటి: కీకత్వల్! మేం నీమందర ప్రమాణాలు చెయ్యటానికి కూర్చోలే...

శేఖ: కొను ఎందుకు చేస్తారు. అసెంబ్లీ మెంబరు అవటానికి ప్రమాణం చెయ్యాలి దిగ్గి భుచ్చుకొంటానికి ప్రమాణం చెయ్యాలి. కోర్టులో పెదవి మెదిపేందుకు ప్రమాణం చెయ్యాలి. న్యాయం విచారించే అస్సెస్మెంట్ చేత కూడా జడ్జి ప్రమాణం చెయ్యిస్తాడే. కాని మీకు ఒక్కొక్కరికీ ఇద్దరు ముగ్గురూ మీ కాండిడేట్లు ఉండిరి. వాళ్ళు కిచ్చేందుకు ఈ భాగోతంతా నడిపే మీరెల్లా ప్రమాణం చేస్తారు.

ఇంటి: ఓటవ్... ఫ్యూన్ నెక్ డిస్ ఫెల్స్ టైట్... వీడిని బైటికి గంతుయ్...

శేఖ: అక్కలేదు సార్ నే వెళ్తాను. గుడ్ బై, ఇంక ఇంటర్వ్యూకే గుడ్ బై, ఫీ...నీచుల్లారా... (నిష్క్రమిస్తాడు)

ఇంటి: బాట్ ఎ స్కాన్డల్... టెలివి రూపాయిగాడు... హుమ్... ఫ్యూన్ నెక్స్.

రంగము కి

(శేఖరం ఇల్లు)

శేఖరం: అమ్మా... ఈ రూపాయి టెల్ల వట. ఈ బండి అబ్బికి నాల్గు అణాలు ఇచ్చి పంపించు...

తల్లి: వచ్చావా నాయనా, దా... అమ్మాయ్ మీ ఆయన వచ్చాడు కాళ్ళు

కడుక్కొనేందుకు నీళ్ళియ్యమ్మా..... ఇప్పుడే వస్తున్నా నాయనా...

జానకి: ((ప్రవేశించి)) కాళ్ళు కడుక్కోండి.

శేఖరం: నువ్వు ఎప్పుడొచ్చావ్...

జానకి: ఏమైంది వెళ్లినపని.

శేఖరం: ఏమైంది... అక్కడే లేలిపోయింది. మునుపు ప్రతి ఇంటర్వ్యూకి నెల రోజులాగాక లేదు అని జవాబు వచ్చేది. ఈ మాటా బాధ లేకుండా అక్కడే లేల్చుకొని వచ్చేశాను.

జానకి: ఏం ఏమయిందీ ఏమిటి.

శేఖరం: ఏ మవాలి... ఎప్పటిలాగే వెలకారంగా వెధవప్రశ్నలు వెయ్యటం ప్రారంభించారు. ఇంక ఉండిబట్టలేక మొహంమీదే వాళ్ళను నాల్గా అనొచ్చాను. ఏం ఎందు కేడుస్తున్నావ్?

జానకి: ఏమీ లేదు..... మా నాన్న అన్నంతపని చేశారు. నాకూ మీలాగే కోపంవచ్చి, ఆయన్ని నాల్గు మాటలూ అని ఉన్న పూస బయలుదేరి వచ్చాను. ఆయన వెళ్ళొద్దంటే వెళ్ళొద్దన్నారు. నాకు అభిమానం ఆగలేదు. ఇక్కడా మీరూ మనుపటి పద్ధతిలోనే ఉంటిరి.

(కళ్ళునీళ్ళు)

శేఖరం: ఏం చేస్తావ్... చేసుకొన్న వాళ్ళు చేసుకొన్నంత అనుభవించాలి.

తల్లి: ((ప్రవేశించి)) బండివాడు వెళ్తాడు అబ్బాయి. లే.. స్నానం చెయ్యి, భోంచేద్దవుగాని, పట్టుంలో సరిగ్గా తిండి తిన్నావా? అదేమిటే అమ్మాయి అల్లా కంటనీరెడుతున్నావ్...

శేఖరం: నాకు ఉద్యోగం రాలేదని...

తల్లి: చాచా... అదేమిటి అంతమాత్రానికే. ఇవాళ కాకపోతే శవపుతుంది. రోజులు అట్టే ఉండిపోతాయా ఏమిటి?

జానకి: కాదు అతా ఆయన కోపం తగ్గించుకోలేక వాళ్ళను తిట్టి ఉద్యోగం అక్కడే చెడగొట్టుకొన్నారట... పోనీ

కాంతంగా ప్రయత్నిస్తే ఏమైనా ఆయన దేమా ((గుక్కెట్టుమింగుతుంది))

శేఖరం: కాంతంగానే ప్రయత్నిద్దను. కాని, అక్కడో స్నేహితుడు చెప్పాడు. తనకే ఇంకా ఏడుగురికీ ఈ ఉద్యోగాలు కేటాయింపబడ్డాయనీ నేను రావటం శుద్ధ దండగనీ ముందే చెప్పాడు. అసలే ఆవాళ అంతా చెల్లని రూపాయి తో బ్రతుకు ప్రవృత్తిమైపోయింది. అమ్మా నేనూ చెల్లని రూపాయినే ఆయాను.

తల్లి: ఎందుకాతావు నాయనా చెల్లని రూపాయివి ఎప్పుడూ కావు. ఒకనాడు ధర ఎక్కువ పలుకుతుంది ఒకనాడు తక్కువ పలుకుతుంది. అంతేగాని నాజెం అన్నాక ఏదోమాదిరి చెల్లుబాటు కాక పోదు. కాకుంటే కోరికలు ఆశయాలు, అనుకొన్నంతా చెల్లాలంటే అమరకపోవచ్చునుగాని, సద్గురు బ్రతకగలిగితే, ఎక్కడికక్కడే చెల్లగలం. ఏలేందుకు ఊళ్ళులేక పోతాయిగాని అడుక్కు తినేందుకు ఊళ్ళులేవా...

శేఖరం: అవే లేవమ్మా... లేనిరోజు లొచ్చాయి.

తల్లి: ఎప్పటికీ కాదు నాయనా, రెక్కలూ బలం ఉన్నవాడు, నోట్లో నాలుక ఉన్నవాడూ, కణ్ణులతో గ్రహించే బ్రతక లేకపోం. కాకుంటే బి. ఎ. నని మరిచి పోయి, ఏ సంపాదన అనువైతే ఆ సంపాదనకే ప్రయత్నించు. కొస్తనోట్లో ముక్కుంటూ భగవంతుడిచ్చాడుకదా... నలురికీ చెప్పకొనైనా బ్రతకొచ్చు. రండి లోపలికి రండి... (వెళ్ళింది)

జానకి: (లేరుకొని) అబ్బా... నిజంగా అత్తగార్ని ఎంత ధైర్యమండి.

శేఖరం: అమ్మ ధైర్యమే నన్ను రక్షిస్తోంది. ఉద్యోగంలేదని ఊరంతా ఈసడించారుకాని అమ్మ ఒక్కనాడు ఒక్క మాటనలే. విప్లవనాసకే చెయ్యినాయనా- అని అన్నమాట ఈనాటిదాకా, వినాడూ అనలే - ఈనాడైనా నిరుత్సాహపడితే చెప్పింది ధైర్యం...

జానకి: బేనండి... ఆమె అల్లా చేసుకొస్తున్నాడు గనుక నే కాపరం గుట్టుగా గడిచివస్తోంది. చెల్లని రూపాయిలనుకుంటే ఎల్లా...

శేఖరం: నిజమే జానకి పద... రూపాయిలనుకుంటే చెల్లకపోయాంగాని, చిల్లరగా చిల్లరగా చెల్లకేం...

తల్లి: (లోపల్నించి నీళ్ళతోడాసురా నాయనా.. అమ్మాయ్ విస్తరియ్య.)

శేఖ: వస్తున్నా అమ్మా... పద జానకి పద... (నిష్క్రమణ) ★

కాక్టైర్
ఆస్తిదగులకు ఆమాఘమైనది
గిరిజా కౌ. రాజమండ్రి

బ్లడ్ టోన్
రక్తమును శుద్ధిచేసి
సరములకు బలమునిచ్చి
ఆరోగ్యమును వృద్ధిచేయు
టానిక్
మోడల్ ఫార్మశి
నిజయవాడ

భిక్షువులు

శ్రీ.సి. ఎ. కృష్ణరావు

“మధ్యాహ్నం గిన్నెలో అన్నం పెట్టి పుంచాను; సాయంత్రం అంటు లోమటానికి వేసేటప్పుడు మాస్తే ఏమీలేదు. ఏమైనట్లు? మీరు యింట్లోనే వున్నారగా, నేను నిద్రపోతున్నప్పుడు.”

“ఒక బ్రాహ్మణకు రాదు వస్తే పెట్టాను.”

“మరిపచ్చడి పెట్టలేదేం?”

“మాపటికి మన కుండాలిగా?”

“ఇంత పిసినిగొట్టుతనం...”

“లేకపోతే యిక్కడ సత్రం పెట్టామా?”

“సత్రం పెట్టకపోతేమాత్రం అడుక్కు తింటాని కి వచ్చిన వాళ్ళదగ్గరేనామి స్వభావం?”

“ఇతే నీవు రోజూకు ఎంతమందికి బిచ్చం వేస్తున్నావు?”

“వచ్చిన వాళ్ళందరకు.”

“ఎంతమంది గుమారు?”

ముగ్గురు నలుగురు”

అంతమందికి

ని వున్నావంటే చాలా తక్కువే”

మందున్నార గనుక, ఏదో వాళ్లు బస్తావేవున్నారు; మనం కూడావేవున్నాం”

ఎందుకు రథన అని పూరుకున్నా. లోకం తనవల్ల పోషింపబడుతున్న దనుకున్నే బిక్షువులకు మరీ మరీ చెప్పి లాభం లేదు. ఒక చతుర్ముఖం వైశాల్యం గుణించి నట్లు నేటి దారిద్ర్యవస్త్ర మేరకనిపెట్ట లేనిది అందువల్ల ఎంత దాతృత్వంపుంటే యీ దారిద్ర్యం రూపుమాగలదో చెప్ప లేము. జనం అలా అనుకోక తమ దాతృ

త్వంవల్లనే దరిద్రులు బ్రతుకుతున్నారనుకుంటారు.

* * * * *

బ్రాహ్మణులచే కాలకృత్యాల తీరినాక బజారికెళ్లాను.

ఒక కొట్టుముందర గుడివాళ్ళిద్దరు పాకు లాడుతూ పోతున్నారు. వారికి తోడువెళ్లు తెగిపోయిన కుప్పోగి. మణికట్టులో గిన్నె పట్టుకొని “అయ్యా బిచ్చం” అంటోంది ముప్పిది, హవుకారిలో. వారిద్దరూ రోడ్డు చివర నిల్చున్నారు. హవుకారు ఒక వైన విసిరేశాడు. ఆ వైన కొట్టుముందు నున్నటి బండమీద పడ్డది.

చేతుల్లో గిన్నెకింద పడ్డది. వేళ్లు లేని మొండిభోగాలు రెండు కాణీ అంచులమీద పెట్టి లేవనెత్తపోతోంది. రాదు. మళ్లా ప్రయత్నం. ఒక బెత్తెడు లేచాక మళ్లా కిందపడ్డది. హవుకారు చూస్తున్నాడు. నేనూ చూస్తూనే నిల్చున్నా.

మళ్లా మణికట్టు కాణీలో పరిశ్రమ చిక్కింది. నెమ్మదిగా తీసింది. గిన్నెలో వేయబోయింది. కిందపడ్డది. హవుకారు ముఖంచూశా.

దులభమంటున్నాడు గుమాస్తాని గాజా సామాన్లు. కిందపైన తీసి గిన్నెలో వేశా-హవుకారుముఖం అటు తిప్పకొని వున్నాడుగా.

“ఆ బజార్ను యింటా విడ ఎవరు పోయినా అదో యిస్తుంది. అటుబోండి” అన్నా.

“అయ్యా అటే పోతున్నామండి,” అంది.

నేను అటు బజారువైపు వెళ్లామని కొంచెం దూరం వెళ్లాక యింకో బిచ్చ గాడు కనపడ్డాడు. అతనికి ఒకేకాలు-రెండోకాలు కర్ర-ఒకేచెయ్యి. రెండో

చెయ్యి మొండిది.

“ఇదిగోయిది తీసికో.”

గిన్నెలో వేయించుకొన్నాడు, తడ బడుతూవచ్చి. “ఇటుమాడు ఒక పని జేస్తావా?”

“ఏంధండి?”

“బిచ్చగాళ్ళు గుంపులుగా ఎక్కడుంటారు?”

“ఆ పెల్లోరింటికాడ-ఏమన్నా దొరుకుదని.”

“నీకో పావలా యిస్తా యీ పన్నెయ్”

“.....”

ఈ బజారు చివర అయింట్లో ఎవడూ పోయినా అజాయిస్తారని వాళ్ళతో చెప్ప-నేనూ నీ వెంబడివచ్చి దూరంగా నిలబడతా.” అని పావలాబిళ్ళ వాడిగిన్నెలో పడేశా.

పదిగజాలు పోవటానికి పావు గంట గంటేడు. “ఎవణ్ణి వుద్ధరిద్దామని బ్రాహ్మణ్ణి యీ వుద్యోగం పెట్టుకున్నా?” అనుకున్నా, అతనితో నడవలేక.

పెల్లింట్లో నీళ్ళు గోడవెంబడి కాలువకు ఎక్కువై బజార్ల పొర్తాయి. బజారంతా బురద - మురికినీళ్ళ బురద.

(39-వ పేజీ చూడండి)

నవంసకతైలం

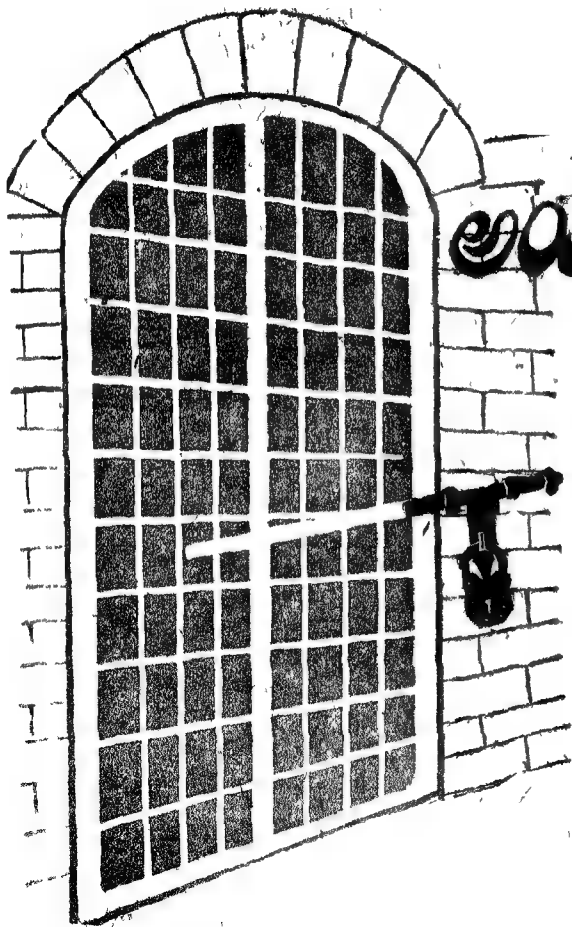
అంగ నరములు బలహీనతచెంది చిన్నచైన, తిర్గి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 45 యేండ్ల ప్రఖ్యాతి చెందినది.

1 సీసా రూ. 10/కర్ణాట వి.సి. రూ. 1-0-0.

ఆర్డరుతో రు 1/- పంపవలెను.

డా॥ రత్నం నన్నె మెడికల్ హాల్

మలక పేట చిల్డ్రెన్స్, హైదరాబాద్, డక్కా.

అయిదెకరాలకోసం

కొద్దిక వాళ్ళకల్లా భూమిలు మంజూర అవ్వడం అన్నాడు ముక్కారావు.

“దీం రా క్రిష్ణారావు, అప్పుట్టు నితరులూ క్షేమం కలిగివున్నావు కనుక ఎవరియినా గిట్టించాక అన్నాడు నేను.

“ఎక్కడో మనవాళ్ళొచ్చి, అయితే రాలిపోతానని నేనప్పుడు క్షేమం కల్గి వానిళ్ళను దేవరీంచటానికి మనం చాలా శ్రమ తోయేదే నీ చేయ్యమనుకో. మన కప్పడా వనిచేస్తే భాగుంటుంది అని

తోచింది. అప్పుడు అలాంటి పట్టాం పెంటానే అన్నాడు క్రిష్ణారావు.

మాన్యమూర్తి బృందంలో క్రిష్ణారావు క్షేమం కలిగివున్నాడని చూడమని కదివరకు తెలియదు. ఆ క్షేమంలో జీవితం, అక్కడ జరిగిన విశేషాలు మానవసృష్టివల్ల చెప్పమని క్రిష్ణారావుని బలం చేశాయి. క్రిష్ణారావు విధిలేక అలా చెప్పటం సాగించాడు. అందరినీ నేర్పటం నిక్కనాడుచు కొని, అతనిచుట్టానుకొని, దీక్షగా వింటానీ ఆచరణించాడు.

... ..

నాతరనూ మొదటినుంచి ఎలాఉండేదో వివాదం తెలుసుగా. మనం వట్టి నందేటికి మాజీకాళ్ళు. మనం ఒక పని అనుకుంటే అది జరిగి తీరాలింటే.

అది, 1942 సం॥ అగస్టు నెల. గాంధీగారు ‘క్విట్ ఇండియా’ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టారు. దేశంలో అన్ని మూలలా ఎక్కడ

మానీనా ‘క్విట్ ఇండియా’ మారు ప్రాగతు వృద్ధి. తెల్లవాళ్ళు వెయ్యి కళ్ళతో వర్తిస్తారని ఎప్పుడోకప్పుడు ఆకలింతో నేనుకుంటున్నాను. ఎక్కడో మానీనా పోలీసువాడు వెగతిగుతున్నాడు. దేశం అట్టుడికినట్టు ఉండిపోతున్నది. ఈ చెప్పతో అట్టే ఇట్టే తెలాలని యావ న్యుంది వట్టుదలతో ఉన్నాను.

అప్పుటికి నాకు మౌనమారు ముప్పది సంవత్సరాలుంటాయి. యువకరకం నాలో ఉరకలు తీసున్నది. ఆ రోజుల్లో, మాకు గురువు నానకిరామయ్యగారు. ఆయన ఎలా వివేక వీది చేయ్యమని చెప్పే అది చేసేం. మనం గేను, మా జట్టు సిద్ధంగా ఉన్నాము. మా నాన్నగారు ప్రభుత్వోద్యోగి అయినా ఆయనలో దేశభక్తి ప్రతి సరంలోనూ కర్పించి ఉంది. నేను ఈ దేశీయ ఉద్యమంలో పాల్గొంటూ ఉంటే ఆయన నన్ను ఎక్కువగా ఉత్సాహపరిచేవాడు.

మా గురువైన నానకిరామయ్యగారు ఉద్యమంలో ఉరకటానికి మాకు ఆజ్ఞ ఇచ్చి, ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం చేరికిచ్చారు. మా బృందము జట్టుజట్టుగా చేరి పోయి ఇది కార్య పాథవకు. నేను, గోపి ఒక జట్టు. మా పని ఆ రోజు రాత్రి మొదలుపెట్ట దలిచాము. గోపి ఎవరిదో తెలియ తీసుకోవాచ్చు. తారుడవా, మంచె సంపాదించావా ప్రతి పక్షింటిలోనూ భూమి మూడి కొన్నాము. ఇంకా దేశీయ కనపడిన కొంతమంది అట్టరాల్తో

అని, నేను ముద్రాపెట్టినట్లు తారుతోరాకాను. ఒక ప్రక్క ‘మొయిమొయి’ మని ఊర్లో తిరు ఉంది. మేము దాన్ని తప్పించుకు న్నట్లెక్కి ఉరంతా తిరుగుతూ, మ మధ్య ముఖ్యమంత్రిన ఆఫీసులున్న తో ఆగి, గోడలమీద ‘క్విట్ ఇండియా’ ముద్ర వేసి సాగిపోయాము. తాముకొని రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు, మనసమంతా, మన కొద్ది గోడలు చూసుకొని కట్టరాల్ ప్రవేశించి, ఆఫీసుగోడలను తారు యధాలాపం గా సత్కరిస్తున్నా అప్పటికి అర్ధరాత్రి 12 గంట

ఉలుకుపోకే నేను, మాన్యమూర్తి బృందము, రామ్మూర్తిగారి జాబా మీద సాయంకాలం భూమిని చల్లటిగాలి మేస్తూ లోకాభిరామాలుగం పోరాటానిం చేస్తున్నాము. ఈ లోకాభిరామాయణంలో మేము చర్చించిన విషయమంటూ ఉండదు. చిల్లర కొట్టా గుప్పిపెట్టిదగ్గర నుంచి, ఇండియా పెట్టెంటు రాజేంద్ర ప్రసాదువరకు, మా నితర విమర్శకు గురి అయ్యేవాడు. ఆనాడు మాదప్ప రాజకీయ బాధితులవేపు ముప్పింది.

మానుక్పూరావీలా అన్నాడు.

“ఆ రోజుల్లో, క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంలో, తెల్లవాళ్ళ మాయంలో ఒక్క రోజు కైలుకు పిక్కరుగా పోయి వచ్చి ఉంటే, అయితే కరాల నిక్షేపమైన మాగానీ మన చేతుల్లో వేడిదిగా!”

“అదేమిటిలే, నేనికయినా ఆద్యక్షమం చాలి. చేసిన దనుట అలా కలిసిరావాలి” అన్నాడు రామ్మూర్తి.

“అందరికీ ఇచ్చారంటారా, ఆ అయిదెకరాలయినా?” అన్నాడు మందరం.

“నవవూస్తు పెట్టుకోనివాడిది. మావం అట్టో, క్షేమంపొయినట్లు సర్దికట్టుకట్టు

“శ్రీరాగి”

కావన్నా ఉంటుంది. ఇంతలో వెనకనుంచి మామిద బ్యాటరీలెటు పడ్డది. ఎవరో వెనకనుంచి 'ఏయ్? ఎవరది? ఆగండి' అని దబాయింపుగా కేక వేశారు. మేము వినిపించుకోకుండా సైకిలులాగి ముందుకు పోనిచ్చాము. కాని రెండు గజాల పోయినామో లేదో ముందొక పోలీసు దారి కడ్డంగా పెద్ద కర్రనొకదానిని అడ్డు వేశాడు. ఇంక మాకు దిగక తప్పింది కాదు.

ఇంతలో వెనకనుంచి నలుగురయిదుగురు పోలీసులువచ్చి కలుసుకున్నారు.

"ఏయ్? మీరేం చేస్తున్నారు కల కర్కాశీసులో ఇంత రాత్రివేళ?"

"ఇప్పుడే సినిమా రెండో ఆట అయిపోయింది. అడ్డదోవ గదా అని ఇలా వస్తున్నాము" అన్నాను నేను.

"మీదగ్గ రేమున్నయి?"

"మా దగ్గరా? మా దగ్గరేముంటాయి. ఏమీ లేవు."

"పోనీయండిరా వాళ్ళని పాపం!" అన్నాడు వాళ్ళలో ఒక పోలీసు.

మేము మళ్ళీ సైకిలికి జోరుగా పోవటం మొదలైతాం. పంచీలోదాచిన

బ్రహ్మ, తారుడబ్బా వాళ్ళ కళ్ళబడలేదు. ఇంతలో ఆ పోలీసులు ఏనుగు కొన్నాలో, ఏమో మళ్ళీ వచ్చి, మమ్మల్ని పోనీయకుండా అటకాయించి 'ఏయ్ మీ దుస్తుల్లో ఏముందో చూడాలి' అని దబాయించారు.

"మహా చక్కగా చూసుకోవచ్చు, అసలు ఏమన్నా ఉంటేగా" అని నేను లేని ధైర్యంతో బూకరించాను.

పోలీసు నా చెయ్యిపట్టుకు లాగాడు.

తారుడబ్బా, బ్రహ్మ బయటపడ్డాయి.

పోలీసు లవి మానీ తీసుకొన్నారు.

వాళ్ళలో ఒకడు విజిలూదాడు. ఫర్రాంగు దూరంలోనే ఉన్న పోలీసువాను రివ్యూన వచ్చి మా ముందు ఆగింది.

గోపీ గుండెలలో రాయి పడ్డది. నేను మాత్రం ధైర్యంగానే వున్నాను.

రిజర్వ్ పోలీసులు వానులోనుంచి దిగి లాతీకర్రలతో మమ్మల్ని నాలుగయిదు పోటు పొడిచారు. నేనా పోటును మానంలో స్వీకరించాను. గోపీ ఆ దెబ్బలకి చిన్న మూలు మూలాడు.

హో! ఎక్కండి! మాస్తారేం! అని ఇంకో పోటు పొడిచారు నన్ను లాతీతో.

'ఉండవరయ్యా, ఎక్కుతున్నారలే. ఎందుకటా గోల చేస్తావు?' అని దబాయినా నేనూ, గోపీ వానులో ఎక్కాం.

పోలీసువాను పోలీసుస్టేషనులో ఆగింది. మేము వానునుంచి దిగి పోలీసుల బెంబడిలో నిలిచి పోయినాము. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కుర్చీలో ఆసీనుడై యున్నాడు. నన్ను చూసి కొంచెం చికితుడయ్యాడు.

"ఏం క్రిష్టారావు? ఏమిటి చేపం" అని ప్రశ్నించాడు. నేను మాటాడలేదు. ఊళ్లో గోడలన్నిటిమీదా 'క్విట్ ఇండియా' అని తారుతో ముద్రించినట్లు పోలీసులు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుతో చెప్పారు.

సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు మా నాన్నగారి నెరుగును కొద్దో గొప్పో పరిచయముంది.

'కృష్ణారావ్, ఇప్పటికయినా మించి పోయిం దేమీలేదు. మీ యిద్దరూ మీరు చేసిన పనికి, తుమార్పణ కొరుకున్న బేదరతుగా వదిలిపెట్టేస్తాను' అని ఎంతో నేపు బోధించాడు. గోపీకి లోపల 'అపాలజీ' ఇచ్చి 'బతుకు జీవుడా' అని బయట పడదామనే ఉంది. కాని అందుకు నా మన సంగీకరించలేదు. తెలిసే మన మీ ఉద్యమంలోకి దిగాము. ఇంక వెనక్కి

తిరగటం పురుషుల అక్షణం కాదనుకొన్నాను.

‘మేము చేసినపని ఒప్పుకొంటున్నాము. అందుకు ‘అపాలజీ’ ఇవ్వాలన్న అవసరం ఏమీ లేదు’ అని ఇన్ స్పెక్టరుతో చెప్పాను.

ఆ రాత్రి మమ్మల్ని సబ్ జైలులోకి తోకారు. అదివరకే మన స్నేహితులు కొంతమంది జైలులో ఉన్నారు. వాళ్లు నన్ను భీనపించారు. తెల్లవారగానే ఈ వార్త మా యింటో తెలిసింది. మా అమ్మ తెగ ఏడ్చింది. కానీ నేను అచైర్యం చెందలేదు. మా నాన్నగారు తోటి ఉద్యోగస్తులను జైలుకు పంపి నన్ను ప్రోత్సహించారు. ధైర్యంతో ఉండమన్నారు. ప్రాణం పోయినా సరే అపాలజీ కోరవద్దన్నారు. ఇంక నాకేం గావాలి?

అలా వారంరోజులు మావూరి సబ్ జైలులో గడిపాము. అప్పటికి ఊరిలోనివాళ్లు దాదాపు మూడువందలమంది జైల్లో ఉన్నారు. ఈ వారంరోజులు మాకు తిండితిప్పలు బాగానే గడిచినయి. ఎందుకంటే మా గురువుగారు గూడా మేము వచ్చిన మరునాడే జైలుకు వచ్చారు. వారి ద్వారా మాకు కావలసిన సిగరెట్లు, కాఫీలు, ఏకధాటిగా జైలులోకి ప్రవహించినయి ఏమూల ఉన్న డబ్బు ప్రభావం ఎవరు కాదనగలరు?

వారంరోజులు గడచినతర్వాత మాయిద్దర్ని కోర్టులో సబ్ జిడ్జివజనల్ మేజిస్ట్రేటు ఎదుట హాజరు పెట్టారు.

స.డి.మే.: ఏమయ్యా, నీమీద పోలీసువారు ‘ఊరిగోడలనిండా’ క్విట్

ఇండియా’ అని తారుతో వ్రాసినట్లు నేరం మోపారు. నీకు తెలుసునా?

నేను: నాకు తెలుసునండి.

స.డి.మే.: నీవూ, నీ స్నేహితుడూ గోడలమీద ‘క్విట్ ఇండియా’ వ్రాసిన మాట నిజమేనా?

నేను: యధార్థమేనండి.

స.డి.మే.: ఆ చర్య దేశ ద్రోహం క్రింద వస్తుందని తెలుసునా?

నేను: తెలుసునండి.

స.డి.మే.: అయితే మీ రిద్దరూ, మీ మీద పోలీసులు మోపిన నేరం ఒప్పుకొన్నట్లేనా?

నేను, గోపి: ఒప్పుకొన్నట్లేనండి.

ఒక పావుగంటతర్వాత మేజిస్ట్రేటు తాము వ్రాసిన తీర్పు కోర్టులో చదువుతూ మా కిద్దరికీ, దేశద్రోహ చట్టం క్రింద ఒకటిన్నర సంవత్సరాలు కఠినశిక్ష విధించినట్లు ప్రకటించారు.

అది విని గోపి క్రుంగిపోయాడు.

నా ధైర్యం ఏ మాత్రం సడలలేదు. భారతదేశ దాస్యవిముక్తికి మనమూ పాటు పడుతున్నామని నాలో ఒక విభిన్న మైన తృప్తి గలిగింది.

ఆనెళ్ళ సాయంకాలము నన్ను, గోపిని, ఇంకా అయిదుగురిని అరెస్టురం, పెంటలు జైలుకు తీసుకువెడతారని తెలిసింది. నా భార్య, తండ్రి తదితర చుట్టాల ఆరోజు ఉదయం మాకు కన్నీళ్లతో వీడ్కోలు ఇచ్చారు. నా భార్య కనేక విధాల ధైర్యం చెప్పి ఓదార్చాను. అప్పుడప్పుడు మనమచారాలను ఉత్తరాచార్యుల

తెలపవలసిందని కోరాను. కొద్దిగా డబ్బు కూడా తండ్రి దగ్గర తీసుకున్నాను. కొంచెం దుస్తులు, పక్కచుట్టా మొనలైన సరంజామా తీసుకొన్నాను.

మొత్తం మా గ్రూపులో ఏడుగుర మున్నాము. మమ్మల్ని అరెస్టురం జైలుకు తీసుకు వెళ్లటానికి నలుగురు పోలీసులు మా వెంట వచ్చేటట్లు ఏర్పాటయింది. పరిపాలన తెల్లవాళ్ళదే అయినా ఉద్యోగులంతా తెల్లవాళ్లు కాదుగా. పోలీసులు మాడొరివాళ్ళే. మాకు బాగా పరిచయ మున్నవాళ్ళే. పొట్టకూటికి ఉద్యోగం చేస్తూ తెల్లవాళ్ళ మాట వింటూఉన్నా లోని దేశభక్తి ఎక్కడికి పోతుంది?

పోలీసులతో మేము ముందుగానే ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. రెండుమూడు మజిలీలు చేసుకుంటూ కులాసాగా కాలక్షేపం చేస్తూ, ప్రయాణం సాగించటానికి నిశ్చయించుకొన్నాము. మాలో మేము కారాగార జీవితం గడపబోతున్నామనే చింత యేకోశానా లేదు. ఏదో పెళ్లికి వెళుతున్నట్లు సంబరపడుతున్నాము. అందరూ తెల్లకొస్త డబ్బులు తీసుకొన్నారు వాళ్లవాళ్ళదగ్గరనుంచి.

అదినం నాకు బాగా జ్ఞాపకముంది. తేదీ 1942 సం॥ ఆగస్టు 17 వ తేదీ రోజున సాయంకాలము ఆరయ్యే సరికల్లా గంటూరు చేరుకొన్నాము. ఇద్దరు పోలీసులను తీసుకొనిమాలో నలుగురు గుంటూరులో సినిమా చూడటానికి వెళ్ళారు. గుంతకల్లు బోయేబండి రాత్రి రెండుగంటలదాకా రాదు. హోటలులో భోజనంచేసి పాటుఫారంమీదే యాసామానుతో విశ్రమించాము. రాత్రి రెండుగంటలకు గుంతకల్లువైపు బోయే బండి వచ్చింది. ఇంతలో సినిమాకు వెళ్లినవాళ్ళుకూడా తిరిగి వచ్చారు. అందరం బండిలో ఎక్కాము. మరునాటి ఉదయం పదిగంటలకల్లా, ఏదో స్టేషనులో భోజనంచేసుకొని మళ్ళీ ప్రయాణం సాగించాము. రైల్వో చాలా కులాసాగా కాలం గడిచింది. త్రాగినసిగరెట్లకు కాఫీలకు లెక్కలేదు. కాలం గడిచిన కొద్దీ మేమున్న ఊరికి దూరమైపోతున్నాము. లోపల ఏమూలో తిరిగి మన ఊరుకు వస్తామో రామో అనే భయం నశ్శి ఉంది కానీ బయటపడకుండా లోపలే అదిమి పెట్టి ఉంచాను. దేశంకోసం ఎంతమంది గడచిపోయినకాలంలో తమరకొన్ని ధారపోశారో, ఇంకా ధారపోయ్యనున్నారో? ఇకవది నాది లెక్కమిటి ఇంతమంది ముందు?

శనివారం ప్రచురణ

శ్రీ సుధ
శ్రీ పాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
రాజమండ్రి.

10, గణపతిమొదలవివేధి, రాయవర, మద్రాసు-1

18 వ తేదీ చీకటిబజ్జేవేళకి ధనికొండ చేరుకున్నాము. ఆ రాత్రికి అక్కడ మకాము వేయాలనుకొని, ఊళ్ళోకిపోయి చక్కగా ఊరంతా చూశాము. విసుగు పుట్టించాకా తిరిగాము. చివరికి ఎనిమిది తొమ్మిదిగంటలకు భోజనం చెయ్యటానికి పూటకూళ్ళయింటికి వెళ్ళాము.

ఆపూటకూటిల్లు ప్రాప్రయిటరు మేము 'ఫలానా' అని తెలుసుకొని మమ్మల్ని యెంతో ఆదరించాడు.

"మీరే నిజమైన దేశభక్తులు" అని పొగిచాడు. ■ రాత్రి మాకు చక్కటి భోజనం పెట్టాడు. ■ భోజనం యివ్వట్టికూడా నాకు మరుపు రాదు. డబ్బియ్యిపోతే తీసుకోలేదు. తిరిగి ధనికొండ స్టేషను ప్లాటు ఫారంమీద ఆరాత్రి మేము విశ్రమించాము. మరునాటి ఉదయం తిరిగి ప్రయాణం సాగించి రాత్రికి గుంతకల్లు చేరుకొన్నాము. ఆరాత్రి అక్కడ మకాము వేశాము.

ఇరవయ్యోతారీకు ఉదయం కాల కృత్యాలు తీర్చుకొని కాఫీ త్రాగి ఏడు గంటలకు రైలు ఎక్కాము రైలు బల్లారిలో ఆగగానే ముందు ఊళ్ళోకిపోయి అంతా చూసుకొని, అప్పుడు పోలీసు స్టేషనుకు వెళదాము అనుకొన్నాము. కాని మా ఆలోచన తారుమారయింది. రైలుబండి బల్లారిలో ఆగిందో లేదో, పోలీసు సూపరింటెండెంటు, వాసుతో మాకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు. మేము రైలుదిగగానే మమ్మల్ని ఏడుగురిని మాపూరి పోలీసులవద్ద నుంచి ఛార్జీ తీసుకొని పోలీసువానులో ఎక్కించారు.

వాన్ ఆలిపురం నెంట్రలుజైలుకు తరవాటుతో పోయి మొదటి సింహద్వారాన్ని వుంటూ రెండవ కేటుదగ్గర ఆగింది. రెండవ దివార్లనీ రోడ్డుదగ్గర పైం డెంటుఆఫీసుఉంది. వాణ్ణి "తా?" తోపాటు, కర్నూలు, పెద్దవోల" చిన్న డి పేన్యాల ఒక ఇల్లాంటిదా ఉన్నాడు. మేముంతా నిండి వచ్చేవా. దిగాము మా మాటా

"ఎంకో సులో చాలా బెంచీ లున్నాయి. ఒక తున్న కైలు సూపరింటెండెంటు కూర్చో పెట్టాడు. ఆయనముందు ఒక పేబిలు, ■ పేబిలుమీద కొన్ని రిజిష్టర్లు పెట్టిఉన్నాయి. పేబిలుచుట్టూ మూడు నాలుగు కుర్చీలున్నాయి. ఒక కుర్చీలో కైలు గుమాస్తా కూర్చున్నాడు.

మేముంతా ఆఫీసులోకి వెళ్ళి బల్లరిమీద ఆసీనుల మయినాము. నేను, గోపీ అందరి కన్నా చివరి బెంచీమీద దూరంగా కూర్చున్నాము.

మా మాటా ముల్లె అంతా సూపరింటెండెంటు ప్రాపర్టీ రిజిష్టరులో వ్రాసి తెల్లబోపీలు, రెండు బనీనులు, రెండు స్వాధీనం చేసుకొంటున్నాడు. ఆఖరికి తుండ్లు, ఒక కంబళి — అంద కట్టుకున్న చుస్తులు కూడా విప్పించారు. రిక్తి పంచిపెట్టారు. డబ్బుగూడ దగ్గర ఉండ

“లక్స్ టాయలెట్ సబ్బు

చర్మ సౌందర్యమునకు శ్రేష్ఠమైనది”

అని ఎస్. వరలక్ష్మి చెప్పుచున్నది

మనోహరమైన సువాసనతోగూడిన ఈ తెల్లటి శుద్ధ సబ్బుతో మీ చర్మమును మనోహరముగా మంచుకొనండి:

పినిమాతారలకు

సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు

LTS 334-X30 TL

బు హు ము తి రు. 500 (గవర్న మెంటు రిజిస్టర్)

తెల్ల వెండ్రుకలను పోగొట్టును

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు. అది తాత్కాలికము. మా సువాసనగల "మహామోహిని హీర్ ఆయిల్" అనేక వనమాలికలతో ఆయుర్వేద వద్దతిలో తయారై 80 సం॥ వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగావుంచును ఇదిగాక మెదడుకు వలవచ్చును. "ఉన్నాదము, తలనొప్పి" వగైరా జబ్బులరానియందు "జ్ఞాపకశక్తి"ని కంటి చూపును వృద్ధిచేయును కొద్దిగా వెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 2-8-0 3 సీసాలు రూ 9-0-0 నగము వెరిసివుంటే, ఒక సీసా రూ 5-0-0 3 సీసాలు రూ 12/- పూర్తిగ వెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 7/- 3 సీసాలు రూ 18/- ఇది వది చేయదని నిరూపించిన రూ 500/-

INDRA LABORATORIES,
P. O. Raj Dhanwar (H Bhag)

రత్నపురుషవేదము

సుందరము. క్యాలియములు కలిపి తయారుచేయబడినది శుద్ధము, గుండెదడ, వరముల బంహిత, అతిమూత్రము మొ॥ మేహ వ్యాధులను హరించును బలమును, కాంతిని, దాతువృద్ధిని, యిచ్చను అనేక యోగ్యతా వశ్రములు కలవు తప్పా రు 3-12-0 ఏ ఏ 0-14-0

ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్,
లక్ష్మీటాకేసు రోడ్డు - విజయవాడ-2

కు ప్పు ★ బొ ల్లి

వగైరా మేహముచ్చలు, నెగ, సవాలు వ్యాధులకు, గ్యాగంటి చికిత్స, క్యాలి లాగు ఉచితం. ■ వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాల పురం, తూ గోదావరి.

ఒక గంటలో యావ్వనము కామ స్తంభన

దాతువృద్ధి, సంపాదములను విచ్చుటలో సాటిలేనిది. విరాళచెందిన వృద్ధులయందు కక్తి, ఉత్సాహము విచ్చును రూ 2-8-0

మదన మంజరి ఫార్మసీ

184, చౌరా బజారులో, మద్రాసు.
రెజిస్టర్-తీనివాన మెడికల్ షాపు పాద రోడ్డు, రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాస్ & కో. మెయిన్ రోడ్డు, వెల్లూరు ఆర్డర్స్ పార్మసీ.

నియ్యటం లేదు. ఇది నేను గమనించి, యేమిటి దారి అని ఆలోచించాను. చివరికి తట్టిం దొక ఊహ. లాగుపట్టికి చిల్లు పెట్టి దాంట్లో పదమూడురూపాయి నోట్లు దూర్చాను. ఎవరూ చూడకుండా. ప్రక్క వాళ్ళకు గూడ డబ్బుఉంటే ఆలా దాచు కోండని సలహా ఇచ్చాను. అందరూ అలాగే చేశారు.

మాసామానులు అన్నీ కూపరింటుం డెంటు లీస్టు వ్రాసుకొని జైలు దుస్తులు మాకు ఇచ్చి, మాచేత సంతకం చేయించుకొని, ఎవ్వ డడిగితే అప్పుడు అన్ని దుస్తుల్ని చూపించాలని హెచ్చరిక చేశాడు. ఈ తంతు అంతా గడిచేటప్పటికి మధ్యాహ్నం రెండుగంటలయింది. కడుపులో ప్రేగులు అరవటం మొదలు పెట్టినయి.

తరువాత మమ్మల్నిందరినీ జైలులోకి తీసుకొనివెళ్లి, ఎనిమిదో బ్రాకులో, క్లౌనులో పడేశారు. బ్రాకు అర ఫర్లాంగు పొడవు ఆ రేడు గజాలు వెడల్పు ఉంటుంది. చుట్టూ రెండు ప్రక్కలా ఇనుప కటకటాలు.

అలిపురం జైలు ఒక చిన్న పట్టణముంత పెద్దది. దానిలో అగస్టు ఉద్యమంలో విప్లవకచర్యలు జరిపినవాళ్ళుని పట్టు కొచ్చి మందలు మందలుగా పడేశారు. దానిలో అన్ని రకాల వాళ్ళూ ఉన్నారు. ఒక ప్రక్క దొంగతనం చేసి పట్టుబడినవాళ్ళూ, హత్యలు చేసినవాళ్ళూ, క్రిమినల్ కోర్టులలో శిక్ష బడిన వాళ్ళూ ఉన్నారు. ఆ జైలులో పగలు ఆరు గంటలనుంచీ సాయంకాలం ఆరు గంటలదాకా ఏమూలతిరిగినా తిరగొచ్చు. సాయంకాలం ఆరింటికి మాత్రం అట్టెండన్న చూసేటప్పుడు మన బ్రాకులో మనముండాల్సి.

జైలులో చాలా బ్రాకులున్నాయి. దాంట్లో 'ఎ' క్లాసు 'బి' క్లాసు బ్రాకులు న్నాయి. స్నానానికి పెద్ద తొట్టలో నీరు ఉంటుంది. ఈ తొట్ట ఒక్కొక్కటి అర ఫర్లాంగుపొడుగు, రెండు గజాలు వెడల్పునా ఉంటాయి. ఈ తొట్ట లోనికి పంపులద్వారా అక్కడికి పదిమెట్ల దూరంలో ఉన్న వదినుంచి నీరు సప్లయ అవుతూ ఉంటుంది. ఈ నీరు జైలులో ఉన్న వాళ్ళు స్నానం చేయటానికి, వంటచెయ్యటానికి సరిపోతుంది. ఒక్కొక్క రోజు పంపులుచెడి నీరు సప్లయ అయ్యేదికాదు. అప్పుడు వంటకే నీరు సరిపాడ్యేదికాదు. నానా అవస్థలు పడేవాళ్ళు వంటవాళ్ళు.

రెండుగంటలకు సత్తుగిన్నెలో నాలు గవున్నుల సంకటి కూడు పప్పు పులుసులో

వేసి మామొహం వేశారు. ఇంకొక సత్తు గిన్నెలో కొద్దిగా మజ్జిగ ఇచ్చారు. ఆగిన్నెలోని అన్నం మానీ అది తినటానికి నాకు మన సొప్పలేదు. ఆ పులుసులో అర అంగుళము పొడుగున పురుగులు విహారం చేస్తున్నయి. ఆ పులుసురంగు ఫలానా అని చెప్పటం రసాయనశాస్త్రజ్ఞులకు కూడా కష్టమేనా. అన్నం లో మట్టిగడ్డలకు లెక్కలేదు. మా బృందముంతా ఆ పూట పస్తే. మజ్జిగ మాత్రం త్రాగి ఎలాగోకడుపు నింపుకొన్నాము. తిరిగిరాత్రి ఏడుగంటలకు ఆసంకటి కూడే పడేశారు ఆ రాత్రి కూడా మేముంతా పస్తే. కాని ఎన్నాళ్ళని కడుపు మాడ్చుకోగలము? పురుగులు ఏరి కంచము క్రిందపడేసి సంకటికూడే తినే వాళ్ళము. తింటుంటే కళ్ళవెంబడి నీళ్ళు తిరిగేవి. ఇంటిదగ్గర హాయిగా తుడిచి కూర్చొనక ఎందుకొచ్చిన శ్రమ యిది? ప్రాద్దునపూట ఆరుగంటలకే వేడివేడిగంజి ఇచ్చేవాళ్ళు. అదే కాఫీ అనుకొని మహా ఆహ్వాయంగా త్రాగేవాళ్ళము. గంజిలోకి నంజుకోటానికి కొద్దిగా అరతులమెత్తు కందివచ్చడి వేసేవాళ్ళు. ఈ కందివచ్చడి గంజిలో నంజుకోటానికి చాలా గందర గోళం జరిగింది. జైలులోకే రాక పూర్వం కందివచ్చడి ఇస్తేగాని వీలేదని డిటెన్యూ లంతా సత్యాగ్రహం చేశారు. బోలెడులు సత్యాగ్రహాలమీద కాల్పులు సాగించ వలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ కాల్పుల ఫలితంగా ఒక సత్యాగ్రహి కందివచ్చడి కోసం తన అమూల్యమైన ప్రాణాల నర్పించాడు. ఈ కాల్పుల ఫలితంగా గంజిలో కందివచ్చడి నంజుకోను వెయ్య టానికి అధికారులు సమ్మతించారు.

మేము ఉన్న బ్రాకులో ఘోరమయిదు, ఆరువందలమందిదాకా డిటెన్యూలు ఉన్నారు. మేము జైలుకువెళ్ళిన మరు నాడు ఘోరమైన ఉదంతం జరిగింది. డిటెన్యూల నందరినీ బ్రాకులలో బంధించి విపరీతంగా కుక్కలను కొట్టినట్లుగా లాఠీ ఛార్జీ చేశారు. ఆ దృశ్యం తలుచుకుంటే ఇప్పటికీ నా గుండె రుల్లుముంటుంది. నిరాయుధులైన మామీద పోలీసులు తంబలు తంబలుగా పడి లాఠీఛార్జీ చేశారు. లాఠీ ఛార్జీ జరిగిన మరుక్షణానికి జైలుంతా హాహా కారాలతో మిన్నుముట్టింది. రక్తం వర దలై ప్రవహించింది. చెవులు తెగిపోయిన వాళ్ళు, కాళ్ళు విరిగినవాళ్ళు, కళ్ళుపోయిన వాళ్ళు విలపిస్తుంటే ఆ దృశ్యం చూడటానికి భయంకరంగావుంది. ఈ భీభత్సం బహుశా బయటివారిని భయపెట్టటానికి అయి వుంటుందని మే మూహించాము. ఈ లాఠీ

చార్జీలో శే నెలగాగో ఒక్క చెబ్బా తినకుండా తప్పించుకొనగలిగాను. తరువాత జైలు డాక్టరు వచ్చి చెబ్బలు తగిలినవాళ్ళకు కట్టు గట్టారు. ఆ డాక్టరులో మొన్న మొన్న దాకా మన జైల్లో పనిచేసిన డాక్టరు 'సో' గారు కూడా ఉన్నారు.

మా బ్లాకులో ఒక మూల గ్రంథాలయముంది. అక్కడ నిర్బంధితులకు కావలసిన పుస్తకాలు ఇస్తారు. కాని అక్కడ మనకు పనికొచ్చే పుస్తకం ఒక్కటి ఉండదు.

మేము జైలుకువచ్చిన వారంరోజులలో 'క' రాష్ట్రానికి యిప్పుడు ఆర్థిక కాఖాతుక్యతైన 'గ' గారు జైలుకు విచ్చేశారు. వారికి ప్రభుత్వం 'బి' కాసు ఇచ్చింది. వారు కాంగ్రెసు నాయకులని పించుకొన్నా, జైలులో అందరిలో కలిసి తిరిగేవారు కాదు. కష్టసుఖాలు మాట్లాడేవారు కాదు. అవును మరి వారు దేశానికి నాయకులు. అదివరకు మంత్రిత్యం నెరపి, తిరిగి స్వతంత్రభారతంలో మంత్రిత్యం నెరపబోయేవారు సామాన్యులా? వారిని మాబోటి సామాన్యులతో కలిసి తిరగమంటే తప్ప గాదా?

నేను మా స్నేహబృందం జైలులో మా బ్లాకులో, ఒక చివర మూలగా కటకటాల దగ్గరగా కంబళు పరుచుకొని నివాసం యేర్పరచుకొన్నాం.

రోజుకు అయిదారు సిగరెట్ల పెట్టె లభ్య లీలగా కాల్చేసే నాకు సిగరెట్టులేకుండా ఉండటంకన్న నరకం మరిలేదనిపించింది. టిఫిన్లకు జైలులో అవకాశమేదీ? అటు సిగరెట్లకు ఇటు చిరుతిండ్రకు మొగం వాచి పోతున్నాము. మా బృందానికి ఖుమారు ఏదేనిది మందికి, రీడరును శేనే. ఇప్పు టికేవారం రోజులనుంచి సిగరెట్లవస్తు.

బ్లాకుకు అయిదారుగురు వార్తర్లు ఉండేవారు.

మెల్లగా ఒక వార్తర్ల తో ఎలాగో స్నేహం చేసుకొన్నాను. అతని కొక రోజున రూపాయి ఇచ్చి ఒక సిగరెట్టు పెట్టె, ఒక సోరెడు శనగపప్పు, బెల్లం తెచ్చి పెట్టమన్నాను. సాయంకాలానికి అతను అవి తీసుకొచ్చాడు మిగతా చిల్ల మేము అడగలేదు. అతను ఇవ్వలేదు రెండుమూడు రోజులలాగే అతనికి డబ్బు యిస్తూ మాకు కావలసినవి బయటినుంచి తెప్పించుకొనేవాళ్ళు. కాని మేము తెప్పించుకొనే సిగరెట్లూ చిరుతిండ్ర ఖర్చునకన్న అతని కాజేనే లంచం ఖరీదు ఎక్కువగా ఉంది. ఈ వార్తర్లు లాభం లేదు. ఇంకెవరినయినా స్నేహం చేసుకోవా లనుకొన్నాను.

మా బ్లాకు హెడ్ వార్తర్లు ముఖం చూడటానికి చాలా భయంకరంగా ఉంటుంది. అతనికళ్లు తీక్షణంగా ఉండి మానేవారికి బెదురు పుట్టిస్తాయి. అటువంటిమనిషితో మాట్లాడడానికి నేను మొదట జంకాను. కాని ధైర్యంచేసి ఒకరోజున ఆయన నిలా అడిగాను.

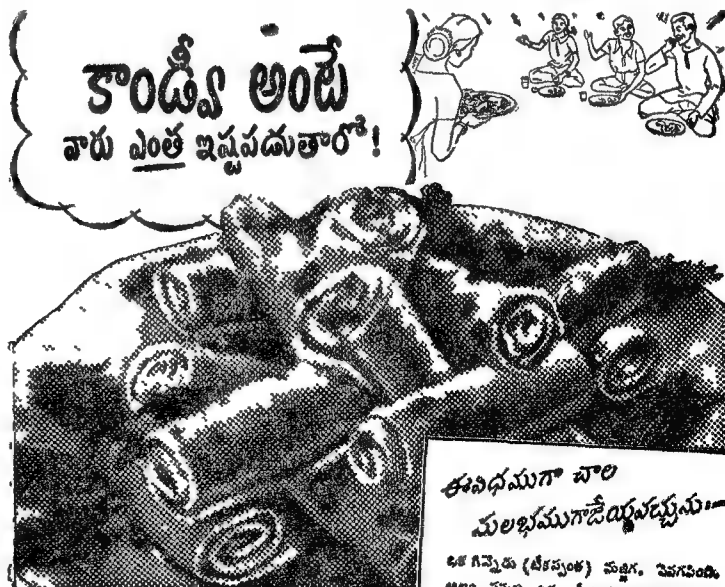
'వార్తర్లగారూ, మీ పేరేమిటండీ? 'జోసఫ్' అని అతను బదులు చెప్పాడు. తరువాత నేనేన ప్రశ్న ఇది

'మీరు రూపాయి కు ఎంత తీసుకొంటారు?'

'ఆరణాలు' అని అతని జవాబు.

అంటే మేము బయటినుంచి రూపాయి సరుకు అతని చేత తెప్పించుకొంటే ఆరణాలు అతని కివ్వాలన్నమాట. ఈ రేటు మొదటి వార్తర్లు రేటుకన్న చాలా తక్కువ.

మా బృందం మొత్తంమీద ఉన్న డబ్బు నేకరిస్తే ఇరవై రూపాయలు మాత్రం అయినాయి. డబ్బు జోసఫ్ చేతికి ఒక్కసారి

కాండీ అంటే వారు ఎంత ఇష్టపడుతారో!

డాల్డాతో తయారుచేయబడినవి

డాల్డాలో వండినచో మీ తారవదార్థములు, తీపి పదార్థములు, వేపబడిన పదార్థములు, రోష్ట చేయబడిన పదార్థములు మరియు ఇతర భోజన పదార్థములు తప్పకుండా మిక్కిలి వాసవగాను, రుచికరముగాను ఉంటాయి. డాల్డా శుద్ధమైనటువంటిది మరియు పుష్టికరమైనది మరియు అది ఎల్లప్పుడు క్రొత్తగాను, శుభ్రముగాను సేద్యచేయబడిన దబ్బాలలో మిమ్ములను చేరును.

ఈవిధముగా వారి మలభముగాడేయ్యవచ్చును:-

ఒక గిన్నెకు (టీకప్పుకు) నువ్వు, పెసరెండి, అల్లం, చుక్క, ఉప్పు, పిన్ మునుకొచ్చిన నూరి గొట్టబడిన వర్షిమిరవకొయింజుకాదని మెత్తదీనికి దుద్దపచేసి మిక్కిలి వాసవగాను, రుచికరముగాను వడ్డెమలమీది వేడిగానుంచాలి. ఈ మిక్కిలిమును తరువాత పోయిది రెండు అంగుళములు వెడల్పగాని మక్కురాగా దీనిని కొద్దిగా వూరుబడిన క్రేక్ కోనలో ఉల్లిండి (ఉల్లిం రోషం నెలుకొనవచ్చింది ఉండవచ్చును) తరువాత కొద్ది అవాయి, కొద్ది ఖాసిన మరీము || వేడి రుచి తల్లాలో వేసబడిన కొద్ది మిలవకొయిలతో మహా చేతి పీరిమిద పోయింది.

దీనిని తప్పిపోకండి:

ఇంగ్లీషులో క్రొత్తది కొద్ది వంట పుస్తకములొర్రములలో గూడి వదిలెట్లో నేనరు పేరేము - 300 వంట పుస్తకములలో గొమ్మ, పంపుర్రత మరియు వంట గృహమును గురించి మాటవదు-ఒక పాపాయి మూలమే కి అలాగే తహా డ్యూరు వేడి.

ది డాల్డా అడ్వైసరీ సర్వీస్ పోస్ట్ బాక్స్ నంబరు 353, బొంబాయి 1

పరిమైన అహారములో మీరు కావలసిన క్రొవ్వపదార్థమును ఇచ్చును

ఇచ్చేసి, రోజూ మాకు కావలసిన వత్సని ద్వారా తెప్పించుకొంటున్నాము. జోసఫ్ మమ్మల్ని ఏ క్షణమో మోసగించినా మోస గించవచ్చు. కాని అతను చాలా నమ్మకస్థుడుగా కనిపించాడు. రోజూలు గడిచినకొద్దీ మా కతనిమీద, అతనికి మామీద గౌరవం విర్రడింది. ఒక వారం రోజులు మేము జల్సాగా గడిపాము. సిగరెట్లు మేము త్రాగడమే కాకుండా అడిగినవారికల్లా పంచిపెట్టాము. పండ్లపాడి, మొహం తోముకునే పుల్లలు, శనగపప్పు, బెల్లం మొదలైనవి చాలా ప్రోగుచేసి ఒక సంచిలో నిల్వచేసిఉంచాము ఎప్పుడు కావలసినా అందుబాటులో ఉండేటట్లు. ఈ సంచిర మా బాకు గోడమీద ఒక పెద్ద రంధ్రం ఉంటే దాంట్లో దాచాము. కాని మా దురదృష్టంకొద్దీ జైలధికార్లు మరునాడే జైల

నందరినీ తనిఖీ చేయటానికి వచ్చి, మా సంచిని కూడా పట్టుకొని, వశంచేసుకొన్నారు. ఆ గోడమీది రంధ్రంలో సరుకులు అదివరకు ఖైదీలు దాచుకొనే సంగతి జైలధికార్లకు తెలుసుకామెలు.

పది రోజులకు జోసఫ్ కిచ్చిన డబ్బు పూర్తిగా అయిపోయినట్లుచెప్పాడు. ఇంక ఇప్పుడేమిటి గత్యంతరం? అలాగే కడుపు కాల్చుకోవాల్సిందేనా? నా బుర్రలో ఒక ఉపాయం తట్టింది.

జోసఫ్ ను పిలిచి ఇలా చెప్పాను.

నేను మా నాన్నగారికి జైలు నూపరింపేం డెంటుపేర ప్రతి నెలా డబ్బు పంపమని వ్రాస్తాను. మా నాన్న తప్పకుండా పంపిస్తాడు. ఆ డబ్బు నూపరింపేం డెంటు దగ్గర ఉంటుంది. నీకు నమ్మకం ఉంటే ఒక మాట చెప్తాను. నాకు, కావలసినవి ఎప్పటికప్పుడు, నీ రేటు ప్రకారం తెచ్చిపెట్టా ఉండు. అదంతా లెక్క వ్రాయి. రోజూ కారోజూ. నేను జైలునుంచి విడుదలయిన తక్షణం, నూపరింపేం డెంటు దగ్గర నా కొచ్చిన డబ్బు తీసుకొని, నీ బాకీ అలా వైసలతో తీర్చిస్తాను.

జైలులో ఉన్న ఖైదీకి జైలువార్తరు అప్పు పెట్టేవిడ్డూర మెక్కడన్నావుందా? కాని ఈనాడు మనలను పరిపాలిస్తున్న నాయకులకంటే జోసఫ్ కే దేశభక్తి, ఎక్కువే ఉండి ఉండాలి. లేకపోతే ఖైదీకి దాదాపు ఒక టిన్నర సంవత్సరాలు అప్పుపెట్టడానికి అంగీకరిస్తాడా? అత ననుకొని ఉంటాడు: 'ఏళ్ళు దేశంకోసం పరాయి ప్రభుత్వంపై రించి జైలులో మ్రగుతున్నాను. మనదేశభక్తిని ప్రకటించుకోటానికి ఏళ్ళకు చేత నయినంత సహాయంచేయటంకన్న వేరు మార్గంలేదు' అని.

మాకు కావలసినవి ఏరోజూ కారోజూ తెచ్చి ఇవ్వడానికి, విడుదల అయిన తర్వాత డబ్బు నావద్దనుంచి తీసుకోడానికి జోసఫ్ అంగీకరించాడు. అత నందుకు ఒప్పకోకపోతే జైలు లో మాపరిస్థితి యేమయి ఉండేదో ఈనాడు ఊహించటం కష్టం.

ప్రొద్దున ఆరుగంటలకు మాబాకులో మమ్మల్ని వదిలిపెట్టేవారు. సాయంకాల మారింటిదాకా మాయిష్టంవచ్చినట్లు తిరిగే వాళ్ళము. ఇలా రోజులుగడిచిపోతున్నాయి. మా బాకులో ఒక మలబారుయవకుడు ఆగస్టు ఉద్యమం లో పాల్గొని జైలుకు వచ్చాడు. అతను గ్రాడ్యుయేటు. అతనిని జైలునుంచి తప్పించవలసినపరిస్థితివచ్చింది. తల్లి మరణావస్థలో ఉన్నట్లు అతనికి

ఉత్తరం వచ్చింది. తల్లికోసం అతను చాలా విచారించాడు. ఎలాగైనా తనని ఆ జైలు నుంచి తప్పించేమార్గం చూడవలసిందని మా బృందాన్ని బ్రతిమాలేడు. దానికి నేనే ఉపాయం ఆలోచించాను. ఒక జైలు వంటవానితో స్నేహంచేసి అతని సహాయ ముచేపించాను. అతను సహాయం చెయ్యటాని కంగీకరించాడు. మలబారు యవకుని పేరు రామన్. రామన్ రోజూ వారం రోజులపాటు వంటగదులదగ్గరకు వెళ్ళి వాళ్ళకు వంటలలో సహాయం చేస్తున్నట్లు నటించాడు. వంటవాళ్లు దాదాపు వంద మందిదాకా ఉంటారు. బళ్ళకు బళ్ళు కూరలు గోంగూర అరటికాయలుమొదలైనవి సప్లయి అయ్యేవి. వచ్చినవి వచ్చి నట్లుగా అవసరమయితే ముక్కలు తరిగి ప్రాయిగ్మిడికి ఎక్కించేవాళ్ళు. పులుసులో వేసిందిఫలనాకూర అని తెలుసుకోటానికి గవర్న మెంటు యనలిసుకు సాధ్యమవుతుం దేమో? కొన్ని సమయాలలో పచ్చిగడ్డే పులుసులో కూర క్రింద చలామణి అయ్యేది అంటే మీకు ఆశ్చర్యంగా కనపడవచ్చు గాని తిండికి మేం అలవాటుపడినాము. ఆ జైలువాళ్ళ ధర్మాన ఇప్పుడింట్లోయే కూరచేసినా అవలీలగా నోట్లోకి పోతుంది.

వంట గదులకు ముప్పయినలభయి గజాలలోనే జైలుచుట్టూ వేసిన ముళ్ళ కంప తగులుతుంది. వంటవాళ్ళ ఇల్లు ఆ కాంపాండుకి అరసరాంకు దూరంలో ఉన్నాయి. ఆవేపు వంటవాళ్ళు వెళ్ళడానికి చిన్నగేటు ఉంది. దీనిగుండా ఎలాగో రామన్ బయటపడి మాకు సహాయం చేస్తున్న వంటవానింటికి పరుగుతీసి ఇంట్లోకి జొరబడి దాక్కున్నా దొక రాత్రివేళ. చుట్టూ పోలీసులు పహరా తిరుగుతునే ఉంటారు. కాని పోలీసులు లటు వేపు లేని సమయం చూసి రామన్ జైలు నుంచి బయటపడ్డాడు. వంటవానియింట్లో ఆ రాత్రి రామన్ గడిపి అతని సహాయంల మరుచటిదినం తన గ్రామం గురక్షితంగా చేరుకొన్నాడు.

కాని రామన్ జైలునుంచి తప్పించుకొన్న మరునాడే జైలధికార్లకు తెలిసి వంటవాడిని అనుమానించి వారంరోజులలో రామన్ ను తిరిగి అప్పగించకపోయినట్లయితే అతనిని ఉద్యోగంనుంచి తొలగిస్తామని అధికార్లు బెదిరించారు. ఆ వంటతను గత్యంతరం లేక సంగతి వివరిస్తూ రామన్ తనకు ఇచ్చిన చిరునామాకు ఉత్తరం వ్రాశాడు. రామన్ ఇంటివద్ద తల్లిని ఓదార్చి, తిరిగి అధికార్లు పెట్టిన గడువు

(48-వ పేజీ చూడండి)

భారత ప్రశస్తి

స్త్రీల ఆరోగ్య బాగానికి

లోద్ర

కనరీకుపేటం విమిలేడి, మద్రాస్

బిమ్మతిల్లు

మరువరాని బాలుడు

జె. జానకి.

గంట స్తంభం ఐదుగంటలు కొట్టింది.

గణగణమని బడిగంట మోగింది.

గంతులువేస్తూ,

పరుగులు తీస్తూ,

తూలలువేస్తూ,

గోలను చేస్తూ,

కాకి మూకలా

కేకలువేస్తూ,

కోతి గుంపులా

చేతలు చేస్తూ,

పొట్టి, పొడుగు

లాపూ, నన్నం

నలుపూ, తెలుపూ

కలగాపులగపు,

రంగుల పిల్లలు

బంగారు పాపలు.

కల్లా, కపటం

మాయా, మోసం

ఏమీ ఎరుగని

పది పన్నెండేడుల

బడి బాలకులూ,

భావి పౌరులూ

నంతోనంతో

సంత గోలచేస్తూ

ఇంటి ముఖం పట్టారు

వచ్చేలారీ, పోయేకారూ

పోయేజట్కూ, వచ్చేసైకిల్

వచ్చేవారూ, పోయేవారూ

నిండివున్న రోడ్డును

ఆసలి నుం డీపలికి

స్వంతంగా దాటలేక

మూడుకాళ్ళ ముసలిదొకటై

వచ్చేపోయే వారిని

‘బాబు దాటిస్తావ ?

అమ్మా దాటిస్తావ?’

అని దీనంగా యాచిస్తూ

సాయంకోసం చూస్తున్నది.

అవ్వనుచూసిన పిల్లలు

సవ్వడి చేశారే కానీ

సాయం చేయలేదు

పరిహాసం చేశారు

రాము అవ్వని చూశాడు

వాళ్లవ్వ జ్ఞాపక మొచ్చింది.

దిక్కు లేనిదని, చేయి పట్టుకుని

అవ్వను తృటిలో దాటించాడు

‘వేయేళ్లు వర్ధిల్ల మని’

అవ్వ ఆశీర్వాదించింది.

“రామూ-ఆ-అవ్వ

మీ సొంతవ్వా ?”

అని హేళన చేశారు

అది చూసిన బాలురు.

“ఎవరవ్వయితే నేం ?

ఎవరో ఒక రవ్వగా ?

సాయంచేస్తే, పోయేడేమిటి ?”

అన్నాడు రాముడు

మరువరాని బాలుడు.

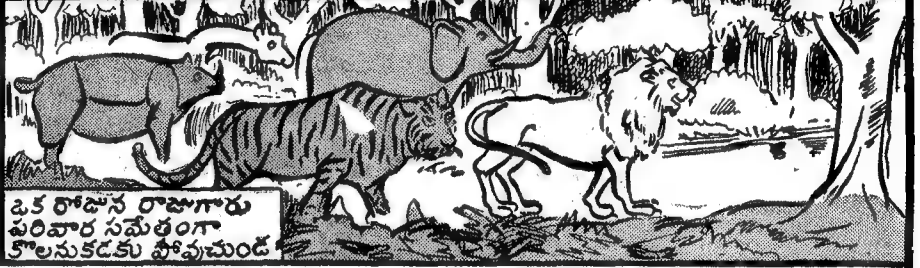
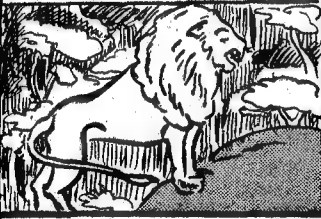
పంచతంత్రం

మిత్రభేదం

కర్త విశ్వేశ్వర నరసింహమూర్తి

ఆ అడవికి పుంగళకుడు
అశ రాజు కలదు ఒకడు

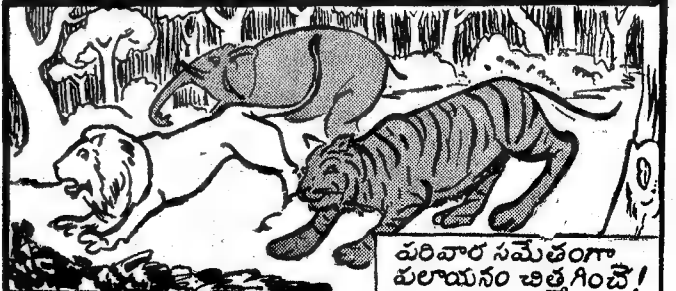
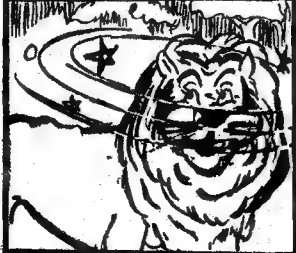

ఒక రాజున రాజుగారు
పరివార సమేతంగా
కొలనుకడకు పోవుచుండే

మన సంజీవకుని రంకి

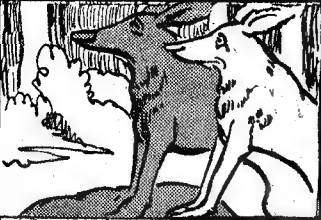

విని భయపడి పోయాడు.

పరివార సమేతంగా
పలాయనం చిత్తగిందే!

పూర్వమంతి కొడుకులైన
కరడుకుడూ దమనకుడూ
వితేగ పరికించారు

దూరంగా ప్రభువుగారు
మర్రిపెట్టు కొండ వద్ద
నద తీరుతున్నారు.

రాజుగారి అనుగ్రహం
పొందటానికిదే అదను
అని తలచిన దమనకుడు

రాజుగారి దరికి చేరి
వంగి దణ్ణమేటాడు

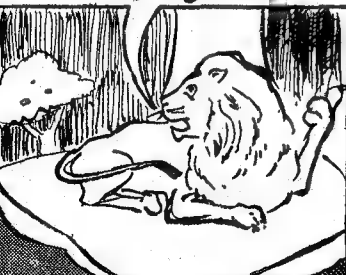
"ఏమిటోయ్, యిటు వచ్చావ్?"

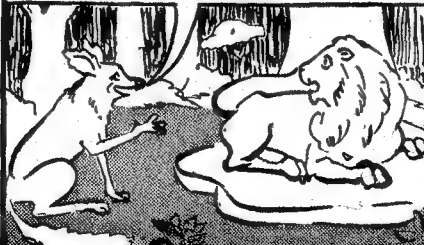
"కొలని నడుత్రాగబోడు
ప్రభువులు ఎను తిరిగిరాగ
కారణమరయంగ గోరి
వచ్చితి నెటు మహాప్రభూ!"

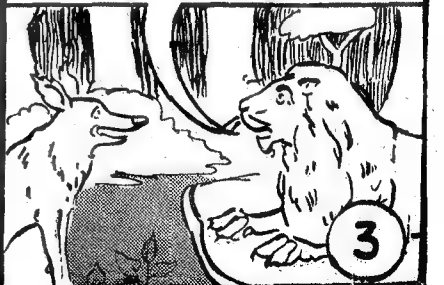
"చింటివిగా దమనకుడా,
వితే అరుపు నీవు కూడా?"

"అదేమిటి, మహారాజా!
ఎనకటి కొక నక్కలాగ
తమిరూ భయపడారా!!"

"ఎవరానక్క? ఏమా కథ?"

సిగరెట్ల అలవాటు

నేను మూడో ఛారమ్ చదివే రోజులవి. హాఫియర్స్ శిక్షణ తరువాత మళ్ళీ బడి తెరిచారు. మా క్లాసులో అప్పటికే యిరవై సంవత్సరాలకు మించిన వయస్సు వున్న స్టూడెంట్లొక డుండేవాడు. కాడికి నిజంగా బలముండేదో లేదో గాని “నాకున్న బలం గామాకి గాని, కోడి రామ్యూర్తికి గాని లేదని” డచ్చీలు కొట్టుకుంటుండే వాడు. మరొక పదిమంది వాడి జట్టు వాళ్లు దానికి పక్కతాళం వేసేవారు. మేమంతా ‘ఊ’ కొట్టేవాళ్లం. ‘ఉఊ’ అంటే, వాళ్లంతా నడుం విరగ్గొట్టేవారు. ఇంగ్లీషు టీచరు వాణ్ణి మానేటరుగా నియమించారు. నిజంగా వాడంటే అందరికీ భయమే. క్లాసులో మేష్టా రున్న పుడైనా గుస గుసలాడే వాళ్ల మేమో గాని, వీడు ‘టేబుల్ దగ్గర నిలబడే, నూది పడినా వినబడేటంత నిశ్శబ్దం.

ఓ రోజు సాయంత్రం బడి వదలా. యింటికి వెళ్లి పుస్తకాలు డ్రాయర్లో పడేసి బయలుదేరాను పెవిలియనుకు పోదామని. త్రోవలో ‘శనినంకటం’లా ఎదురయ్యాడు. మైనారిటీ తీరిన కుర్రాడు, వాడి మిత్రబృందంతో సహా. “ఎక్కడికోయ్! వెడుతున్నావ్?” అని కేకేశాడు అందులో ఒకడు. “ప్రారితే అల్లా తిరిగివద్దామని” అనేశాను. నిజానికి నేను ఎక్కడికెడుతున్నానో వాణ్ణి చూచేసరికి మరచేపోయాను.

“ఓన్! తిరగడంకే కదా! అయితే పద మాతో; మేం కూడా తిరగటానికే పోతున్నాం.” అంటూ నాభుజం మీద నెయ్యి కాదు ఎంతో నేనాంగా!

వాడు మంచిగా వుంటేనే పది వేలనుకుని వాడితో నడవసాగాను. వాళ్లు రోజూ సాయంకాలం ఎక్కడికి వెళ్లేది నాకు తెలుసు. నాకు

కూడా అదే చీకటిలో ఒక్కొక్క ఒక్కొక్క మూనిడి కొమ్మ పై నద్దుకున్నాం. వాళ్లందరి లోనూ నేను కొత్తవాణ్ణి గనక నన్ను ప్రక్కనే కూచుండబెట్టు కున్నాడా లీడరు. “ఇహ తీయ వోయ్!” అని లీడరు అజ్ఞయివ్వటం తోనే సిగరెట్లు ప్యాకెట్టు సరి కొత్తది కేబులోంచి తీసి ప్రతి

శ్రీ చిత్తూరపల్లి రామకృష్ణారావు
ఒక్కడికే ఏమిటి? మూర్ఖాను ఒక్కరికే ఒక్కొక్క సిగరెట్ చేతిలో పెట్టాడు అందులో ఒకడు. నాకూడా ఈయబోలే, “అబ్బే! నాకు అలవాటు లేదు”, అనేశాను. “ఇవ్వాలి నేనిస్తే రేపటికి అదే అలవాటవుతుంది.” అని తక్కువ నమాధానం యిచ్చాను. చేయి

మాత్రం దించకుండా సిగిరెట్టు నావేపు చూపిస్తూ. రెండోమారు చెప్పినా లాభం లేదని వాడిచేతిని వెనక్కి త్రోసేను. “నే చూసు కుంటాలే, ఇలా ఇవ్వు” అంటూ వాడి చేతిలో సిగరెట్ లాక్కున్నాడు లీడరు.

“కాల్వేయ్య వోయ్! భయపడు తున్నావా యేం? ఎవ్వరితోనూ చెప్పంలే. ఒరే: ఇది మీరంతా స్మీకెట్ గా వుంచాలి” అని అందరిని కాసింపాడు.

“అబ్బే! ఇదేమి లవాటూ పాడు అలవాటు” అని ముహం ముద్దుకుంటూ నేను కసిరాను.

“ఈ అలవాటు కీవేళనుండి మెట్లు కడుదువులే” అని ముహం చీదరించి మళ్ళీ నోట్లో పెట్టాడు. వలలోపడ్డ పక్షికి మల్లే అక్కణ్ణించి తప్పించుకోలేకపోయాను. కాని లొంగలేదు. ఇది చూసి, “పీల్చకపోతే వీపు ఇక్కడే ఊలు మోగుతుంది తెలుసా?” అనిగదమాయింది, భయపెట్టి, ఆఖరుకి బలవం

తాన ఆరుఘంట లయ్యేసరికి నా చేత పీల్చించారు, అందరూచేరి. అంతా అయ్యాక ఇంటికి వస్తున్నాం. నాకొక ప్రక్క విచారం,—తప్పచేశానని; రెండోవేపు భయం,—ఈ వెధవ లెవరికేనా పూదేస్తారేమో నని. మళ్ళీ నన్ను పిల్చి లీడరు, “రేపు తప్పకుండా మాతో రావాలి సుమా! మీ ఇంటికి వచ్చి పిలుస్తాం. ఒకవేళ మేం తప్పినా నీవు తోటలోకి వచ్చి కలుసుకోవాలి లేకపోతే నీ గుట్టు పూరిమీద పురుముతుంది. అందరి తోనూ పొగ పీల్చావని చెప్పేస్తాం తెలుసా?” అని గర్జించాడు.

ఇంట్లో చైతన్యం లేకపోవడాన్ని ఊకొట్టి పూరుకున్నాను. ఎవరిళ్ళ వేపు వాళ్ళు వెళ్లాలి. ఇల్లు దగ్గరపడు తున్న కొద్దీ నాకు భయం ఎక్కువయింది. మెల్లెక్కే సరికి కాట్లా చేతులూ వణక సాగాయి.

“ఈలోగా ఎవరేనా వచ్చి మా అమ్మతో పూదేశారాయేం చెప్తా?

లేక నేను వాళ్ళతో వెళ్ళడం చూసి మాలమ్మ వెనకాతలేతోటలోకొచ్చి నన్ను కనిపెట్టిందేమో! మానాన్న గారు ఆవేపు గాలికోసం వచ్చి నన్ను పోలిక పట్టారేమో! నా నోటినుండి వెలువడిన పొగ గాలికి కొట్టుకుని వచ్చి ఇంట్లో దూరిందేమో! మా చెల్లాయి డాబాపై నుండి ఎగిరి ఊటలోకి తొంగి చూసి నాసంగతి ఇంట్లో చెప్పేసిందేమో! లేబరేటరీలో సైన్సు మేష్టారు భూతద్దం లోంచి నన్ను కనిపెట్టారేమో!” అని ఒకటేమిటి— దొంతరలు దొంతరలుగా వొకదాని వెనుక మరొకటి—నామనసులో అనుమానాలు జనించి, కలవర పెట్టాయి.

తీరా ఇంట్లో అడుగు పెట్టేసరికి ఎవరూ నట్టింట్లో కనబడలా! ప్రతి ఊజా నేను పెవిలియనునుండి వచ్చేసరికలా గుమ్మం మీద కూచుని “అన్నయ్యా! పిప్పల మొత్తు” అంటూ నామీది కెగి పాకే చెల్లాయి యీవేళ అక్కడ లేదు. అంతా కొత్తగా వుందే! ఎప్పుడూ సందడిగా వుండే యిల్లు ఇవ్వాలింత చిమ్మరగా వుండటానికి కారణం? నా బండార మేమైనా బైట బడ్డదేమో?” అని నాలో నేనే శతకోటి అనుమానాలతో తలక్రిందుతొతున్నాను.

అప్పుడే మాలమ్మా, చెల్లాయి పెరట్లోంచి ఇంట్లోకి వచ్చారు. నా దగ్గరకు వచ్చి రావటంతో మా అమ్మ, “ఏమిటి వాసనా?” అంటూ గాభరాగా అడిగింది. ముఖంలో ఏదో కొత్తదనం కనుపించింది. “చచ్చానురా భగవంతుడా!”

సమృద్ధిగా సంజగ్గూడు కుటుంబ ఔషధములను వాడుడు.

సంజగ్గూడు పండ్లపాడి

శ్రీపి. ఉప్పా ప్లాకెట్టు.

సకల పండ్లవ్యాధులను అపి, మాన్సు ఐ.డి.యల్. 61. సంజగ్గూడు పండ్లపాడి (డబ్బు)

క్రికర కస్తూరి మాత్రలు పిల్లలకు, పెద్దలకు తేజస్విన సంజగి	కర్దూ (గోరజన మాత్రలు) పశుపాలకు.	బాలక్స్ విరేచన మాత్రలు పెద్దలకు పిల్లలకు
జ్వరెగ్ సకల జ్వరములకు	కాలరెక్స్ అతిసారము కాలరాకు.	జిన్ జిప్ జీర్ణవృద్ధికి, విత్తకాంతికి

స్త్రీలకును, బిల్దరులకును విశేష మందుల జాబితాలకు వ్రాయండి.

విజయవాడ బ్రాంచి: 16/46, నాగేశ్వరరావు పంతులురోడ్డు, సత్యనారాయణపురము.
మా అపూర్వమైన ఔషధముల జాపితాలకు వ్రాయండి.

అనుకొన్నా. జీవం పోయినవానికి మల్లే ముఖంలో కళ్ళంతా ఒక్క మారుగా ఎక్కడికో ఎగిరిపోయింది. కళ్లు చీకట్లు కమ్మాయి. కాళ్లు వణికాయి.

“లేదమ్మా! వాడు బలవంత పెట్టాడు. లేతపోతే నేనలా చేసే వాణ్ణి కాదు. ఒంటరిగాణ్ణి అవటం చేత దెబ్బలికి భయపడ్డాను. అయినా మరెప్పుడూ చేయ్యను, క్షమించు.” అని బ్రతిమాలు దామనుకున్నాను.

ఇంతలో అల్లారా వేపు మల్లింది మాలమ్మ చూపు. బెత్తం తేడానికి వెదుతోందా లేక నానంగతి మరచిందా అని నాకు భయం అనుమానం కలిగాయి. అల్లారా తలుపులు తీసే సరికి ఇంత గాభరాలో వున్న నాకూడా నీలగిరి యూకలిప్టస్ తైలంవాసన గుప్పన కొట్టింది. అల్లారాలో తిరగబడిన నీసాని నిలబెట్టా, “ఎవరు చేశారు యీ పాడుపని” అని గట్టిగా కోప్పడ్డది; నేనేమో అనుకొని ‘పాడుపని’ అనటంతోనే నానంగతి తేలిందేమోనని మళ్ళీ భయం వేసి, గాభరా పడ్డాను. ఛటుక్కున ఇంతలో జ్ఞాపకం వచ్చింది - అనలీ పొగవాసన పైకి రాకుండా మామిడి కులు తోటలో నమలే వచ్చానని.

తరువాత వడ్డిస్తూ మా అమ్మ భోజనానికి రమ్మంది. కాళ్లు కడుక్కుంటూ ఎందుకేనా మంచినీ ఆచీకట్లో పక్కా అరఘంట నీళ్లు పుక్కిలించి నోరు కడుక్కొన్నాను. రుచింపని భోజనంతో ఓ అర నిమిషం పోట్లాడి మజ్జిగ పోసుకున్నాను.

“ఏం? అంతకంతకూ తిండి పడి పోతూవుండే! ఏమైనా సాయం కాలం పైన.....” అంటూండ అమ్మ. నాకప్పుడే వాళ్లు చల్లబడింది. మాలమ్మ! అంతా తెలిసుకునే ఇలా నటిస్తుండేమో నన్న భయం వట్టుకుంది. ఆమెముఖంలో భయంతో చూశాను. ఆ ముఖంలో మటుకు నా విషయం పసిగట్టినట్లు తోచటం లేదు. ఎందుకేనా మంచి దని, “నాపంట్లో బాగా లేదే పక్కవేయి పడుకుంటా” అంటూ చేయి కడుక్కున్నాను - మానాన్న గారి కంట పడకుండా మెల్లిగా తప్పకోటానికి.

పక్కపై చేరబడ్డానే కాని నిద్ర పట్టలా. ఇంతలో మానాన్నగారు రావడం మా అమ్మదో చెప్పగా నా నుదిటిమీద అరచేయి వేసి, “వళ్లు వెచ్చగా లేదే” అంటూ అవతలకు వెళ్లటం - అంతా బాగా జ్ఞాపకమున్నాయి.

రాత్రంతా మరునాటి పోగ్రాం గురించి ఆలోచించాను, “ఆ వెధవ లతో తోట్లొకి వెళ్లటమా, మానటమా? వెళ్తే ఒక బాధ - పాడు సిగరెట్లు అలవాటు అవుతుంది. వెళ్లక పోతే - అంతకంటే బాధ. వాడితో వైరం నుంచది గాదు. పూర్ణో నా గుట్టు మట్టు దండోరా వేస్తాడు. ఎందుకేనా మంచిది. రేపొక్క రోజు వాడితో వెళ్లి ‘ఇహ మరి అలా చేయలేనని బ్రతిమాలుకుంటాను.’ అని నిశ్చయానికి వచ్చాను. అప్పటికి వీధిలో కాకులు అరవటం మొదలెట్టాయి. “తెల్ల వారింది రా బాబూ అనుకుంటూ” లేచిపోయాను.

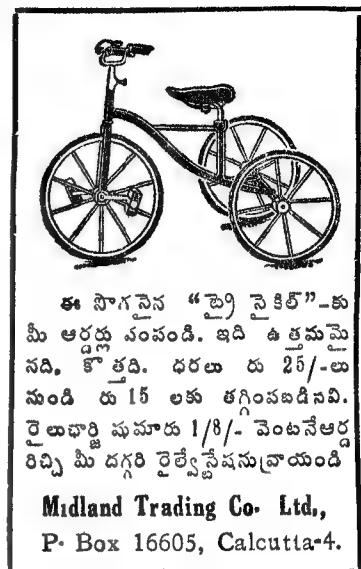
FRUITOL
THE FRUIT COCK-TAIL

SWAN BRAND

Preferred for mellow moments

MANUFACTURERS
THE INDIA CANNING INDUSTRIES LTD.
VIJAYAVADA-2

For Madras City
Sovereign Sales Agency Ltd..
1-12 Second Line Beach, Madras 1*

మీ సొగసైన “ప్రైవేట్” -కు మీ ఆర్డర్ల సంపంది. ఇది శత్రుమై నది, కొత్తది. ధరలు రు 25/- అనుండి రు 15 లకు తగ్గించబడినవి. రైలుచార్జి షుమారు 1/8/- వెంటనే ఆర్డర్ రిచ్చి మీ దగ్గరి రైల్వేస్టేషను వ్రాయండి

Midland Trading Co. Ltd.,
P. Box 16605, Calcutta-4.

గానకళా బోధిని

గొప్ప సంగీత గ్రంథము. పిప్పలు పెళ్ళి అని నర్తకులకు వీడియో ఫీచర్స్ వదులు. ముద్రా 800 పేజీలు గల పుస్తకం. రు 10-0-0 వోల్యూమ్ వేరు.

బాలనర్తకి బుక్ డిపో, కర్నూలు

ఆరోజు ఆదివారం పగలంతా కదలకుండా పుస్తకం చేత పట్టుకున్నాను ఇంట్లో వాళ్లని మెప్పించటానికి. నమంగా సాయంత్రం నాలుగయ్యే సరికి, “రమణారావ్! రమణారావ్!” అంటూ వీధిలోనుంచి పిలుపులు. శలవరోజువటంచే మా నాన్నగారు కూడా ఇంట్లోనే వున్నారు. నేను వినిపించుకోలా. మళ్ళీ, “రమణారావ్! వోయ్! రమణారావ్!” అంటూ బిగ్గరగా కేకలు వినబడ్డాయి.

కొంత ముంచాడు. ఈ రాక్షస ధనం! వాణ్ణి చూస్తేనే మా నాన్నకు పళ్లు మంట. పైగా నా స్నేహితుడిలా ఇంటికొచ్చి మరీ పిలుస్తున్నాడు. అనుకుంటూ బైటికి వచ్చాను. దేవుడి దయవల్ల ఆ గ్రహం కనబడలా. వాడి ఆసామీ మాత్రం నాకోసం కాచుకొని వున్నాడు. బృందం అంతా అప్పుడే

నందు తిరిగారు. రాత్రి చేసుకున్న నిర్ణయం ప్రకారం బయలుదేరాను.

“వచ్చావటోయ్” అంటూ అందరూ పలకరించారు, వాళ్ళు సైన్యంలో చేరానన్నంతోపాటు.

“తక్కిన ఎలకలకి మల్లే కాదు మన రవణ. బలే ధైర్యశాలి. అందుకనే మన ముఠాలో చేర్చాం. ఎవ్వరినీ లెక్కచేయకు” అంటూ లీడరు నా భుజంమీద జట్టుకట్టాడు. యధాప్రకారం తోటలోకి వెళ్లాం. ఈమారు మరో చెట్టుమీద అంతా అసీనుల మయ్యాం.

“వూ! చూస్తూ వేం? తీయవోయ్!” అనేసరికి మరో కుట్టాడు (నిన్నటివాడు కాదు) సిగరెట్ ప్యాకట్టు విప్పాడు. అందరికీ వొక్కొక్కటి ‘ఆఫర్’ చేశాడు. నావంతు వచ్చేసరికి కొంచెం జంకాను.

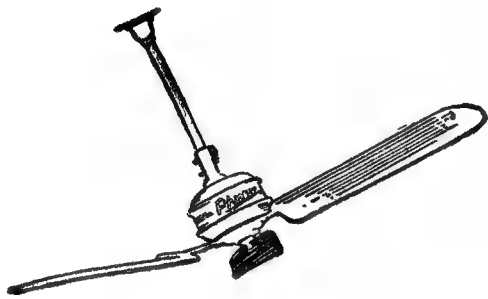
“పెళ్లి కూతుర్లా భయపడుతున్నావేం?” అని వాడనేసరికి నా

కెక్కడలేని పౌరుషం వచ్చింది. నాజీవితంలో రెండోసారి వెలిగించాను. ఆ సిగరెట్లు కొంతమటుకు కాలి నుసినా వద్దుమీదపడి చిన్న కన్నం పడింది. ఐనా రంగుగల్గ వర్షని ఎవరూ పోలిక పట్టలేరని ధైర్యం చేసుకున్నాను.

“వోయ్! రవణ! నీవేదో భయపడుతున్నావు గాని, సిగరెట్లు కాల్యం లో ఏమీ తప్పలేదు. తప్పంటే మే మెందుకు కాలుస్తామూ? చెప్ప, మేం మాత్రం జ్ఞానంవున్న మనుషులం కామా? అంటేందుకు ప్రపంచంలో ఇంతమంది పొగ పీలుస్తారు, వాళ్లంతా నీ దృష్టిలో చెడ్డ వాళ్ళేనా?”

“అంతవరకెందుకు? వాళ్ల నాన్నగా రెండు క్యాలిస్టారో కనుక్కో” అంటూ వీడికి తోయిచ్చాడు మరొకడు.

“నిజమే! మీనాన్నగారెండు క్యాలిస్టారో తెలుసా? అది లేకుండా మీ నాన్నగారు ఆఫీసులో పని తొందరగా చెయ్యలేరు. ఎకాంటూ తప్పలేకుండా వేయ్యలేరు. కావాలంటే అడిగి చూడు. మన టీచరు పెళ్లాం ముందు కాల్యం గాని, ఎవరినో ముప్పైతిక్లాసుకు వచ్చేముందు దమ్ము లాగేస్తాడు. గొప్ప గొప్పవాళ్ళంతా పొగపీల్చేవాళ్లే. మన లీడరు ప్రధాని నెహ్రూ పక్కా స్మోకరు. విద్యాశాఖమంత్రి అజాద్ అంటే అందరు మేష్ట్రాకి పెద్ద కదా— అలాంటివాడే సిగరెట్లు లేకపోతే ఆఫీసుకే వెళ్లడట. చర్చిలో చుట్ట పొగే ఆయన్ను అశాంతియ

ఫోనిక్స్ పంకాలు

(A. C. & D. C.)

శాఖ ఏజెంట్లు :
RM. S. & Co., Ltd, 16, Broadway, MADRAS-1
విశాఖపట్టణం అండ్ తూర్పుగోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు :-
మెస్సర్సు మాక్డవెల్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.
విశాఖపట్టణం.

స్టాకిస్టులు కావలెను

వ్యక్తిగా చేసింది. స్టేలిన్ పైపు, అతన్ని డిట్టేటరుగా మార్చింది..." అంటూ ఇంకేదేదో హిత బోధ చేశాడు. ఏడికింత జనరల్ నాలెడ్జి వుందని నాకప్పుడు తెలిసింది.

"అందుచేత మనం కూడా వాళ్లలాగే కావాలంటే, నీవు నాజట్టులో చేరాలి. రోజూ నీకు కొన్ని 'ఫీట్స్' నేర్పుతాను. దాని వల్ల బలం వస్తుంది. పొగ త్రాగడం వల్ల బుద్ధి వస్తుంది ఏదేనా జ్ఞప్తికి రాకపోతే ఒక్క పీల్చుతో తలలో నున్న భండాగారమంతా బైట పడుతుంది. అంచేత నీవు రోజూ మాతో రావాలి ఒక్క శుక్ర వారం మాత్రం నీవంతా ప్యాకట్టు కొని తేనాలి. మిగతా వారాల్లో తక్కినవాళ్లు తెస్తారు." అంటూ బకాసురుడిలా నిర్దేశించాడు. సాయంకాలం అలా గడిచింది. ఎవరిళ్లకు వాళ్లు వెళ్లాలి. క్రిందటి రోజంత భయం లేకపోయింది యీ రోజు. ఎందుకేనా మంచిదని ఎవరూ చూడకుండా తమలపాకులు వేసు కున్నాను.

మరునాడు సోమ వారం. క్లాసులో కెళ్లాను. ప్రతి స్టూడెంటూ నన్నేదో కొత్తవాణ్ణి చూసినట్టు చూస్తున్నారు. దానికితోడు నేను నీటు మార్చేశాను. వెనక స్టీల్లో మానేటరు ప్రక్క కూచున్నాను. కొంతమంది చూపులో అసహ్యం మరికొంతమంది చూపుల్లో భయం వున్నట్టు గోచరించింది. నేను రాడిజట్టుతో చేరానని కామోసు అసహ్యం! నాజట్టు గాడు బలవంతుడని కామోసు ఆ భయం! ఫస్టు బెల్ చెవిలో

రింగు మన్నది. టీచరు క్లాసులోకి వచ్చారు. ఎటెండెన్సు తీసుకుంటూ నాగొంతు దూరాన్నుండి విన బడ్డాన పోలికపట్టి "ఏరోయ్! అంత వెనక్కు పోతున్నావ్" అనడంతో నే ముందుకు వచ్చేద్దామని నిలబడబో బోయాను. ఛటుక్కున కమిజు పట్టుకుని నొక్కేడు మానేరుట. లేవ లేక పోయాను. మళ్ళీ లేవటానికి ప్రయత్నించాలి.

ఆరోజు సాయంత్రం బడివదలారు. ఎవడో కుట్టుకాయ వచ్చి నన్ను,

"వుండు మీ యింట్లో చెప్పేస్తా" నని పలకడంతో, ఏమూలనుండి విన్నాడో మా 'గామా' వాడిని తుక్కు తుక్కుగా తన్నాడు. "శరణు, శరణు" అనే దాక వద లేదు. "భేష్! వీడితో న్నేహం కూడా బాగుంది. ఎవడేనా కల హిస్తే వాడిపని బాగా పట్టొచ్చు" అనుకుంటూ ఇంటి కెళ్లి కాఫీ త్రాగి కుర్చీలో కూలబడ్డాను. సమంగా అరఘంటయ్యేసరికి తలనొప్పి, వల్లు నొప్పి ప్రారంభం. ఒక్క

నిరంతర సహవాసి

మీరు మరొక చేస్తున్నా, లేక ఇంటిలోనే ఉన్నా, ఇటియల్ మీకు నిరంతర సహవాసిగా ఉంటుంది. దానిని శత్రుత్వంగా మీరు కాదెంచును.

సెప్టిక్ కానిస్టెండు, క్రిమినిభవంసిని, అక్షాదకరమైనది, విషంకాదు.

ఉత్పత్తిదారులు:

డి మైసూర్ ఇండస్ట్రీయల్ & రెస్టింగ్ లాబరేటరీ లిద్., మల్లేశ్వరం, బెంగళూరు.

సెల్లింగ్ ఏజెంట్లు:

బెస్ట్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

హౌస్ నెం. 68, మద్రాసు.

మారు మళ్ళీ పొగ త్రాగుదామని కోరిక వుట్టింది. తోటకి పయన మయ్యాను. ఆఖరుకి సిగి రెట్టు పొగ పడకపోతే నావొళ్లు తేలిక కాకుండా వుంటూ వచ్చింది. సిగి రెట్టు అలవాటుగా మారింది. రోజుకి రోజూ ఒక్కొక్క సిగి రెట్టు చొప్పున హెచ్చు పీల్చాలని పిస్తూండేది. అట్లానే జరిగేది కూడా. నెల రోజు లయ్యేసరికి 'ఫస్ట్ క్లాస్ స్మోకర'ని స్కూలు కుర్రాళ్ళందరి లోనూ పేరువచ్చేసింది. అంతేగాదు. రాడిగా మారానని టీచర్లు చెప్ప కుంటున్నట్టు వుక్కార్లు. ఇంట్లో తెలుస్తుండేమో నన్న భయం కూడా పోయింది నాకు.

ఐతే, యీ మధ్య ఖర్చెలా భరించేవాణ్ణో తలచుకుంటే నాకే సిగ్గేస్తుంది - ఎక్స్ పైజు వుస్తకాలు కొనాలనీ, వినాయకచవితికి చందా తెమ్మన్నారనీ, పూర్

స్తూడెంట్స్ ఫండసీ - ఒక టేమిటి, ఇంకెన్నో రూపాల్లో డబ్బు పిండే వాణ్ణి అమ్మదగ్గర నుండి.

రోజు రోజుకీ చదువు కుంటు పడింది. చదివే వేళ నన్నగిల్లింది. నా ప్రోగ్రెసు బాగా లేదని, క్లాసులో టీచర్లు రిమార్కు చేయడం మొదలెట్టారు. పెద్ద పరీక్షలు యింక నెల రోజుల్లోకి వచ్చాయి. ఆఖరుకి ఇంట్లోకూడా ఎలాగో తెలిసిపోయింది; నేను రాడివాళ్ళతో తిరుగుతూ చదువుకు స్వస్తి చెప్ప తున్నానని. ఆరాత్రి మానాన్న చావ మోదారు. కాళ్లు చేతులూ గట్టిగా కట్టేశారు. మా అమ్మ అడ్డురాకపోతే ఏ నూతిలోనో గోతి లోనో పారవేయటానికి సిద్ధమయ్యారు. మా అమ్మ అప్పుడు పోల్చి వుంటుంది - గడియారం బల్లమిది చిల్లర డబ్బులు రోజుకి రోజూ ఎందుకు తగ్గుతుండేవో! అయినా

ఆమె మనస్సు వెన్నపూన వంటి దాయె. మళ్ళీ యెన్నడూ సిగి రెట్లు పూసనని దేవుని యెదుట ప్రమాణం చేయించి కట్టువిప్పేసింది.

ఏది ఏలా వుండసీ నాకు మాత్రం దేవుడంటే బలే భయం. 'ప్రమాణం' అంటే వట్లు వణుకు తుంది. పరీక్ష లింకా వారం రోజులున్నాయి. ఉన్న అలవాటు ఒక్కమారుగా తప్పించడాన్న, తల నొప్పి, వట్లనొప్పి, అజీర్తి, ఒక టేమిటి - అన్నీ కలిసి ఒక్క మారుగా వచ్చాయి. ఆఖరికి తీవ్ర మైన జ్వరం కూడా వచ్చింది.

డాక్టర్ని పిలిపించారు మా నాన్న. ట్రైఫాయిడ్ అని తేలింది. జాగ్రతగా వుండాలని భయపెట్టాడు డాక్టరు. నన్నా వేళ గట్టిగా కొట్టి నందుకు మానాన్న పశ్చాత్తాప పడ్డారు. నాతో మాట్లాడినపు డల్లా (39-వ పేజీ చూడండి)

దినదినమునకు ఇంక స్వచ్ఛమైనటువంటియు, ఇంక మృదువైనటువంటియునైన చర్మము

రెక్సోనా 'కేడీల్' మి
చర్మమునకు క్రొత్త ఆరోగ్యమును మరియు మనోహర త్వమును తీసుకొనిరావివ్వండి.

రెక్సోనా
ఇది ఒక్కటే 'కేడీల్'తో గూడిన సబ్బు

* మెత్తగా చేయవద్ద చర్మమాడెం ఒక ప్రత్యేక మిశ్రమమునకు రిచివర్ట్ చేయి

RP. 85-610 TL

రెక్సోనా ప్రొడ్యూసర్ లిమిటెడ్ బెంగళూరు

విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

12. స్వాతి వాన చినుకు ముత్య మౌతుందా ?

సూర్యుడు స్వాతి నక్షత్రానికి దగ్గరగా వున్నట్టుతోచే పదిహేను రోజులూ స్వాతికార్తి. ముత్యపు చిప్పలు సముద్ర గర్భమునుంచి పైకి తేలి, సముద్రపు కెరటాలమీద ఊగుతూ వుంటాయనీ, స్వాతి కార్తిలో పడే వానచినుకులు ఈ ముత్యపు చిప్పలో పడితే, అది పెంటనే ముకుళించుకు పోయి, మునిగి పోతుందనీ, తరవాతరవాత ఆ వానచినుకే ముత్యమౌతుందనీ ఒక నమ్మకము ఉంది మనవాళ్లకి. ఈకథ వినటానికి ఎంత చిత్రంగా ఉన్నాదో, నమ్మడానికి అంత వీలుగా లేదు. ముత్యపుచిప్ప, ఒక రకపు గుల్లచేప, రక్షణకు గాను దానిచుట్టూ ఏర్పడిన కవచము(ఆలి చిప్ప వంటిది). ఈ చేపశరీరము నుండి స్రవించు ద్రవమే గట్టిపడి ముత్యపుచిప్ప అవుతుంది. ఈ చిప్పల బరువువల్లనే వాటితో పాటు గుల్లచేప సముద్రము అడుగుకి చేరుకుంటుంది. ఈ చిప్పలు తెరుచుకోడానికి మూసుకోడానికి వీలుగా వుంటాయి. ఏదేనా పరాయి పురుగుగాని, కణముగాని

దీనిలోపడితే చిప్పల్ని మూసేసి, ఆ కణము చుట్టూ ముత్యపు ద్రవాన్ని స్రవించి, అది అసాయ కారి కాకుండా కాచుకుంటుంది ఆ గుల్లచేప. ఆద్రవము గట్టిపడి, ఒక కణము చుట్టూ ఏర్పడడము చేత గుండ్రముగా తయారై ముత్యమౌతుంది.

'చిప్పలోన బడ్డచినుకు ముత్యం బాయె' నన్న ఊహ ముత్యము గుండ్రంగా వుండడమువల్ల జనించిన అపోహ. వాన చినుకు కూడా గుండ్రంగానే వుండడము నించి, ఈ చినుకు చిప్పలోపడి ముత్యమౌతుందనే అపోహ పుట్టింది. జపానులో ముత్యపు చిప్పలను కృతకంగా రేపి, కావలసిన రూపాల్లో ముత్యాల్ని తయారు చేయించు కుంటున్నారు ముత్యపు చిప్ప తెరుచు కున్నప్పుడు ఇసుక కణము లాంటి అవకతవక రూపము కాక, గుండ్రని కణమును దానిలో పడవేస్తారట. ఈకణము చుట్టూ ఏర్పడిన ముత్యము మనము చూశే ముత్యాల లాగు కాక చక్కగా గుండ్రముగా ఉంటుంది. గుండ్రని కణమును కాక చిన్నబొమ్మ లాగున్న కణమును ముత్యపు చిప్పలో పడేస్తే ముత్యాలు కూడా ఆ ఆకారముతోనేతయారౌతాయి, కావలసినదల్లా ఏదో సాధనము వల్ల గుల్లచేప శరీరానికి దురద పుట్టించడమే. ఎక్కడ దురద పుట్టు

తుందో ఆచోటు చుట్టూ ముత్యపు ద్రవ మూరుతుంది. ఈద్రవము గట్టి పడి ముత్యమౌతుంది. నీటిచుక్క నీటిలోనే నివసించే గుల్లచేపకి దురద కలిగించగల పరాయికణము కాదు గదా!

SPECIAL CONCESSION

Up to-date fitted high class frame with either Colour or plain glasses

① SPECTACLES

Ordinary 2/8/-
Nickel frame 4/8/-
Superior 4/-
Rolled Gold 7/-

Rs 3/1/-extra for any power lenses.

② FOUNTAIN PENS

Raja, Homer, Olympic etc each 2/4/-
Weaver plain 5/-, Gold Cap 6/8/-
Swan (English) 15/-, Black Bird 14/-

③ TORCH LIGHTS

Prices with bulb & Batteries Complete

1 Cell Chinese 2/-, Superior 3/8/-
1 Cell Eveready 3/12/- 2 Cells 6/-

④ THERMOMETERS

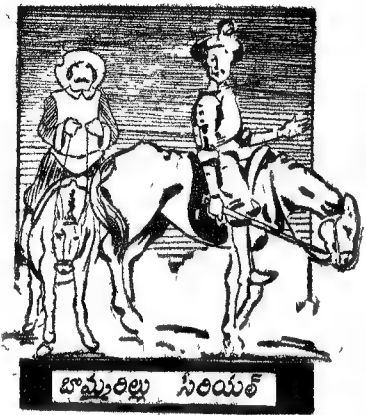
Japan made 2/12/- Superior 3/8/-
English Zeal 5/- Brannans 5/8/-
Germany Hicks & Minute Rs 6/-

⑤ FOREIGN CAMERAS

Takes Photos
3 1/2" x 2 1/4" on
Roll Film 620
O. K. (English) 18/-
Coronet Box " 26/-
Agfa (Germany) 31/-
Clint-D-Flex (U.S.A) 25/-

MODEL PEN SUPPLIERS
POST BOX NO. 6772, CALCUTTA 7

డాన్ క్విక్ సెట్

పూర్వ కథ

లామంచా అనే గ్రామానికి చెందిన డాన్ క్విక్ సెట్ అనే పెరి పెంగళప్ప ఒకడుతనుకూడా ఒకపిల్లడు (సెట్) గా పేరుపొందాలని వుబలాటపడి, 'రోజునాన్ టి' అనే ఒక కుంటినిరాని ఎక్కి బయలుదేరాడు. ఒకానొక స్త్రీయూర్తని ఎంచుకొని ఆమెకుతానే 'డెల్ సీనియా' అనే పేరు పెట్టుకొన్నాడు. ఆమెనున్న న సంపాదించటం కోసమే తాను ధర్మరక్షణమనే కళోరదిక్ష స్వీకరించానని నమ్మాడు.

ఒకానొక హోటల్ కి వెళ్లి ఆహోటల్ యజమానిచేత వీరాభిషేకం చేయించుకొన్నాడు. ఆమరునాడే గుంపుగా పోతున్న టిడిమంది వర్తకులను చూచి, వారు భయంకర రాక్షసులను కొని వారిపూడికి విరుచుకు పడ్డాడు. అక్కడ చావుదెబ్బలు తిని వళ్లు తెరియక పడివుంటే వీళ్ళ పూరిరైతు ఒకడు చూసి జాలిదలచి కొంతకు చేరజేగాడు.

3

అలా ఆ పడిమంది వర్తకులతోనూ యుద్ధంచేసి చావు దెబ్బలు తిని యింటికి చేరిన డాన్ క్విక్ సెట్ పదిహేను రోజులపాటు ఏపూనూ ఎత్తకుండా యింటి పట్టునే వుండిపోయాడు. ప్రతిరోజూ ప్రొద్దునా, సాయంకాలం వంటిమీద గాయాలన్నిటికీ అతి శ్రద్ధగా ముందు పట్టించుకు పొద్దస్తమానం కదలకుండా పక్కమీద వదుకోనేవాడు. ఇంతవరకు యీయన పోయిన పోకడల విషయం కర్ణాకర్ణిగా విన్న పూరి వారందరూ ఒకరి తరువాత మరొకరుగా వీళ్ళయింటికి వచ్చి మంచం ఎక్కిన యీ పిల్లణ్ణి పరామర్శలు చేసి వెళ్లారు.

ఈయన యింట్లో దాది ఒకామె వున్నది. ఎన్నో ఏండ్లుగా యీ యింట్లోనే పని చేస్తున్న కారణం చేతనూ, ఆ యింట్లో వేరే ఆడ వక్షతలేని కారణం చేతను ఆమెకు అయింటి వ్యవహారాలలోని ఆనువానులన్నీ తెలిశాయి. ఇప్పుడు ఆమె ఒక విధంగా ఆయింటికైన మనుష్యులలో ఒకతె అన్నట్లుగానే వ్యవహరిస్తోంది.

ఆ యింట్లో వన్నెండు కడ మూడేండ్ల పైకి మాత్రం ఎంతో బుద్ధిమంతుడల్ల వేళకి ముందు

చిన్న అమ్మాయి కూడా వున్నది. ఈ అమ్మాయి డాన్ క్విక్ సెట్ తో బుట్టువు కూతురు. ఆపిల్ల తల్లి తండ్రులు చనిపోయినప్పటి నుంచి యీమేన మామ దగ్గరే వుంటున్నది. డాన్ క్విక్ సెట్ కూడా తనకు పెళ్లామూ పిల్లలూ ఎవరూ లేకపోయి నందువల్ల, యీ పిల్లను తీసుకొని వచ్చి తన దగ్గరే ఆట్టే పెట్టుకు పెంచుతున్నాడు.

కాబట్టి ఆయింట్లో డాన్ క్విక్ సెట్ ను గురించి ఆందోళన పడేవాళ్లు ఆ ముసలమ్మ, యీ పసిపిల్ల తప్పించి వేరే ఎవరూ లేరు. వీళిద్దరూ అసలు జరిగిన విషయమంతా ఆనోటా ఆనోటావిని దిగులు పడ్డారు. దెబ్బలు తిని యింటికి తిరిగి వచ్చాక డాన్ క్విక్ సెట్ మళ్ళీసాహస కార్యాల పూను ఎత్తకుండా కుదురుగా వుంటున్నందుకు వాల్లిద్దరూ లోలోపలే ఎంతో సంతోషించాడు. ఎంత సంతోషంగా వున్నా, యీ కయ్యాలి మనిషికి మళ్ళీ పురుగు ఎప్పుడు తోలు స్తుందో, ఎప్పుడు చెప్పకుండా పోయి చావుదెబ్బలు తిని వస్తాడోనని వాళ్లల్లో వాళ్లే దిగులు పడుతూ వున్నారు.

డాన్ క్విక్ సెట్ ఆ పదిహేను రోజులూ

అనువాదం: శ్రీ విశ్వాత్ముల నరసింహమూర్తి

పుచ్చకాయలను పత్తంపానం చూసుకొంటూ వున్నాడు. ఒక్కొక్క గాయం నయమై, ఆ పుచ్చకాయలను కొంచెం కొంచెంగా చెక్కులు కట్టటం మొదలయ్యే సరికి అబ్బాయిగారికి కాలి దురద ఎక్కువైంది. ఒక రోజు మధ్యాహ్నం పత్తం పుచ్చకాయ మంచంమీద పడుకొని చూడకేసి చూస్తున్నాడు. ఇంట్లో వుండే ఆయిద్రూ దొడ్డివేపున వీవో పనులు చూసుకొంటున్నాడు. అతని ఆలోచనలకు శంగం కలిగించే ధ్వని వీటి ఆచుట్టునల్ల ఎక్కడా లేదు. ఇంకేం—తన కురుపులన్నీ నయమై, తనకు మల్లా యథాశ్రమం బయటటిరిగే శక్తి వచ్చాక చేయవలసిన సాహస కార్యాల విషయమై ఆలోచనలు చేయటం ప్రారంభించాడు. ఈసారి తాను జైత్రయాత్ర చేయబోయే లోగా తానొక బంటును సంపాదించు కోవటం అత్యవసరమని అతనికి తోచింది. బంటు ఎందు కంటారా? ఆయన చదివిన ప్రతి పుస్తకంలోనూ ప్రతి వీరుడికీ ఒక బంటు తోడుగా వున్నట్లు వర్ణించబడి వుంది. వీరాభిషేకం కూడా చేయించుకొని వీరుడన్న ముద్ర వేయించుకొన్న తరువాత అందరు వీరులకు మల్లే తనకూ ఒక బంటు వుండటం అవసరమేనా మరి! ఏమైనా సరే యీసారి వీర విహారానికి పోయేటప్పుడు తన ప్రక్కను ఒక బంటు వుండక తప్పదని మనస్సులో నిశ్చయం చేసుకొన్నాడు.

పదిరోజులు గడిచాక మంచం మీద నుంచి లేచి యింట్లోనే నాలుగు అడుగులు వేయటం మొదలు పెట్టాడు. ఇలా రెండు మూడు రోజులు గడిచేసరికి మరి కొంత ఓపిక వచ్చింది. వీధి ముఖం చూశాడు. వీధిలోకి ఎప్పుడైతే రాగలి

(శాంకో పాంజా)

గాడో, నమ్మకగిగ బంటుకోసం వెదకటం. అప్పుడే ఆరంభించాడు. అలా వెదుకగా వెదుకగా ఒక్క వ్యక్తి వచ్చాడు అతడికి. ఆ వ్యక్తి పేరు శాంకో పాంజా. వాడేదో వాడిమానాన కూలీనానీ చేసుకొంటూ పెళ్లాం బిడ్డలను పోషించుకొంటూ వున్నాడు. మనిషి స్వతహాగా నమ్మకస్తుడు; అయితే ఏం? అమాయకుడు. అటువంటి వ్యక్తిమీద డాన్ క్విక్ సెట్ గారి దృష్టి పడింది.

తాను యిలాగు తోక సంరక్షణార్థం ధర్మ సంఘాపనార్థం వీరుడుగా వ్యవహరించ బోతున్నాననీ, యిట్టి పరిశ్రమ వుద్యమంలో తనకు తోడుగా వుండి తనకు రాగల కీర్తిలో కొంతభాగం పంచుకోమనీ డాన్ క్విక్ సెట్ వాణ్ణి ఆహ్వానించాడు. వాడికి యాయన చెప్పేది ఏమీ బోధపడలేదు. అక్కడికీ, ఎన్నెన్నో రకాలుగా ఆ డాన్ క్విక్ సెట్ పరిశ్రమ వుద్యమాన్ని గురించి వర్ణించి చెప్పాడు. అలా చెప్పగా చెప్పగా వాడికి డాన్ క్విక్ సెట్ తలపెట్టిన పని గొప్పదనే అనిపించింది. కానీ యిలా అర్థాంతరంగా చేస్తున్న పని వదిలివేసి, ఆయన వెంటపోతే తనకు ఏమిటి వస్తుందో—డాన్ క్విక్ సెట్ ఎంత చెప్పినా కూడా—వాడికి బోధపడలేదు. చివరకు యిదేమీ కాదని డాన్ క్విక్ సెట్ ఒక విషయం నిక్కచ్చిగా చెప్పివేశాడు. తనకు ఎలాగూ వీరాభిషేకంవగైరా అయిపోయినవి కనుక తాను యిక ముందు అరనిముషమైనా ఆగకుండా ప్రపంచం అంతా తిరుగుతూ ఎన్నెన్నో రకాల సాహసకార్యాలు చేయబోతున్నాడనే విషయంలో ఎంత మాత్రం సందేహం లేదన్నాడు. అలా ప్రపంచంలో తను దిగ్విజయ యాత్రలుచేసి అనతి కాలంలోనే సకల సంపదైశ్వర్యాలకు ఆలపాలమైన దీవి నొకదానిని తన వంశం చేసుకు తీరుతానన్నాడు. అప్పుడు ఆ దీవికి తప్పకుండా ఈ శాంకో పాంజాగారిని గవర్నరుగా చేసి పారేస్తానని వాగ్దానం యిచ్చాడు. ఎన్నిరకాల ఆశలు చూపించినా లొంగని శాంకో పాంజా నిన్ను గవర్నరును చేస్తాననే సరికి ఎందుకో యిట్టే లొంగి పోయాడు. అప్పుడే తానొక గవర్నరు అయిపోయినట్లు, తన సందరో గౌరవిస్తున్నట్లు ఈ వెరిబాగులవాడు ప్రాపించుకో సాగాడు.

నరే—డాన్ క్విక్ సెట్ గారు వీర విహారానికి ఈసారి బయలుదేరి నవ్వుడు ఆయనను అనుసరించటానికి శాంకో పాఠశాల యిష్టపడు తున్నట్లు తేలిపోయింది. కాని శాంకో పాఠశాల ఒక్కటే ఒక్క మరతు పెట్టాడు. అదేమిటంటే—ఈ వీర విహార యాత్రలకు పోయేటప్పుడు తనను తన గాడిదను ఎక్కి ప్రయాణం చేయ నిష్కాపి. బంటు దొరికాడని చంకలు కొట్టు కొంటున్న డాన్ క్విక్ సెట్ గారికి ఈమరతు వినేసరికి గొంతులో పచ్చి పెలక్కాయ పడ్డట్లు అయింది. ఏ మంటారా?—తాను యిన్ని వీరుల గాథలు చదివినా వాటిలో ఏ ఒక్క గాథలోనూ వీరుడి వెంట వెళ్ళే బంటు గాడిద నెక్కిపోయినట్లు ఎక్కడా చెప్పబడి వుండలేదు. అలా ఆ పుస్తకాలలో లేనవ్వుడు వీణ్ణి గాడిదను ఎక్కనీయటం ఎలాగు? ఎక్క వద్దంటే వాడు అసలు తన వెంట రాను పొమ్మంటాడేమో! వీణ్ణి తన వెంట రావటానికి ఒప్పించే సరికే తాతలు దిగివచ్చి సంత పనైందే! ఇప్పుడు వాడు పెట్టిన ఆ ఒక్క మరతుకూ ఒప్పుకోకపోతే యితర దూరం వచ్చిన వ్యవహారం మళ్ళీ మొదటికి వస్తుంది కదా అని అతనికి భయంకూడా వేసింది. నరే—తను వీర విహారాని కంటూ బయలుదేరాలి కానీ, బయలుదేరిన తరువాత ఎవడో మరొక పోగరుబోతు వీరుడు ఎదురు కాకపోతాడా, వాడిని సునాయాసంగా ఓడించి వాడి పొగరడిచి, వాడి తాలూకు మాంచి గుర్రాన్ని కాస్తా తాను వూడలాక్కో లేకపోతాడా అని తనకు తనే ధైర్యం చెప్పకొన్నాడు. ఆ విధంగా సునాయాసంగా సంపాదించే జాతి గుర్రాన్ని తన నమ్మిన బంటు శాంకో పాఠశాలకు బహుకరించ వచ్చునని నిశ్చయం చేసేను కొన్నాడు. అంతటితో ఆ సమస్య తీరిపోయింది.

మళ్ళీ యిల్లువదిలి బయలుదేరటానికి అన్ని ఏర్పాట్లు ముగిశాక, డాన్ క్విక్ సెట్ గారికి కాలిదురద మరీ ఎక్కువైంది. ఒంట్రోకూడా మామూలుకంటే ఎక్కువగానే ఓపిక చేరుకొన్నట్లు తోచింది. ఇంకేం? ఒకనాటి అర్ధరాత్రివేళ ఎవ్వరికీ చెప్పకుండా గుట్టుచప్పుడు కాకుండా వీల్చిద్దరూ యిల్లు విడిచి బయలుదేరారు. డాన్ క్విక్ సెట్ తన కవచం, పుక్కుటోపీ ధరించి, తన ముద్దులముసలిగుర్రం 'రోజినాట్' మీద ఎక్కాడు.

శాంకో పాఠశాలాత్రం పున్నపళం గానే వచ్చేవాడు. డాలు, డవాలూ యితడేమీ తగిలించుకోకుండా, బూడిదరంగు గాడిద 'డాఫుల్' ను ఎక్కి చక్కా వచ్చాడు.

గుర్రంమీద ఒకరూ, గాడిదమీద ఒకరూ ఎక్కి అర్ధరాత్రి చాటాక బాగా 2, 3 గంటలు పూరికి దూరంగా ప్రయాణంచేశారు. తెల్లవార వచ్చేసరికి వీళ్ళు తమ ఆవాసాలకు విదారుమైళ్ల దూరంలో తేలారు. మంచుతెరలు యింకా విప్పని ఆ వాతావరణంలో డాన్ క్విక్ సెట్ కళ్లకు అల్లంత దూరాన చీలు చాచు కొని ముప్పయి నలభై రాక్షసులు ఆకాశం అంటేలా అంత ఎత్తున నిల్చుని పున్నట్లు ఓదృశ్యం కనిపించింది. పోతూ పోతూ పున్న గుర్రాన్ని ఒకసారిగా నిలిపివేసి ఆదిక్కే మళ్ళా పరీక్షగా చూశాడు. ఆ రాక్షస సమూహం బారలు చాపిన చేతులను తెగపూపుతు తనను యుద్ధానికి రమ్మని పిలుస్తున్నట్లు అతనికి తోచింది. వెన్నంటి వస్తున్న బంటు శాంకో పాఠశాల వైపుకు తిరిగి "ఆ వృక్ష సందోహముల వైపుడి కనుపించు ఆ రాక్షససమూహమును గాంచితివా; శాంకో? ఆ రాక్షసులు ఒకరు కాదు; యద్దరు కాదు; కనీసము నలుబదిమంది అయినను అందే నిలబడియున్నారు. మదమావహించి యున్న యీ ముక్కడుల కరముల నన్నిటిని నా కర వాలమునకు ఎరలుగా జేసెద చూడు మీదే నా ప్రతాపము." అంటూ రోజినాట్ ని అదిలించజూయాడు.

ఈలోగా శాంకో పాఠశాల పుసులు కట్టిపున్న కళ్లను ఒకసారి గట్టిగా నలుపుకొని ఆ రాక్షసులున్న వైపుకు పరీక్షగా చూశాడు. అలా కొంతసేపు పరీక్షగా చూసి, "మీకు కనుపిస్తున్నవి రాక్షసులుకావు. అవి గాలికి నడిచేమరలు." అని నవనయంగా చెప్పుకొన్నాడు. ఈమాటలు వింటూవుంటే డాన్ క్విక్ సెట్ కు కోపం వచ్చింది.

"వీరులు, వీరో చితకార్యములు అనిన ఏమో ఎరుగని నీ మందబుద్ధికి ఈ భయంకర రాక్షస సమూహము సాధారణమైన గాలి మరలుగా తోచుటలో అబ్బురమేమున్నది! మన కట్టెదుట తోచు ఆకారములు రాక్షసులవే. ఈ భయంకర రాక్షసులు నిర్దాక్షిణ్యముగా మానవాళిని నదా పీడించుచున్నవి. ఈ

క్షణంబున లోకభయంకరులైన యీ రాక్షసుల దును
మాడి లోకకళ్యాణమునకు నాధీవాచకము పలికెద
గాక! అంతియగాక యీ దుష్కురుల యెడగల
అశేష సంపదలను కైవస మొనరించు కొనెదగాక!
ఆ దుండ్రగ్రండతో నేను యుద్ధక్రీడలో నిమగ్నుడనై
యుండగా పిరికి పందవైన నీవు కనుచూపు మేరలో
ఎచ్చటనూ కానరాకుము." అంటూ శాంకో పాంజాను
విసిరికొట్టాడు.

ఆయన ఎంత విసిరికొట్టినా పెరిబాగుల

శాంకోపాంజా తన స్వామికి ఏ ఆపద వస్తుందో
అన్న దిగులుతో ఆయనను సాహసించవద్దని హెచ్చ
కలు చేశాడు.

వీరావేశంలో మునిగి తేలుతున్న డాక్టర్ క్విక్ సెట్
యివన్నీ ఏమీలేక్క చెయ్యకుండా గుర్రాన్ని అదిలించి
యీటెపుచ్చుకు ■ ఆకారాల వైపుకి మాంచివేగంతో
వెళ్లాడు. దగ్గరవున్న ఒక ఆకారాన్ని వుద్దేశించి "అల
నాడు రావణునికివలె మీరు యిరువది? మించి ఎన్ని
చేతులు త్రిప్పిననూ మీ ఒక్కొక్క చేతిని శత సహస్ర

ఖండములుగా కోసి కుప్పలు కుప్ప
లుగా పోసివేరెద. కాచుకొనిడి :
యిదే మీపాలిటి యముడనువచ్చు
చున్నాను." అంటూ తన యీటెను
వినరబోయాడు. ఆ యీటె కొన,
జడివడిగా తిరుగుతున్న గాలి మర
తాలాకు ఆకులనందున యిరుక్కొ
న్నది. ఆ ఆకులు తిరుగుతున్న
వేగానికి యితని యీటెపూచికపుల్ల
విరిగినంత తేలికగా పుటిక్కిన విరిగి
మూడు ముక్కలు అయింది. అంత
టితో పోయినా బాగుండును! ■
ఆకులు మాంచి వేగంతో తిరుగుతు
న్నాయేమో, ఆ యీటెను వదల
కుండా పట్టుకొనివున్న డాక్టర్ క్విక్
సెట్ గారి కు డి భు జం కలుక్కు
మన్నది. అంతేకాదు. ■ పూపుకు
గుర్రం పీపుమీద కూర్చొనివున్న
యింత మనిషీ అమాంతం ఎగిరి
క్రిందపడ్డాడు. పడి పడటంతో దార
పువుండ దొర్లినట్లుదొర్లాడు. బాగా
50 గజాలదూరం దొర్లుకొంటూ
పోయి అక్కడ ఆగాడుకానీ, లేచేం
దుకు వినరంతైనా ఓపికలేక గుడ్డ
ప్పగించి చూస్తూ అక్కడే కట్టెలా
పడివున్నాడు.

ఇదంతా దూరం నుంచి
చూస్తున్న శాంకోపాంజా తన
(47-వ పేజీ చూడండి)

20గీత జానం

పాపం! చ్చ...చ్చ...చ్చ. నిజంగా ఎంత పుత్రమ యిల్లాటారా మీ అమ్మగారు. నీకేకాదు పూరివాళ్లం దరకూ కన్నతల్లిలాగా మెలిగేది కదురా" అని ఓదార్చాడు. ఇదంతా రాముడు వింటూనే వున్నాడు.

మర్నాడుమామూలుగా అన్న దమ్ములిద్దరూ పొలంవెల్లారు. రాము డికి తాను ప్రతిరోజూ వట్లు వంచి పని చేస్తూ వుండడమూ, తమ్ముడు గట్టుమీద కూర్చుని కబుర్లు చెప్ప తుండటమూ కష్టంగా తోచింది. అందుకని మెల్లగావచ్చి 'ఒరేయ్ తమ్ముడా! రోజూ పసంతా నేనే చెయ్యాలిట్రా? యివ్వాటికి నువ్వు (46 వ పేజీ చూడండి)

ఒక గ్రామంలో నర్సయ్య అనే ఒక కాపు వుండేవాడు. అతనికి రాముడు నాగులు అని యిద్దరు కొడుకులు. అందులో పెద్దవాడైన రాముడు వట్టి తెలివితక్కువ దడ్డమ్మ. ఎవరితో ఎలా మాట్లాడాలో కూడ తెలియదు. నర్సయ్యి ఎప్పుడూ "యీ రాముడు ఎలా బ్రతుకుతాడా" అని దిగులు పడు తుండేవాడు. నాగులు మాత్రం చాలా చురుకైన వాడు. అన్ని పనులూ అతినేర్పుతో చేసుకు పోయేవాడు. తండ్రికివాడినిగురించి ఏ దిగులూ వుండేది గాదు.

కొన్ని రోజులకి నర్సయ్య చని పోయాడు. చనిపోయేటప్పుడు నాగులని పిలిచి 'నాయనా! పెద్ద వాడు ఒట్టి తెలివి తక్కువ వాడురా. వాడికేమీ పెద్ద పెద్ద పనులు వప్పజెప్పకుండా అన్నీ నువ్వే నర్దుకుపోరా బాబూ," అంటూ కంట తడిపెట్టాడు.

రాముడూ, నాగులూ ప్రతి రోజూ పొలం వెళ్ళేవాళ్ళు. నాగులు పొలం గట్టుమీద కూర్చుని వచ్చే పొయ్యే వార్ని పరామర్శించి ఎవ రిలో ఎలా మాట్లాడాలో అలా మాట్లాడుతూ వుండే వాడు. రాముడు మాత్రము ఎప్పుడూ పొలం పనుల్లోనే మునిగి తేలుతూ వుండేవాడు.

ఒకరోజు యిలాగే నాగులు

పొలం గట్టుమీద కూర్చుని వుండగా అల్లంతదూరంలో మాధవయ్య పోతున్నాడు. ఆయన్ను నాగులు పిలిచి 'ఏం మాధవయ్యా! బాత్రిగా కె. వి. శకుంతల కనిపించడమే మానేశావ్' అని పరామర్శించాడు. మాధవయ్య 'యీమధ్య మా అమ్మ పోయిందిరా' అంటూ కన్నీళ్ళు పెట్టు కున్నాడు. నాగులు 'అలాగా

(గత సంచిక తరువాయి)

కథలు చెప్పతున్న గడియారం కడుపులో దేవలం పూర్తి అయి, అది కొంచెం తమాయించుకోవటమే తడవుగా మళ్ళీ భోరణి మొదలు పెట్టింది. సుందరం యింత చక్కగా ప్రతి కథనూ ఆప్యాయంగా వింటూవుంటే కథలు చెప్పాలని గడియారానికి కూడా వుత్సాహంగానే వున్నది.

“అవునా! సుందరం, మట్టిచెట్టు కథ చెప్పతా నన్నాను కదూ?” గడియారం హెచ్చరించింది.

“అవును చెప్పతా నన్నావు. చెప్ప మరి.” అని సుందరం తొందర చేశాడు.

“మట్టిగింజ సైజు ఎంత వుంటుంది?”

“ఆవగింజ అంత.”

“మరి మట్టిచెట్టో?”

“ఓయబ్బ! మన పేట అంత వుంటుంది.”

రెమింగ్టన్ కంపెనీవారి పోర్టబుల్ టైపు రైటర్లు Hire purchase agreement క్రింద సప్లయచేయబడును.

ఆర్డర్ల కోసం

మాధవ అండ్ కో.

పొర్టు రోడ్డు, విజయవాడ.

“చూశావా మరి! ఆవగింజ అంత చిన్న విత్తనం భూమిలో నాటితే పూరంత చెట్టు మొలిచింది. కాబట్టి ప్రకృతిలో చిన్నవస్తువులో నుంచి పెద్దవస్తువు వుట్టుకు రావటం ధర్మమన్నమాట. అలాగే మనుష్యులు చేసే పనులు కూడా ముందు చిన్నచిన్నవిగా ప్రారంభించి రానురాను ఆ పనులను భారీఎత్తుమీద చేస్తారు. ఇళ్ల విషయం చూడు. మొదట్లో రెండు నిట్టొళ్ల ఇళ్లు కట్టుకొని అంతతోనే సరిపెట్టుకొనేవారు. తరువాత తరువాత డాబాలు, మేడలు కట్టారు. ఏదో ఒకటో రెండో అంతస్తులతో సరిపెట్టుకోక యిప్పుడు అమెరికాలో నూరు అంతస్తుల భవంతులు కూడా కట్టారు.”

“అబ్బా; నూరు అంతస్తులే!”

“ఆ! ఏమనుకొన్నావు మరి. నూరు అంతస్తులు.”

“రోడ్డుమీద నుల్చాని నూరో అంతస్తుకిటికీలో ఏమున్నదో చూడాలంటే మనం మెడ ఎంత విరుచుకోవాలో!”

“మెడ ఎంత విరుచుకొన్నా

లాభం లేదు. రోడ్డుకు అడ్డంగా క్రింద పడుకొని పైకి చూడవలసిందే.”

సుందరానికి భలే నవ్వువచ్చింది. నవ్వుటం సాంతం అయ్యాక “యిదంతా ఎందుకు చెప్ప తున్నావ్?” అని అడిగాడు.

“ఎందుకూ లేదు! మిగిలిన వస్తువులన్నీ ఆరంభంలో చిన్నవిగా వుండి కాలం గడిచినకొద్దీ, పరిశోధనలు పెరిగినకొద్దీ అంత కంతకు పెద్దవి అయితే, గడియారాలు అలా కాక, మొదట్లో పెద్ద పెద్ద గంగాళంత హైజులో వుంటూ, రానురాను చిన్నవై, యింకా చిన్నవై చివరకు చేతి వుంగరంలోకి యిరికించుకొనేటంత నలుసులై పోయాయని చూపెట్టానికే.”

“ఏమిటీ! చేతి వుంగరంలో గడియారమా?”

“చేతి వుంగరంలోనే కాదు, చొక్కా బొత్తంలో కూడా గడియారాలు యిరికించిన మేధావులు వున్నారు. ఇంగ్లీషురాజుల్లో ఒకడైన మొదటి జేమ్సును ఒక జేనివ్ రాకుమార్తె పెళ్లాడింది. ఆమె చేతికి వున్న వుంగరంలో

ఒక చిన్న గడియారం వున్నదట. ఆ గడియారంలో మరొక విశేషం. అది గంటలు కూడా కొట్టేది."

"గంటలు కూడా కొట్టేదా? ఇప్పుడు మీ గోడ గడియారాలు కొట్టినట్లే టింగ్ టింగ్ మని కొట్టేదా?"

"అ...హా. గంటలు కొట్టేది కాదు. ఆ వ్రంగరం-గడియారంలో చిన్న నుత్తి ఒకటి వుండేది. ఎన్ని గంటలైతే అన్ని దెబ్బలూ ఆ నుత్తి వచ్చి ఆ నుకుమారపు వేళ్ల మీద నింపాదిగా తట్టేది."

"జలే గమత్తుగా వున్నదే యీ గడియారం."

"అవును యిప్పుడు కొందరు భనవంతులు పెట్టుకొనే చేతి గడియారాలలోనే అలారం కొట్టేవి కూడా వుండటం లేదూ; అలాగే."

"అవును. మా క్లాసులో వున్నాడే కుమార భూపతి వర ప్రసాద బహుదూరు, అదే — ఆ జమిందారుగారి అబ్బాయి; వాళ్ల నాన్నకు యిలాటి గడియారం వుండటం వాడికి బలే గర్వం."

గడియారం ముసిముసి నవ్వులు నవ్వంది. "గంటలు కొట్టే గడియారాల విషయం చెప్పుతుంటే వెనుక ప్రాంత దేశంలో జరిగిన ఒక విషయం నాకు జ్ఞాపకానికి వస్తున్నది."

"ఉం! చెప్పు."

"ఆ రోజుల్లో యిప్పటి లాగా యంత్రాలు లేవుగా! అందుచేత ఒక్కొక్క గడియారం చేయాలంటే అంతా చేతితోనే చెక్కవలసి వచ్చేది. అంటే ఒక్కొక్క గడియారం తయారు చెయ్యటానికి ఎంతకాలం పట్టేదో, అంత కష్టంతో తయారైన గడియారం ఒక్కొక్కటి ఎంత ఖరీదు చేసేదో నీవు పూహించుకోవచ్చు. ఆర్థి యన్స్ రాకుమారుడు ఒకాయన యిలాగే ఎంతో డబ్బు పెట్టి ఒక జేబు గడియారాన్ని కొనుక్కొన్నాడు. అది ఎంతకాలం గంటలు కూడా కొట్టేది. ఇలా వ్రండగా ఆయన ఒకరోజు తన రాజ్యంలో వుండే ఘరానా వ్యక్తులను పిలిపించి పెద్ద విందు ఒకటి చేశాడు. విందు జరుగుతూ వ్రండగా

రాకుమారుడు టైం ఎం టైందో నని జేబులోకి చెయ్యి పోనిచ్చి చూచు కొంటే గడియారం కనుపించలేదు. గుండె గతుక్కు మన్నది. ప్రక్కనే వున్న ఆయన తాబేదారుల్లో ఒకడు యాయనముఖంమీది రంగులు మారిపోవటం గ్రహించి, నంగతి ఏమిటని అడిగి తెలుసుకొన్నాడు. విందుకు వచ్చిన యీ పెద్ద మనుష్యులలోనే ఎవడో ఒకడు ఆ గడియారాన్ని కొట్టివేసి వ్రంటాడని తాబేదారు అనుమానించి, వున్న పళ్లంగా అన్ని తలుపులూ మూయించి, ఒక్కపిట్ట కూడా బయటకు పోకుండా చూస్తాననీ, విందుకు వచ్చిన ప్రతి వక్కరి జేబులూ సోదాచేస్తే గడియారం దొరికిపోతుందనీ సలహా యిచ్చాడు."

"సోదా చేశారా? గడియారం దొరికిందా?"

"ఉండవోయ్; నుండరం. చెప్ప తున్నాగా. రాకుమారుడు కొంచెం నేపు ఆలోచించాడు. విందుకు పిలిచి పెద్దవాళ్లను యిలా సోదా చేస్తే వారిని అవమానించినట్లు అవుతుంది కదా అని సంకోచించాడు. ఏం చేస్తే బాగుంటుందా అని ఆలోచిస్తుండగా ఆతనికి ఒక ఆలోచన తట్టింది. తన గడియారం గంటలు కొట్టుతుంది కదా! విందు జరుగుతున్న హాలులో అంతటా తన నౌకర్లను నిల్చోబెట్టి ఎవరి జేబులోనుంచీ యీ గంటలు వినవచ్చేదీ పట్టుకోమని పురమాయించాడు. తన గడియారం యింకా గంటలు కొట్టుతుండేమో యింకా గంటలు కొట్టుతుండేమో అని

మీకు నైకి త్వ

వాయిదా అమీద, టోకు ధరలకు

క్రొత్త నైకిల్లు కొనండి. సరిక్రొత్త నరుకు.

ఈ అపూర్వావకాన్ని వివిధాంగం కొనండి, ఈ దగ్గు ధర అవకాశం జార విడువ వద్దు. మొదటి వాయిదా 25% మిగిలినది 5 నెలల వరకు వాయిదాలో.

హింద్ నైకిల్ కు 155-0-0. ఇంగ్లీష్ నైకిల్ కు 185-0-0.

ఫిరిపు కు 230-0-0. హెడ్లూ లిన్ కు 240-0-0

వి యస్. ఎ. కు 255-0-0. ర్యారి గ్రీన్ కు 365-0-0.

ఈ వరకునవకారం వెంటనే డెలివరీ తీసుకోండి. మీ పూర్తి అడ్రెసును మీ సమీపపు రైల్వే స్టేషనుకు వ్రాయండి క్రొత్త నరుకులు, డవంట్ రైల్వే, ట్యూబులతో అనలైజ్ క్రొత్త లాగ ముద గ్యారంటీ ఇవ్వబడినవి. వెంటనే మీ అర్డరు వంపండి

MIDLAND TRADING CO., LTD.
P. BOX 16605, CALCUTTA - 4

ఎన్నో గంటలకొద్దీ ఆ పెద్ద మనుష్యులను మాటల్లో పెట్టి తిండ్లు తినిపించి ఎంతో సేపు అక్కడనుంచి కదిలి పోనీకుండా వుంచాడు. ఎంత సేపటికీ గడియారం గంటలు కొట్టలేదు. చివరకు తనకే ప్రాణం విసికి, అయిన ఖర్చు చాలక యింకా యీ తిండిపోతులకు మేత పెట్టటం దండుగనిపించి, విందు ముగింపచేశాడు.

“మరి ఆ గడియారం ఎందుకు గంటలు కొట్టలేదు?”

“ఆ గడియారాన్ని దొంగిలించిన వాడు యీ రాకుమారుడి కంటే తెలివైనవాడే. ఈ గడియారం యిలా గంటలు కొట్టుతుందనీ, తన జేబులో వుండిగా యిలా యిది గంటలు కొట్టిందంటే తన ప్రాణం మీదికి వస్తుందనీ ముందుగానే గ్రహించాడు. ఆ గడియారం అలా తన జేబులో వుండగానే చేతులు జేబులోకి పోనిచ్చినట్లే పోనిచ్చి, గడియారం పనిచేయకుండా ఆపివేసి వుంటాడు.”

ఫరువుల చుట్టను ఆనుకొనివున్న సుందరం చిరాకుగా కదిలాడు.

“అ జేబులో యే సుందరం ఏమైందేమిటి?”

“వీటి దుంప తెగ: పెథవ నల్లులు యీ పరుపుచుట్టనిండా తట్టెడు నల్లులు. ఐస్ ఫ్రూట్ చీకె నల్లులు యివన్నీ చేరి నావంటల్లా రక్తాన్ని జుగ్రుతున్నాయి.” అంటూ సుందరం వీపుమీద ఒక్కటి చరుచుకొన్నాడు. (ఇంకా వుంది)

బిక్కువులు

(15 వ పేజీ తరువాయి)

బిచ్చగాళ్ళంతా యీ పొక్తే ప్రవాహం ఒడ్డున కూర్చున్నారు. పావులా-దాని పని అది చేసింది.

ఒకడివెంబడి ఒకళ్లు బయల్దేరారు-గుడ్డి వాడికి కంటివాడూ, ముసిల్మానికే వయసుదీ, కాళ్ళు లేని వాళ్ళూ, కళ్ళు లేనివాళ్ళూ, ముక్కు లేనివాళ్ళూ, పండులేనివాళ్ళూ, గుడ్డ లేనివాళ్ళూ, మాడులేనివాళ్ళూ-“పాండి, మళ్ళోడ్డం”

* * * * *
పెసందు వెంబడి తిరిగి వచ్చా. గడన ముందు వీళ్ళందరూ కూర్చోని వున్నారు. “వాళ్ళకు పెట్టలేదా, మాకు పెట్టండి తల్లిగారూ” అంటోంది కంటిదీ.

“మీపేరు అడ చెప్పకుంటే యింత దూరం వచ్చాంతల్లే” అంటున్నాడు గుడ్డి వాడు. నన్ను చూసి “నేను అందరికీ అణ్ణం యిస్తానన్నావట, యీ మాకంతా వచ్చింది. అంత దూరంనుంచి వచ్చారట” అంది యింటాపిడి.

“పాపం తలాఒక అణ్ణం అన్నా యివ్వ కపోతే బ్రతికేదలా వాళ్ళు?”

“మీరే పంపించారా ఏం?”

“నేనేం బ్రహ్మవా లేనివాళ్ళని వుట్టిం చటానికీ, ఫలానావోటికీ పంపటానికీ?”

సిగరెట్ల ఆలవాటు

(30-వ పేజీ తరువాయి)

‘క్షమించు’ అంటున్నట్లు ఆయన ముఖంలో నాకు కనుపించేది. నాకు మాత్రం పరీక్షలపైనే ధ్యానం. వెళ్లక పోతే ఫేలవుతా నేమో నన్న భయం. పరధ్యానంలో అంటూ వుండే వాణ్ణిట-పరీక్ష కట్లాగయినా వెళ్తానని - నూటనాల్గు డిగ్రీల

పుష్టంలో. “వద్దు. పరీక్షలు పది రోజులపాటు పోస్టుపోస్ట్ చేశారు; నీవు వెళ్లేదని” అంటూ బుజ్జ గిగిచారు మా అమ్మా నాన్నా. ఎప్పుడూ “పిప్పలమొంతివూ” అని దేబురించే మా చెల్లాయి “పిప్పల మొంతు తినూ” అంటూ నాకు తన లేత చేతుల్తో ఒక పిప్పరమొంటిచ్చి నన్ను తినమని బతిమాలేది. పన్నెండోరోజుకి నాబ్బరంపూర్తిగా తగ్గింది. పింట్లో నీరసం మాత్రం హెచ్చుగావుంది. సాయంత్రం గాలి కోసం నాకు అరుగుమీద వక్క వేశారు. రోడ్డుమీద బడి కుర్రాళ్లు మందలు మందలుగా నడుస్తూ వున్నారు, గోల చేస్తూ.

“నేను ప్యాసుకావడం సూర్యుడు”

“తెక్కల్లో నే నాకు చిన్న డాటు”

“వాడు ప్యాసాతే నేనూ తప్పక కూతాను”

“నేను ప్రైవేటుజీతం ఎగ్గొట్టెను. ఏమాతుందో ఏమిటో”

అంటూ ఎనళ్ల అనుమానాలు వాళ్లు చెప్పకుంటున్నారు. అపుడు పోల్చాను “పెద్ద పరీక్షలయిపోయా యనీ, అమ్మానాన్నావారో బాంకే శారనీ, నాపరీక్ష పెద్దనున్నా అనీ, అన్నింటికీ మించిన సిగరెట్ల ఆల వాటుమాత్రం ప్రేమాయితో తప్పిందనీ.....” ★

శతమూలికాదిలేహ్యము

లోహభ్రంశసింధూరముతోసహా నివించిన సమస్తకుటుంబములు, ఎఱుపు తెలుపు మచ్చలు, బగ్గలు నపుంసకత్వము నివారించి నీరసవృద్ధి, బలము, నరముల పటుత్వము కలుగజేయును స్త్రీలముతుకొలలు, కుసుమరోగములు, నష్టసంతానము నివారించి మంచినంతానము కలుగజేయును. 40 దినములకు మందు రు 18.

శ్రీ భుజంగరాధ్వైద్యశాల

తాళ్ళిరేవు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

రోహిణివారి "పంజన్య"లో సరస

అనతిదూర దిండుకుల సంక్రమిస్తే కొరకు చందనరాజ భార్య వ్యవస్థ చే బయలుదేరు తది.

విజయవారి "చందనరాజం"లో మాలి (ఎన్. వి. రంగారావు చందనరాజ (ఎన్. టి. రామరావు)

కళాదేవి (సూర్యకాంతం) రాణి (వెంకుమాంబ) రాజ (శ్రీవాత్స)

పక్షిరాజువారి "కాంచన"

అంత 'కాలం' క్రితం తమిళనాడులో విడుదలైన పక్షిరాజువారి "కాంచన" చిత్రం ఇప్పుడు తెలుగు భాషలోకి డిబ్ చేయబడి సుమారు 20 ఆంధ్ర కేంద్రాల్లో విడుదలై నడుస్తున్నది. ప్రాధ్యుడు, శ్రీకృష్ణుడు ఎస్. ఎమ్. శ్రీరాములు నాయుడు. డాక్టర్ లక్ష్మి అనే తమిళ రవియిత్ర ప్రాసేన నవల ఆధారంగా చిత్రం నిర్మించబడింది.

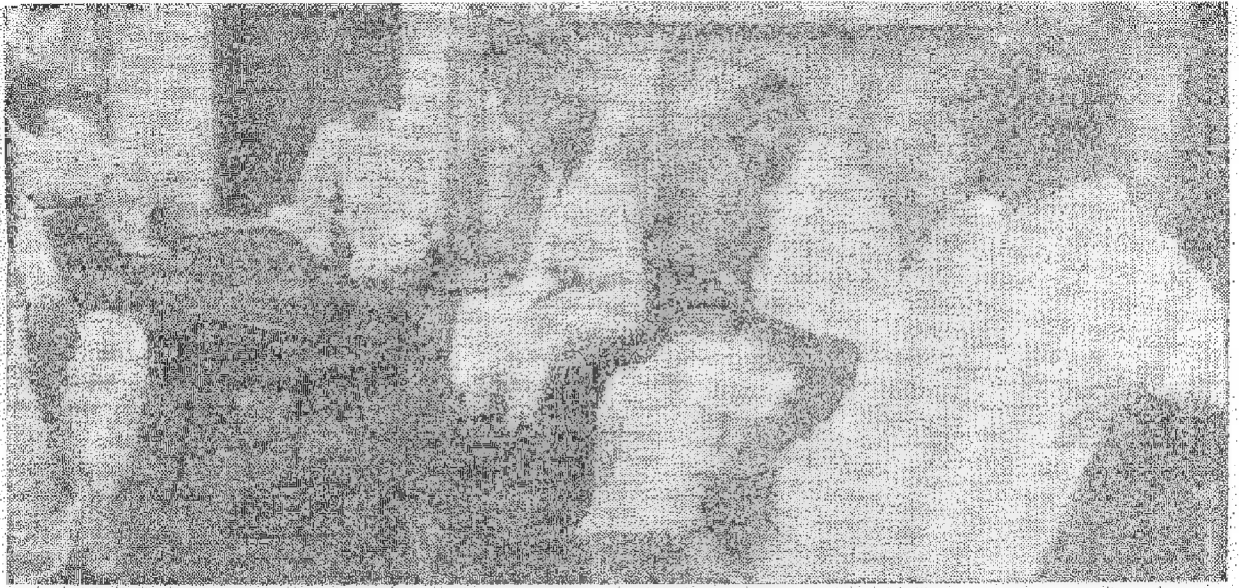
మానాపురం జమీందారు రాజేశ్వర రావు తల్లిమాట చెబుతూనే బెట్టి మోస గాడ్లనగిరికి సలహాతో మిల్లు వ్యాపారం ప్రారంభిస్తాడు. భానుమతి అనే శత్రు

కవ్య తన ఉంపును కత్తెగా ఉండగానే కాంచన అనే వేదపత్ని ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకుంటాడు. కాంచన జమీందారు భార్య నయ్యానుగదా అని మొదట మరిని బోతుంది గాని క్రమంగా ఆత్మవారింట్లో అనేక కష్టాలు ఆమెకు సంపాదనా మార్గాయి. తన భర్త శత్రుతో కాంచన గడపటం, ఇంట్లో భర్త, అత్తగారు తన్ను తిక్కడ తరగతిపిల్ల అని అవమానిస్తూ ఉండటం మూలాన ఆమె చివరికి నుండే రాయిచేసుకుని బిడ్డను తీసుకొని ఇల్లు వదిలి వెళ్లిపోతుంది. కానీ రాజేశ్వరరావు ఆమెను వెంటాడి బిడ్డను పుట్టి తన్ను

కుంటాడు. కాంచన దుఃఖంతో బానిసా చూకీ అక్కహత్య చేసుకో చాలాన కుంటుంది. ఆమెను డాక్టర్ సీత అనే ఆమె రక్షిస్తుంది. ఈసీతను కాంచన అన్న ప్రసాద అదివరకే ప్రేమించి పెళ్లి చేసు కొందామను ధొంటున్నాడు. కాంచన సీత సంతోషంలోనే కొంత 'కాలం' ఉంటుంది. ఈలోగా జమీందారు రాజేశ్వర రావుకు, అతని తల్లికి మనస్సు పడి వర్తన నొంది పశ్చాత్తాప పడుతారు. తిరిగి కాంచనను కలుసుకొని తీసుకువచ్చి వేరు కొని అన్యవ్యం గా ఉంటాడు. రాజేశ్వర రావు తన్ను గాఢంగా ప్రేమించిన శత్రు కన్య భానుమతిని కూడా కాంచన అంత 'కాంచన'తో పెళ్లి చేసుకుంటామని కుంటాడు. కానీ భానుమతి తానుంటాగా రాజేశ్వరరావు కాంచనను పెళ్లి చేసు కొన్నాను గదా అనే మనోగ్యాభిలో ముంచి వదులుతుంది. తానీ క్షేతిలో బియ్యం చేసుకోవాలని చెప్పి ఆమె మనో

“కెళ్ళిపోసి చూడు” శివ దివోత్పవానికి విజయవాడలోని పరిశ్రమలో ఉద్యోగులు చేరగానే, వారి కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి వారిని కలవడానికి వచ్చిన వారు.

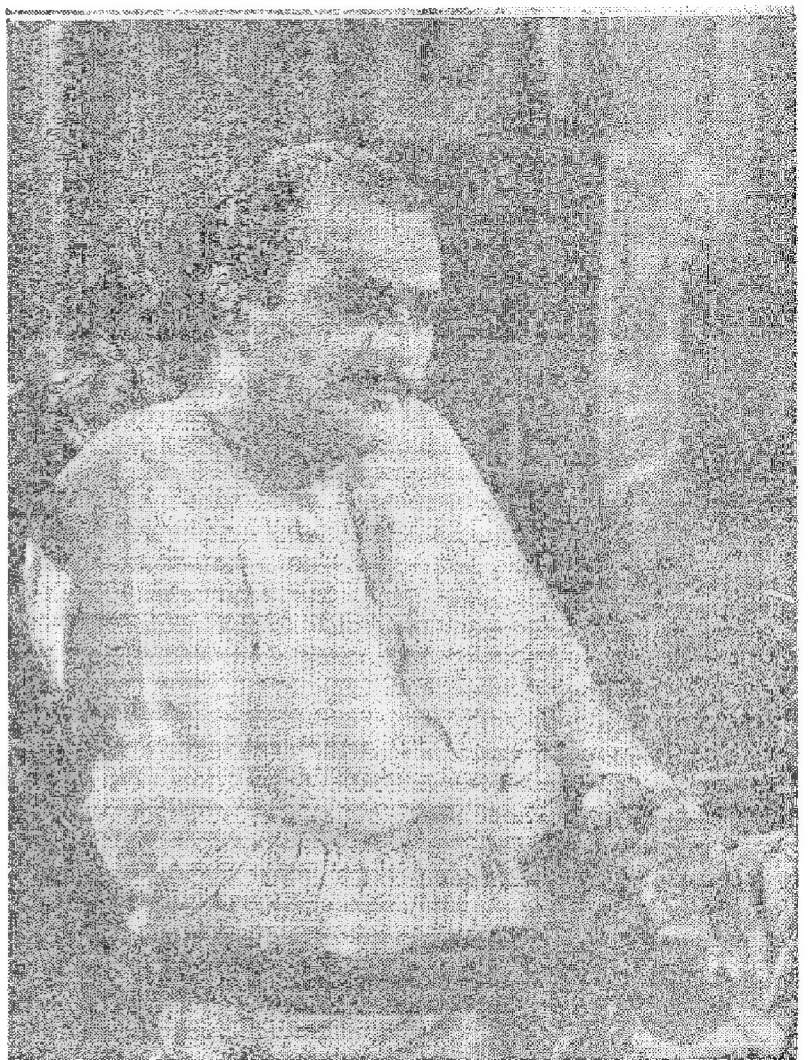
ప్రారంభమైంది. నిర్మాతలకు, సహకారులకు, కెక్చుషియన్లకు, ఉత్పాదక కర్తలతో పునః అభివృద్ధి పత్రాలు సమర్పించబడినవి; వివిధ బహుముఖముగా ఉన్నవని. తమ చిత్రాన్ని విజయవంతం చేసినందుకు కృతజ్ఞతగా ముగించగా విజయవాడలో పది వేల రూ. అభివృద్ధి 11 వలకల ఖరీదు లున్నవారికి బహుకరించారు. వాగిరెడ్డి, ప్రసాద్, ఘంటసాల, శివరామకృష్ణయ్య మున్నగువారు సభలో ప్రసంగించారు.

అధ్యక్షుడు శ్రీనివాసరావు మాట్లాడుతూ “తమ చిత్రాలకు తెలుగు చిత్రాలే అన్ని విధాలుగా ముగిసి పా అభిప్రాయం. కాని నీటి భారత చిత్రాలన్నిటిలోనూ ఒక కేవలభావం కనిపిస్తున్నది. చిత్రాలు ఇంతంత పాపపు ఉండటం సమర్థించరాని విషయం. అసలవరమైన పాపమునకు కాలక్షేపంగాని వివేచనగాని ఏ మూలనూ కృత్రికావు. ముగ్ధులలోప మేముంటే మన వారు పొంది సినిమాపాటలను అనుకరించుట. మన కర్మాటక సంగీతం సినిమాటకు పనికిరాదను కోవలు భ్రమ,” అన్నారు.

సభ అనంతరం దుగ్గూరిబాబ్ (కె. జి. కొశివాసుని వాగ్దేవరాయగారి కృపాం) లో నిండు జరిగింది. ★

సినిమా వార్తలు

కృష్ణాపిక్చర్సువారి “అమ్మలక్ష్మలు” చిత్రం సగంవరకు పూర్తయింది. దివ్య కుమార్ దొంగానంబం, ఎస్. జి. రాయారావు, కొత్తవట్లకు అమరనాథ్, లలిత, పద్మిని, సుధాకర్ మొదలైనవారు నటించు

కెక్చుషియన్ల వారి “పల్లెటూరు”లో నటించిన వారు.

ప్రతిభావారి "విన్నకోవలు"లో జ. నారాయణరావు, కుమారి.

శ్వామి, పాటలు, మాటలు సమస్తాల జాబితాలో, సహజబ్రహ్మం రచిస్తున్నాడు.

* * * విజయావారు రంగులచిత్రం పోగులని అభిచిస్తున్నారు. ఈ పదముల మైన దిప్పట్టుకు శాసనరేడ్ గాదు ఇదేవల బాంబులు నేర్చుకొన్నారు. విజయా శాసనరేడ్ పుస్తకం నువ్వను ఈ నెల 17 న యూరప్ పంపిస్తున్నాను. నేనెవ్వరై కొన్ని బాగాల పాటలు యూరప్ లో వచ్చేటంటే ఇంకా కొంత షేరానియన్ కలర్, ఇర్విన్ లో కొంత కలర్, ఇంగ్లండులో కెక్స్ కలర్ కొంత నిర్మాణ పద్ధతులు పరిశీలించి వస్తాను.

* * * సోక్రాట్ నూటి రెండు శతాబ్దాలలో నీ, మెటాఫిజిక్స్ "అసత్యం" అనేది అతని నుంచు బయటపడినదిగా

పడుతున్నారు. ఏది ముందు బయట అయితే అది ప్రథమ భారతీయ కెక్స్ కలర్ చిత్రం అవుతుంది. సోక్రాట్ నూటి చిత్రం ఆగస్టు 18 వ తేదీన కొవలు తప్పదని ప్రకటించబడింది. ఈ చిత్రం మద్రాసులో అకోశ్, విజయవారి బుక్ షాపులో వస్తున్నది.

* * * ఈ నెల 1 వ తేదీతో మీండ్ లో నెరిమెంట్ 23 ఏళ్లు నిండాయని, ఈ మధ్యనుండి ఒక్కొక్కటిగా 7 శతాబ్దాల వజ్రపు నాణెం ఇప్పటికే కుమారుల 4 వ శతాబ్దంలో కొనబడింది.

* * * మద్రాసులో బుక్ షాపు అనేది ఇంకా ప్రారంభించబడినది. రాజీ ముడిగా అనే దేవుని ఒక ముడియేను కోసం బాకర్ లో కట్టడానికి కూడా

సంస్థాన విరాట్లు చేసుకొంటున్నాడు. మీరు రెండు భాషల్లో ఒక చిత్రం తీయడానికి విజయించారు. స్క్రిప్టు, నటి నిర్మాణం అంతా సిద్ధమైంది.

* * * ప్రగతి పీఠ్యులుగా "నార" అనే చిత్రం తెలుగులోను, అనంతంలోను తీస్తున్నారు. శాన్ య్యూ, డా|| జి. వి. సుబ్బారావు, రామలింగ, శివరావు, ఆద్యాల, నల్ల రామ్మూర్తి, నగ్గ (కొత్తపేట), సీత, గుమ్మం ప్రమోద్, రాజ్, బయ్యలక్ష్మి మొదలైనవారు నటిస్తున్నారు. డైరెక్టు ఆద్యాల నారాయణరావు; కేమెరా సహాయక సినిమాటోగ్రఫర్లు; కట్ట బోర్డర్ల రావు, కళ, డైలాగు, పాటలు కోశేటి; పరిశ్రమేక్షణ శివరావు. వచ్చే నెల వెలువడినట్లు.

ప్రొద్దానము:

నానాటికి నినిమా పనిత్రయ నశించినావోంది.
చిత్ర నిర్మాణం మరీమరి గుర్తున నూనోంది.
ప్రభుత్వం నూనినా నేనినా నీతికన్ను.
జేతగా నానకామని నేనోంది నన్ను నై నన్ను.

అయినా ప్రజాశ్రేయం నాకు ప్రధానం కాబట్టి
ఏలాగో ఈర్ష్యకొన్నాను ఇన్నాళ్లకంటే.
మేం నేకపోతే నింకొందు నా తాయి నా కాలు
కోవరిస్తే నూనీ చూడండి దిక్క నినిమానూ.

నినిమాని నినిమాని నేనినాని ప్రతివాడు
నిన్నిరణంగా ముమ్మగ్ని తిట్టేవాడే ఈనాడు.
ప్రజలకోసమే నదా మేం నినిమాని తీవ్రదీ
అయినా నన్నం నన్నునే మే మేం చేసేదీ?

పనిపోల్ల భయం నినిమా ప్రభుత్వానికి
మట్ట తెలుసున్నాం ఉట్టి ప్రభుత్వానికి.
పంత వివోదం నన్ను ఇంకేదకంటా ఉంది?
ఏం చెప్పుకుంటు ప్రభుత్వ ప్రాప్తానం నేనికి?

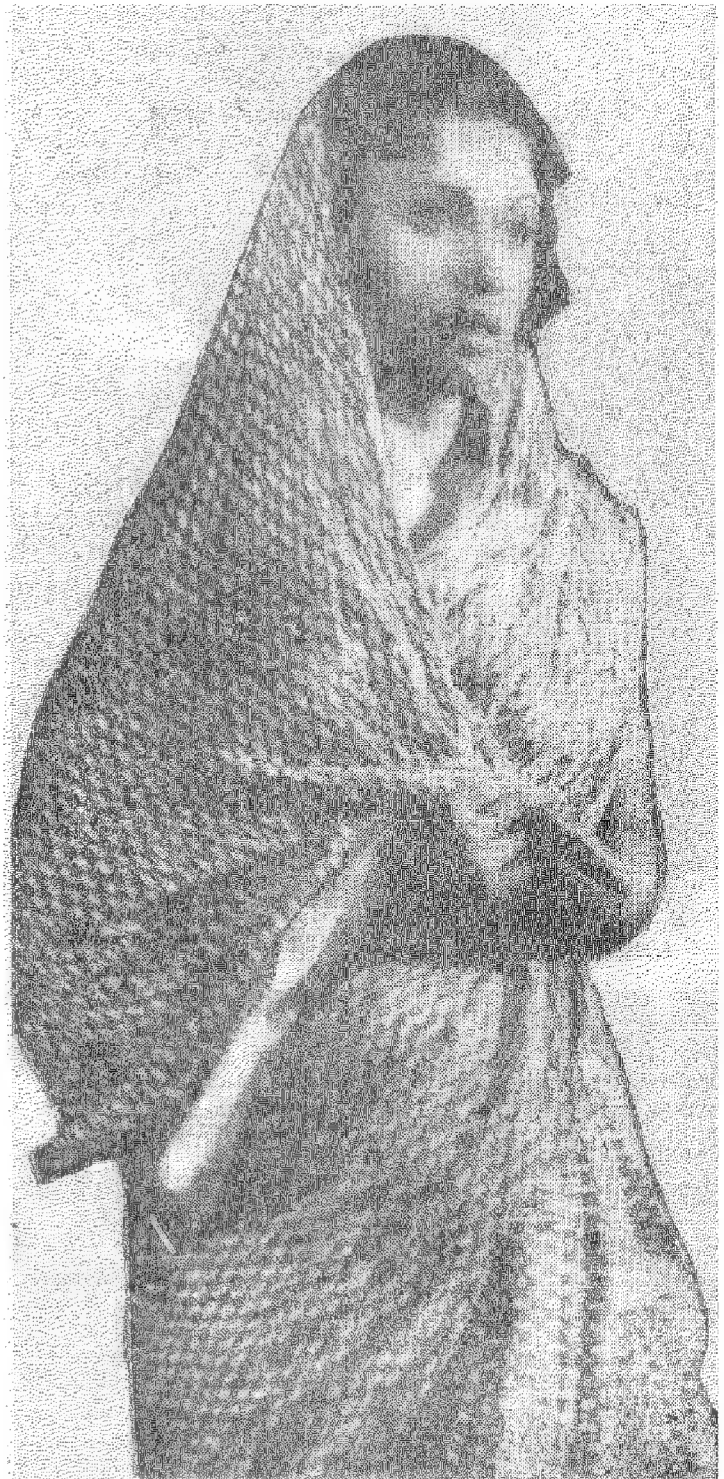
ప్రతివానికీ ప్రభుత్వం నీ తిప్పనికాదు నా ఉద్దేశం
తింపికరుస్తొందినే అది నేనుకుచేసిన నూనం.
నన్ను కనుకొందినే నానికీ కార్మికులకు నేనం.
అది నీది ప్రతినిందినే ప్రజలనకగా భాగం?

కాని నా చిత్రాల్లోని పనిపోనానికీ
ప్రభుత్వం నీ బాధ్యత నున్నాటికి.
నూనినా పన్నులు తీవ్రదీ నూనమనండి
నూనాయి నేనకకపోతే అవ్వననండి.

ప్రేక్షకులు:

నిని నినినా పన్నులు నయ్యటం ఎవరేనం?
మేం నదా అందరికీ అడుగున ఉండేనానం,
ఎంత వివోదం నన్ను అయినా నేతడి నూనినా.
నిన్నిటన్ను నీ పన్నులైనా భరించేది నినికేద.

—నినినాని.

అవతీ ఇండియా మారి 'నాయిల్స్'లో నటించుచుంది.

ధర్మ గింది

(5-వ పేజీ తరువాయి)

అర్థములేని ఆలోచనలకు అమరయ్య దిట్ట కోటాతీసుకునేవాడు. తేరని మిల్లు వాళ్లు, యిచ్చేవాళ్లు తేరని కొట్టువాళ్లు. ఇందులో ఏది నిజం. అమెరికానుంచి ఆహారధాన్యాలు వస్తున్నే ఉన్నై, మిల్లు అలో గుడ్డ మూలుతూనేఉంది. రేషను షాపులో గోధుమలు కాని, సరసమయిన ధరలకు సన్నగుడ్డ కాని లేవటం సామాన్య మానవుడికి సాధ్యం కావటంలేదు.

అమరయ్య ఆలోచనలో ఉన్నా పరిచిత మయిన పాదాలు కొట్టుకు చేర్చిస్తే.

“షాపుకారుగారూ! ఇంట్లో చాలా యిబ్బందిగాఉంది ఈవేళ జీతం యిప్పిస్తే చాలా సంతోషిస్తాను. జీతం తో పాటు నాకు యివ్వాలిని బోనసుకూడా యిస్తే చాలా సహాయముచేసినట్లువుతుంది”

“నాగాలు బోనసు మీకు నలభయ్యరూపాయలు వస్తాయి ఇవిగో తీసుకోండి. ధరలన్నీ పడిపోయినాయి. వ్యాపారము వెల్లకిలా పడేటట్లుంది. వచ్చే నెలనుంచి యిదివరకటి జీతం నలభైరూపాయ వాగుకోండి. ఈ సంవత్సరం బోనసుకూడా యివ్వలేను” అన్నాడు.

అమరయ్య నెత్తిన పిడుగు పడినట్లు యింది. పాలు, పెరుగు, యింటిఅద్దె, చిల్లరకొట్టుబాకి, చాకలి... ఖర్చులనుగురించి ఆలోచించలేకపోయాడు. భార్య అడిగిన చిట్టిపాప చిన్నచాక్లెట్లసంగతి స్మరణకు వచ్చింది. కళ్ళనీళ్ళతో కాళ్ళిడుపుకుంటూ కొంపతేరాడు. భర్త చేతిలోని ఖాళీసంచి, కళ్ళనీళ్లు చూచి భార్య భయరాంబ భయపడ్డిది “అజేమిటండి అలా ఉన్నార” అంది ఆదుర్దాగా.

“నీవు చెప్పింది అక్షరాలా నిజం. ధర తగ్గింది” అన్నాడు భార్య ముఖంలోకి పిచ్చిగా చూస్తూ.

“మీరు చెప్పేది సరిగ్గా చెప్పండి నాకు అర్థంకావటంలేదు”

మరి,

నాయనమ్మ నీ కొరకు బెంగతో మంచంపట్టి ప్రమాదస్థితిలో ఉన్నది. నీవు వచ్చి ఆమెను కాపాడవలెను. నీకొరకు ఆకురతతో నిరీక్షిస్తున్నాము. నీఅద్రుసు తెలిపితే ప్రయాణపుఖర్చుకు సాము పంపుతాము. తప్పక రావలెను.

పెనుబోలు సుబ్బరామయ్య.

“బజార్లో వస్తువుల ధరలు ఆకాశాన్ని అందుకుంటూనే ఉన్నై. అధికార్ల ఆందోళన, వర్తకులహంగామాల ఫలితంగా నా బోటివాళ్ళ జీవితపు ధరలు తగ్గిస్తే. అమ్మే సరుకులో అణా తగ్గించని మా షాపుకారు, ధరలు తగ్గినయ్యని నా జీతం తగ్గించి, బోనసు ఆపివేశాడు. అన్నాడు ఎదురుగా కన్పించే షాపుకారు మూడవ అంతస్తుపై ఎగిరే మూడురంగుల జండావైపు చూస్తూ. ★

ఇంగిత జ్ఞానం

(26-వ పేజీ తరువాయి)

పని చెయ్యి, నేను గట్టుమీద కూర్చుంటాను” అని నాగుల్ని బ్రతిమిలాడాడు. నాగులు అన్న గారు కదా అని అందుకు వప్పు కొని తాను పనిలోకి వెళ్లాడు.

ఇంకేం! రాముడు వెళ్ళి పోలం గట్టుమీద తీవిగా కూర్చున్నాడు. ఇంతలో ఆ దారిని గవరయ్య పోవడం చూచి రాముడు అతన్ని పిలిచి ‘ఏమండీ గవరయ్య గారూ! యీ మధ్య బొత్తిగా కనుపించడమే మానేశారు’ అని పరామర్శించాడు. గవరయ్య పుట్టెడు దుఃఖంతో ‘యీ మధ్య నాభార్య చనిపోయిందండీ! ముఖం చెలకబయటికి రావటంలేదు’ తీసి చెప్పాడు. వెంటనే రాముడు అందుకొని ‘అయ్యో! అలాగా పాపం, నిజంగా ఎంత గొప్ప యిల్లాలు అండీ ఆవిడ! ఆవిడ మీకే గాదు, పూరి వారందరికీ భార్యలా మెలిగిందంటే నమ్మండి’ అంటూ సానుభూతి ప్రకటించ బోయాడు. తమ్ముడిలాగే. కాని రాముడి మాటలు వినిగానే గవరయ్య

మండి వడి ‘ఓరి వెధవా! నా భార్యని పట్టుకుని పూరి వారందరికీ భార్య అంటావా?’ అని చెడామడా నాలుగు తన్నాడు. నాగులు కూడావచ్చి ‘బాగా బుద్ధివచ్చిందా’ అని నాలుగు చీవాట్లు వేశాడు దాంతో రాముడు లెంపలు వేసి కుని ‘సోమూ! నాకీ ముళ్ళకంచె నని వద్దులే! ఆపొలంపనే నాకు చాలని తనపని చేయడానికి వెళ్ళి పోయాడు. ★

వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు

(3-వ పేజీ తరువాయి)

ప్రాయోపవేశం ప్రారంభించారు. ఆయన ఆశోగ్య పరిస్థితిని గూర్చి పలువురికి ఆందోళన కలిగించారు. స్వరాష్ట్ర స్థాపన వంటి పుణ్యమాలలో నిరతనవ్రతం వంటివి ప్రయోగించరాదని కాంగ్రెసు పెద్దలు అంటున్నారు. ఒక్కరుగాగాక ప్రజా పుణ్యమంగా వడిపిస్తేనేకాని ఆంధ్రరాష్ట్ర స్థాపన సాధ్యపడేది కాదని కమ్యూనిస్టు నాయకులు ప్రకటనలు చరుస్తున్నారు.

ఇప్పటి కన్నీసార్లో ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చేస్తుందని అనిపించింది. ఎప్పటికప్పుడు విదో కాస్తపని జరిగిందంటే ఆంధ్ర రాష్ట్రం అవతరించటం సంభవమని తోచింది. ఇప్పుడు కూడా అలాగే ఆంధ్ర రాష్ట్రస్థాపన వాంఛిస్తున్న అన్ని పార్టీల వారూ మద్రాసుపై హక్కు వదులు కొంటున్నామంటూ సంయుక్త ప్రకటన ఒకటి చేస్తే ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజన కలా పానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవచ్చు నని పిస్తున్నది. కానీ అన్ని పార్టీలవారూ యిలాటి ప్రకటన చేయటానికి కలిసి వస్తారా అనేది మాత్రం, ఎప్పటిలాగే అనుమానాస్పదం. పట్టుదలకుపోయి, రాజధానికోసం పెనుగులాడి రాష్ట్రాన్నే వదులుకోవటం ఎంత అవివేకమో అందరూ గుర్తీస్తే అంతే చాలు. ★

డాన్ క్విక్ సెట్

(35-వ పేజీ తరువాయి)

యజమానికి పట్టిన దుర్గతికిచింతిస్తూ, ఆయన పడివున్న చోటికి చచ్చిన చేరుకొందామని తన గాడిదను అదిలించాడు. ఆ గాడిద పోగలిగినంత వడి గాపోయింది. డాన్ క్విక్ సెట్ పడివున్న చోటికి చేరాక శాంకో పాంజా డిగ్గున తన గాడిదమీదనుంచీ దిగి గబగబా “పోవద్దండి అంటే విన్నారా? అవి రాక్షసులు కావండి. మామూలు గాలి మరలండి అని నెత్తిన నోరు పెట్టుకు అరిచానే; విన్నారు? ఎంతలావు దెబ్బ తగిలిందీ? ఎంతలావు దెబ్బ తగిలిందీ!” అంటూ కంట తడిపెట్టుకొన్నాడు.

“వదరకుము. వదరుకుము. రాక్షసులతో నే తలపెట్టిన యీ ఘోర యుద్ధమునందు అంతిమ విషయము నాదియేనని గుర్తించిన భూపాల మాంత్రికుడవడో, నాకు రాబోవు కీర్తిని గురించి ఈర్ష్య వహించిన వాడై, అంతవరకును రాక్షసరూపములలో నున్న యీ దుండగీండ్రను, నేను ఈటె నెత్తునరికి గాలి మరలుగా మార్చివేసినాడు. ఇందులకు సందియ

ములేదు. ఒక్కడైననూ రాక్షసుడు మిగులక విరల్లరూ క్షణకాలంబున గాలిమరల రూపము ధరించుట యనిన అది మంత్ర ప్రభావమే కాక అన్యమార్గంబుల సాధ్యమగునే!” అంటూ యింకా ఏమేమో అనజోతుంటే వంట్లో విరిగిన ఎముక ఒకటి వున్నట్లు అడిపెద్దగా బాధ పుట్టించింది.

శాంకో పాంజా తంటాలుపడి తగిననన్ని పువచారాలు చేసి పుండ చుట్టుకుపోయిన ఈ మనిషిని నింపాదగా నరికిసి ‘రోజనాక్ టీ’ వీపుమీదకి ఎక్కించాడు. మళ్ళీ యిప్పట్లో యిట్లోనివాళ్లకు తమ ముఖం చూపగూడదన్న అభిప్రాయంతో బయలుదేరిన మనుష్యులైన కారణంచేత, ఏమైతే అదే అవుతుందని యింటికి పోకుండా ‘లాపిస్’ వైపుకు దారి తీశారు. ఆవైపుకే వీళ్లు పోవటానికి కారణంలేక పోలేదు. ఆ ప్రాంతంలో అన్నిచోట్ల కంటే జనసమర్థం ఎక్కువ. జనసమర్థం ఎక్కువగా వుంటేనే అన్యాయాలు ఎక్కువగా జరిగేది. అలాంటి చోటికి పోతేనే డాన్ క్విక్ సెట్ వంటి వీరాగ్రే సరుదుకు చేరినండా పని తగిలేది.

(ఇంకా వుంది)

రెండు మహానగరాలు

(7-వ పేజీ తరువాయి)

లిండిలేక చచ్చిపోయాడు—ఆజే యేవిటిలెండి—అన్నంలేక చస్తుండనోళ్ళు ఇంకా కానామంది వుండారు—చావాలిసినోళ్ళు కూడా ఇంకా కానామంది వుండారు—

‘అయితే యేవంటా? వాళ్ళందరినీ నన్ను మేపమంటావా?’

‘ఆళ్ళకి లిండెవరు బట్టలో చేవుడికి తెలియాలిగానీండి!—అదిగాదు దొరా నేను అడుగుతావుండది; నా పెనివిటి పేరు మీద ఆణ్ణి పాతేసినచోటకుకంటే రాయో కొయ్యమక్కో పాతించుండి—నిడ పాతేసిన్రో తెలిడానికి; అంతే; లేకుంటే, లిండిలేక నేను కూడా చస్తే ఆణ్ణి పాతేసినచోటే యెవరికీ గుర్తుండదు. రోజురోజుకీ లిండిలేక గుంపులుగుంపులుగా సత్రావుంటే యేవుణ్ణి యెడ పాతేసిన్రో యెట్లా తెలుత్రది.’

ఆ పిచ్చుకోరణి విని బండివాడు ఆ స్త్రీని వెనక్కు పడదోశాడు. కొరడాతో కొట్టి గుర్రాన్ని ముందుకు తోలాడు. ఆ వెర్రిది ఆ సృశానభూమిలోనే, ఆత్మలేని గుడ్డబొమ్మలా తిరుగాడు తోంది.

వసంతరాత్రి; మధుర మధురంగా పూలవాసనలు వ్యాపించుతున్నయ్. ఆ వాసనలు ఒక్క జమిందారుచుట్టానే వ్యాపించటం లేదు; వర్షం మోస్తరుగా వీరూ వారూ అనే పక్షపాతం లేకుండా అందరి చుట్టూ వ్యాపించుతున్నయ్. పోస్టాఫీసుమందు కూర్చుని యింకా ఆ భూతాన్ని గురించి పలవలు చిలవలుగా అవర్ణించుతున్న రోడ్డు కూలీచుట్టూ, అతని కబుర్లు వింటూన్న నాటుజనం చుట్టూకూడా వ్యాపిస్తూనేవున్నయ్. ఆ దయ్యం కథ వినగా వినగా భయమెత్తి ఒకరోకరే జారుకుంటున్నారు. గుడి పెల్లో దీపాలు కొంచెంసేపు మినుకు మినుకుమంటూ వెలిగి ఆపయిని ఆరిపోయినై. దీపాలు ఆరటం, ఆకాశాన నక్షత్రాలు పొడవటం చూస్తే ఆ దీపాలే జనాన్ని విడిచి ఆకాశానికి యెగిరిపోయామో ననిపిస్తోంది.

ఒక బ్రహ్మాండమైన భవంతి ఆకాశంలోకి లేచివుంది. దానినీడలోకి వచ్చి జమిందారుబండి ఆగింది. ఆ భవంతి సింహద్వారం తెరుచుకుని లోపలనుంచి దీపాలు కనుపించుతున్నయ్. సింహద్వారం తెరుచుకుని బయటికివచ్చిన నౌకరుతో, జమిందారు.

‘ఇంగ్లండునుంచి చార్లెస్ దొరగా రోచ్చాడా’—అన్నాడు.

‘ఇంకా రాతేదండి.’

అయిదేకరాలకోసం?

(22-వ పేజీ తరువాయి)

లోగా సరెండరయినాడు. అన్నమాటకు కట్టుబడ్డ రామన్నను ఎవరు క్లాఫించరు? జైలులో మన ఆంధ్రులతో బాటు మల బారు వాళ్ళను కూడా మా బ్లాకులో త్రోసేరు. మలబారువాళ్ళకి మాకు పొత్తు కుడిరది. మేము రాకపూర్వం ఆ బ్లాకులో అరవవాళ్ళను కూడా ఉంచితే, అరవ బాక్సు, ఆంధ్రులూ కొట్టుకొన్నారట. అప్పటినుంచీ అరవలనీ, ఆంధ్రులనీ వేరు వేరు బ్లాకులలో ఉంచుతూ వచ్చారు.

నాలుగయిదు సంవత్సరాలతర్వాత మనకు దేశం వప్పగించి తెలువాళ్ళు వలి పోతారనీ, మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే దేశాన్ని పరిపాలిస్తుందనీ, జైలుకెల్లిన రాజకీయబాధితులకు భూములు పంచి పెట్టారనే ఆశ జైలులో ఉండగా నా కప్పుడూ కలగలేదు. మరి నా సహచరులు తమకు రాబోయే దశనుగురించి కలలు కన్నారేమో నాకు తెలియదు. ఎలాగయినా అప్పుడు జైలులోని సహచరులంతా తమ జైలు నివాసంవల్ల బాగు పడ్డవారే. కొందరు ప్రభుత్వములో ఉన్న వోద్యోగాలు సంపాదించారు. మరి కొందరు తల కొక అయిదు, పది ఎకరాలు దానం స్వీకరించారు మరి నా కర్కమేం కాలిందీకీ అడిగితే నీకు పడకరాలు రాక పోయిందా అని మీ రడగవచ్చు కాని నే నెప్పుడూ ఈ అయిదేకరాలు, పడకరాల కాళిపడి క్రొత్త జన్మస్థానానికి వెళ్ళ లేదు. ఫలమపేక్షించకుండా నా కర్తవ్య మనుకొన్నది చేశాను. మనకు స్వరాజ్యం వచ్చింది. మన మాకించిన ఫలమదే. దీనిలో వ్యక్తిగత లాభంకోసం ప్రాకు లాడటం పరమనిచము అని నా అభిప్రాయము.

ఒకటిన్నర సంవత్సరాల జైలు తీవితాన్ని జోసఫ్ దయవల్ల హాయిగానే పెట్టుకు రాగల్గాను. నా కిక్కుకొలం పూర్తి అయిన తర్వాత నేను విడుదలపొందాను. జైలుదుస్తులు, పరికరాలు అధికార్లకు అప్ప

గించి నా మొదటిదుస్తులు, సామానులు అధికార్ల వద్దనుంచి తీసుకొన్నాను. నూప రింటెండెంటు, నా పేరుతో వచ్చిన మని యార్డర్ల డబ్బు ఇచ్చాడు. ఆ డబ్బునుంచి జోసఫ్ కు నేను ఇవ్వవలసిన బాకీ అజా ప్రెసలలో ఇచ్చివేశాను బాకీ నుమారు నాలుగువందల రూపాయలదాకా అయింది. జోసఫ్ వెంటనే ఇంటికి పోవవ్వలేదు. బలవంతంచేసి రెండు మూడు రోజులు వాళ్ళ ఇంట్లో ఉంచి, తల్లిప్రతిగా భోజనం అతను నాకు చేసిన సహాయానికి ఎన్నో పెట్టాడు. ధన్యవాదాలు అర్పించాను. ఎన్ని సమస్యలూ పెట్టి, ఎంత డబ్బు ఇచ్చినా, అతను నాకు జైలులో చేసిన సహాయానికి, ఋణం తీరుతుందా?

మా పూరు వెల్లి తిరిగి రెండువారాలలో వస్తానని జోసఫ్ కుమట యిచ్చాను. చేజ్రోలు పొగాకు, గోంగూర మొదలైన రెండు మూడు వస్తువులు తిరిగి వచ్చేటప్పుడు తీసుకొనిరమ్మని అతను కోరాడు. నాతోపాటు గోపీ కూడా విడుదలయి నాడు. ఇంకా జైలులో చాలామంది నా స్నేహితులకు కిక్కుకొలం పూర్తి కాలేదు. వాళ్ళందరికీ ఇంటిదగ్గరనుంచి అనేకమయిన తినుబండారములు తెచ్చి ఇస్తానని వాగ్దానము చేశాను.

1944 సంవత్సరము మార్చి నెలలో నేను జైలునుంచి ఇంటికి తిరిగివచ్చినప్పుడు మా తల్లిదండ్రుల సంతోషానికి మితితేదు. సరిగా రెండు వారములకు, జైలులో స్నేహితులకు వాగ్దానము చేసిన ప్రకారము, వారికి కావలసిన వస్తువులు తీసుకొని, చేజ్రోలు పొగాకుతోను, గోంగూరతోను, జోసఫ్ వద్దకు ఆలిపురం జైలుకు వచ్చాను. నేను తెచ్చినవన్నీ జోసఫ్ కు చూపించి, ఈ వస్తువు ఫలానావారికి వ్వాలి, ఈ వస్తువు ఫలానావారికి వ్వాలి అని వివరముగా చీటి వ్రాసి ఇచ్చాను. వాటినిన్నిటిని ఒక్కొక్కటే జైలులోనివాళ్ళకి చేర్చిపట్టానికి జోసఫ్ పిప్పకొన్నాడు. ఒకడికి ఆవకాయ, ఒకడికి చింతకాయ—ఇలా అందరికీ అన్నివిధాల తినుబండారాలు వచ్చుట తీసుకొచ్చాను.

కాని పాపం! దురదృష్టవశాత్తుడు జోసఫ్. రెండు మూడు రోజులు చిన్న వస్తువులు వరుసగా తన తలమీద టోపీలో పెట్టుకొని లోపలవాళ్ళ కందించాడు. వాళ్ళు తమకు ఏదో వస్తువులు తెచ్చానో ఆ చీటి చూపించమని జోసఫ్ కు కోరారు. నాలుగవ రోజున జోసఫ్ ఆ చీటి జేబులో పెట్టుకొని తలమీద టోపీలో

కొన్ని వస్తువులు పెట్టుకుని వెళ్తుండగా జైలు అధికారుల చేతిలో పట్టుబడ్డాడు. ముందు ఉద్యోగముంచి సస్పెండు చేసి విచారణ జరిపారు. జోసఫ్ నేరస్థుడని ఋజువయింది. డిస్మిస్ చేయటానికి అధికార్లు ప్రయత్నించారు. కాని పెరియార్ కార్ల నెలగో ఆశ్రయించి కిక్కు తప్పించుకొన్నాడు. అతనిని చివరికి విశాఖపట్టణంలో పిచ్చి అస్పత్రికి బదిలీ చేశారు. ఈ దెబ్బతో జోసఫ్ మతి చలించింది. తన వాత నేను అప్పుడప్పుడు విశాఖ పట్టణం వెళ్లి జోసఫ్ ని చూసే వస్తుండేవాడిని.

విటిమ ప్రభుత్వం కింద నాకీ చేసినా, జోసఫ్ నిజమైన దేశభక్తిని ప్రదర్శించాడని నేను అనుకుంటూ ఉంటాను. లేకపోతే తన ఉద్యోగం పోకుండా అని కూడా లెక్కచేయకుండా జైలు అధికారుల కళ్ళలో కారం కొట్టి మాకు సహాయంచేయగలిగేవాడా?

కృష్ణారావు తన జైలుగాధను ముగించాడు.

అప్పుడు విధిలేక జైలుకు వెళ్లినవారూ, ఆ అవకాశాన్ని ఇప్పుడు స్వాస్థ్యంకోసం ఉపయోగించుకొన్నారు. జైలుకు పోని వారుకూడా ఆ ఆగస్టు ఉద్యమంలో జైలుకు పోయినట్లుగా దొంగసర్దిఫెట్లు సృష్టించి ప్రభుత్వం భూములు దానం తీసుకొన్నారు కాలవైపరీత్యము!

ఆగస్టు ఉద్యమంలో పాల్గొని, స్వాస్థ్యరహితంగా దేశంవచ్చేసి, క్రొత్తజన్మ స్థానాన్ని దర్శించి, ఆ అవకాశాన్ని ఇప్పుడు తమ స్వాస్థ్యంకోసం ఉపయోగించుకొకుండా ఉన్న కృష్ణారావు లాంటి దేశభక్తులు, భారతదేశంలో ఎంతమంది ఉన్నారో మనకలా తెలుస్తుంది? ఇప్పుడు అధికారంలో ఉన్న మన నాయకులే, తాము ప్రజల నేతలులము అని చెప్పకొనే ఈ మంత్రులే, జైల్లోని వోటి దేశసేవకునితో ఈ నాడు మాట్లాడటంగాని, వ్యవహరించటంగాని తక్కువ అనే భావనలో ఉన్నాడు. ఇలాంటి గోముఖవాక్రూరియన నాయకులవల్ల ప్రజలు నేను మేలును ఆశించినా అది వ్యర్థమే.

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర
వెలరు 2-0-0 లు,
తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము
ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,
బోస్టా బాక్సు 212, మద్రాసు-1.

చదవండి / తినుగు మాన పత్రిక

జయ భారత్

— ఎడిటర్, పత్రికా సంపాదకము —

బొంబాయి : ... ..

వార్తల రేఖలు

—చాణుచిత్రకౌయసు : టి. వెంకటరామయ్యతోపి. (మహారాజు)

సిద్ధముగా సున్నది.

ఈ కథ 1547 వ సంవత్సరంలో ఇంగ్లండులో జరిగినట్లు వ్రాయబడింది. ఆ గోజల్లో ఇంగ్లండు దేశంలో ప్రజలు ఎలా జీవించేవారో, వారి ఆచారవ్యవహారాలు, కష్టసుఖాలు ఎలాంటివో ఈ నవలద్వారా బాగా తెలుస్తాయి.

వెలి రెండు రూపాయలు

అ క వ న :: నందూరి రామమోహనరావు

ఆంధ్రగ్రంథమాల
మద్రాసు